

talaia
agrupació
excursionista

Revista
d'excursionisme
302
Octubre 2012

central
escalada
caminades
muntanya
espeleologia
senders
famílies
muntanya
muntanya
viatges
entrevista
història
esquí
itinerari

Marxes tècniques
Aigua de Kentucky
XXIV Caminada Popular
El Senyor de l'Arieja
Torca del Hoyu las Llaves
El Camí del Nord o del Canigó
Noves passes i noves il·lusions
Vallhiberna 3067 m
La serra de Busa
Trekking pel sud de Groenlàndia
Marcel·lí Ferrer - Arxiu/Biblioteca
L'Aneto, el mite dels Pirineus
Montmalús 2781 m
De Vilanova al puig de Tiula

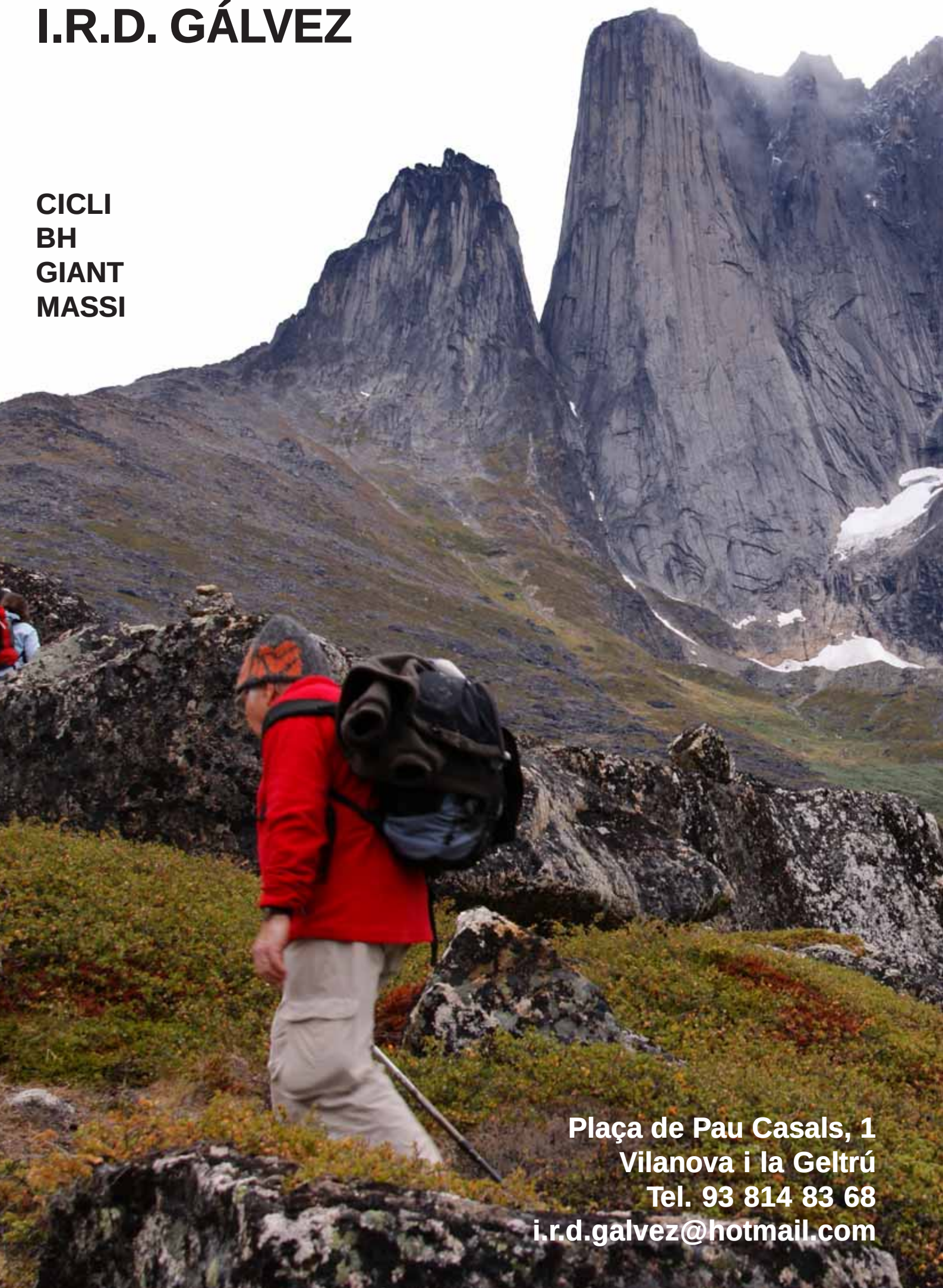
repte joc tècnica

marxes

I.R.D. GÁLVEZ

**CICLI
BH
GIANT
MASSI**

**Plaça de Pau Casals, 1
Vilanova i la Geltrú
Tel. 93 814 83 68
i.r.d.galvez@hotmail.com**

Edita:

Agrupació Excursionista Talaia
Carrer del Comerç, 4
08800 Vilanova i la Geltrú
Telèfon 93 893 12 57
aetalaia@aetalaia.cat
www.aetalaia.cat

Consell de redacció
revista@aetalaia.cat

Josep Blanes, Salvador Butí, Manuel Castillón,
Jaume Esteban, Miquel Fasius, Blanca Forgas,
Anto Olivares, Agustí Poch, Joan Raventós,
Nati Salvadó i Enric Viver

Assessorament lingüístic
Blanca Forgas i Jordi Perera

Disseny i maquetació
Manuel Castillón, Anto Olivares,
Joan Raventós i Josep Anton Soldevilla

Impressió
Gràfiques Ferpala SL, Vilanova i la Geltrú

Publicitat
publicitat@aetalaia.cat

Subscripcions i atenció als lectors
revista@aetalaia.cat
Subscripció anual: 10 €
Preu d'aquest número: 6 €

Han col·laborat en aquest número
Assumpta Baig, Miquel Bernadó, Josep
Blanes, Salvador Butí, Eduard C., Manuel
Castillón, Miquel Comes, Francesc
Descarrega, Pere Fernández, Toni Ferrer,
Nacho Florenciano, Blanca Forgas, Manel
Llenas, Fermí Marco, Ramon Martí, Antonio
Olivares, Antoni Ordovàs, Roland Ordovàs,
Agustí Poch, Blai Poch, Isidre Poch, Joan
Raventós, Alfonso Ruiz, Janine Schouten,
Cristòfol Soler, Carles Torras, Manel Vidal i
Pubilles Escaladores

Dipòsit legal: B-979-5674
ISBN: 0576-4335

Talaia revista d'excursionisme no comparteix
necessàriament les opinions expressades en
els articles dels seus col·laboradors i fa propis
només els continguts de l'editorial. Es prohibeix
la reproducció total o parcial de qualsevol
contingut publicat a Talaia revista
d'excursionisme sense l'esment de la font.

Talaia revista d'excursionisme adverteix als
lectors que la pràctica dels esports de
muntanya comporta riscos i aconsella extreure
les precaucions.

5 Editorial

6 Marxes tècniques

8 Les marxes tècniques: secrets i oportunitats *Fermí Marco i Joan Raventós*

11 Les interioritats de la Marxa *Cristòfol Soler*

14 54a Marxa d'Orientació per Descripció *Grup de Marxes i Caminades*

18 Aigua de Kentucky (200m – A4/6a) L'últim big-wall de Vilanova de Meià? *Nacho Florenciano*

22 XXIV Caminada Popular de Vilanova i la Geltrú *Blanca Forgas*

24 El Senyor de l'Arieja o el Camí de la Llibertat *Miquel Bernadó*

27 Torca del Hoyo las Llaves: la capçalera del Sistema Caracol *Manel Llenas*

32 El Camí del Nord o del Canigó *Agustí Poch*

34 Grup de Muntanya en Família Noves passes i noves il·lusions per la nostra geografia *Joan Raventós*

40 Vallhiberna 3067 Per l'estany de Llauset *Carles Torras*

42 La serra de Busa *Francesc Descarrega*

43 Opinió *Salvador Butí*

44 Trekking pel sud de Groenlàndia *Antoni Ordovàs*

51 L'Arxiu-Biblioteca, un recurs poc conegut Entrevista a Marcel·lí Ferrer *Manuel Castillón i Anto Olivares*

54 L'Aneto, el mite dels Pirineus Crònica d'epopeies pirinenques de la nostra Talaia *Josep Blanes*

60 Montmalús 2781 m *Carles Torras*

62 Itinerari pel Garraf i el Baix Penedès De Vilanova al puig de Tiula *Josep Blanes i Pere Fernández*

66 Notícies

70 Concurs

Condis Mar Blau

Supermercats i peixateries

Qualitat i servei

Sabem el que fem

C. del Dr. Zamenhof, 28, a Vilanova i la Geltrú
Passeig Marítim, 215, a Segur de Calafell

Nou establiment al c. de Jaume Balmes, 33, de Vilanova (antiga Cotesua)

L'Agrupació Excursionista Talaia té en el seu actiu una de les marxes tècniques d'orientació més veteranes del país: la Marxa d'Orientació per Descripció. A més, és l'única de les que formen la Copa Catalana de Marxes Tècniques i de Regularitat que ho és per descripció. En els últims anys, la participació en aquest tipus de marxes ha anat minvant progressivament, al contrari que les seves cosines germanes, les curses de muntanya, que han viscut un augment espectacular de practicants, cosa que demostra la bona salut de les activitats competitives a la muntanya.

Al contrari de les curses, raids, duatlons i triatlons de muntanya, les marxes tècniques no passen pel seu moment més pletòric, tot i haver-hi entitats com la nostra que dediquen un gran esforç a mantenir-les vives. A parer nostre, les marxes tècniques ofereixen una modalitat excursionista prou atractiva que, a més, reforça la formació pràctica dels equips que hi participen.

Com podreu llegir en l'article central d'aquest número, les marxes tècniques són una escola formativa on poder aprendre o refrescar les estratègies que després utilitzarem a la muntanya per moure'ns amb més seguretat. I això val per a tothom, tant si ens dediquem principalment al senderisme com a l'escalada,

l'espeleologia, les curses o l'alta muntanya. La participació en marxes tècniques ens recicla i ens desperta les nostres facultats.

Seria una llàstima que la Copa Catalana i, amb ella, les marxes tècniques que encara subsisteixen s'anessin esllanguint. Segur que, llavors, les trobaríem a faltar.

Enguany, en aquesta línia que ens hem proposat, de fer una empenyeta a les marxes tècniques, s'estrenarà un vídeo de promoció gravat en el transcurs de la darrera Marxa d'Orientació per Descripció i en altres proves de les que han tingut lloc en el marc de la Copa Catalana. A banda d'aquest vídeo promocional, també hi haurà un reportatge complet de la nostra Marxa que ben aviat estrenarem i tindrem a la nostra disposició.

Esperem que tot plegat contribueixi a promoure aquesta pràctica excursionista històrica al nostre país que, a més de proporcionar l'emoció pròpia de l'activitat competitiva, també contribueix a fer vincles amb excursionistes d'altres entitats i a enfortir el nostre col·lectiu.

marxes tècniques

Textos: Fermí Marco, Joan Raventós, Cristòfol Soler i Blanca Forgas

Les marxes tècniques: secrets i oportunitats

Fermí Marco, de l'Àrea de Formació de la FEEC
Joan Raventós, president de l'AE Talaia

Perdre's a la muntanya no és cap cosa que ens pugui fer sentir especialment orgullosos, però el que sí que és veritat és que aguditza la nostra capacitat orientativa i, per tant, ens ajuda a posar en marxa una sèrie de facultats que habitualment tenim somortes. La participació en una marxa tècnica és un repte semblant: cal completar un recorregut que es desconeix a partir de referències parcials facilitades per l'organització. És a dir, és com perdre's i haver d'identificar els elements que tenim al nostre abast per trobar el camí que ens porti novament al refugi.

Una suma de repte, joc i tècnica

La resolució d'un repte sempre ens aporta satisfacció, però mentre no arribem al desenllaç tenim dubtes, incertesa en allò que haguem de decidir i acordar. Potser aquesta barreja d'emocions són les que fan les marxes tècniques d'orientació i regularitat una activitat tan interessant i atractiva per als que ens movem en entorns naturals i, de vegades, imprevisibles.

Aquell moment de dubte entre diverses opcions, el no saber ben bé si la decisió adoptada serà l'adequada i, sobretot, la satisfacció d'adonar-se que s'ha sabut triar el camí correcte són algunes de les sensacions que ofereixen les marxes

d'orientació. Sensacions semblants a les que sentim quan perdem el nord a la muntanya i amb les nostres capacitats aconseguim retrobar el camí que ens menarà a l'indret esperat.

Durant l'estona que es participa en una d'aquestes proves, l'equip –que pren tota la força de la paraula *equip*– té l'objectiu comú de saber resoldre el recorregut amb la informació que li hagi facilitat l'organització, una informació que no serà mai del tot completa i que haurà d'interpretar llegint-ne la descripció, seguint les indicacions del mapa o calculant l'orientació dels angles, i que haurà de completar observant el territori i sabent llegir totes les referències que la natura li proporcioni.

Les marxes com a formació personal

Tots els que practiquem activitats a la muntanya hem de saber orientar-nos, ens convé tenir uns mínims coneixements que es poden basar en la disposició del terreny i els seus referents geogràfics, en senyals de la natura, en la posició dels astres, en la interpretació d'un mapa, en la utilització d'aparells o, més bé encara, en una combinació de totes les tècniques, que l'experiència –sobretot l'experiència d'haver-nos hagut d'orientar en casos reals– farà posar en pràctica, cosa que ens permetrà assolir uns coneixements que utilitzarem quan ens calguin.

Al llarg de l'any, hi ha entitats que organitzen cursos i tallers formatius amb una part dedicada a l'orientació clàssica –mapa i brúixola, per entendre'ns- i una segona part dedicada a la tècnica d'orientació amb GPS. També cada any, s'organitzen un bon nombre de proves d'orientació, que poden ser un complement molt bo per reforçar els nostres coneixements. Aquestes marxes i caminades tècniques –algunes de les quals formen part de la Copa Catalana- ofereixen als excursionistes una boníssima oportunitat per formar-se en aquest tipus de tècniques tot practicant-les, amb una varietat de modalitats molt interessant, que es complementen i que ajuden a adquirir experiència als participants.

Us explicarem una anècdota real. Dos esportistes d'elit, membres del Centre de Tecnificació d'Esquí de Muntanya de la FEEC, anaven primers destacats en una competició. Durant el recorregut no hi havia traça marcada i calia utilitzar la tècnica personal d'orientació de què disposés cadascun. Quan ja semblava que ho tenien guanyat, es van despistar i van perdre l'itinerari. No van poder pujar al podi i el seu entrenador els va fer anar a algunes marxes tècniques perquè posessin en pràctica i consolidessin diversos mètodes d'orientació.

A l'abast de tothom

Encara hi ha molts excursionistes que no han descobert el món de les marxes tècniques d'orientació i regularitat. Entre els molts al·licients d'aquestes caminades hi ha el fet que no cal tenir gaire experiència en orientació, sinó que les mateixes marxes són una escola on

aprendre'n, on reciclar-se en tots els aspectes de l'orientació, que és tan important, després, a l'hora de sortir a la muntanya.

Però també és un bon camp per a aquelles persones que ja tenen experiència, perquè al llarg de l'any es pot participar en proves que utilitzen les diferents modalitats d'orientació: la descripció del terreny, el mapa esquemàtic, els angles de referència, etc., cosa que ens recicla, ens complementa els coneixements que ja tinguem.

L'expressió «marxes tècniques» pot donar una falsa idea d'alta exigència tècnica. Res més lluny de la realitat. Les marxes tècniques són entretingudes, a l'abast de tothom, transmeten coneixement als participants, els desenvolupen el sentit d'equip i els afinen el de l'orientació. A més, no hi ha cap limitació d'edat –això sí, almenys un dels membres de l'equip ha de ser major d'edat-, i la regularitat impedeix que es converteixin en una

competició de velocitat que exclouria alguns perfils de participants.

Per tant, animem des d'aquesta publicació tots els excursionistes –senderistes, escaladors, espeleòlegs, alpinistes, corredors, esquiadors- a participar alguna vegada a les marxes tècniques que organitzen les entitats del nostre país. S'ho passaran bé, això primer de tot, però també hi trobaran un complement -senzill però tècnic- que els podrà servir en algunes situacions a la muntanya, que els serà positiu en la seva formació, i sense tenir en compte l'edat ni l'experiència.

La participació en una marxa tècnica és, sempre, l'equivalent a un taller d'orientació, és una jornada d'aprenentatge que invariablement aporta coneixements als equips que hi participen i els refresca el sentit de l'orientació que ens convé tenir adquirit quan sortim a la muntanya. En la majoria dels casos, a més, les marxes tècniques

BEEPMECA CENTRE D'ESTUDIS - Cursos d'informàtica

Carrer de l'Aigua, 14 (a 50 m de l'església de Sant Antoni)
Vilanova i la Geltrú

Telèfon 93 814 24 05
info@beepmeca.com
www.beepmeca.com

són activitats que les entitats organitzadores converteixen en festes de l'excursionisme i que donen a conèixer als marxadors indrets poc freqüentats i poc coneguts per la gran massa social.

Amb el cap ben clar

Un cop hem iniciat la marxa d'orientació ja no hi ha volta enrere, ja corre el temps, i fins a completar-la no tindrem altra

preocupació que resoldre el recorregut interpretant el paisatge amb les eines de què disposem, diferents segons la prova, sumades aquestes eines amb la nostra perspicàcia i el marge de joc que ens doni el terreny, les referències físiques, l'estat del temps, la presència de controls de pas –de vegades ocults i inesperats- i la compenetració amb l'altre membre de l'equip.

Aleshores caldrà localitzar els camins i senders adequats per completar la marxa. No serà necessari tenir una gran condició física per aconseguir-ho, però sí que caldrà tenir el cap ben clar i despert per saber interpretar els mapes i esquemes, les descripcions i referències, per controlar bé el temps i també per gaudir dels detalls del recorregut a completar sense altre objectiu que el saber-se segur del camí que es porta sota els peus.

L'ambient que hi posarà l'entitat organitzadora, les estones d'esbarjo i les noves coneixences faran la resta perquè la nostra participació a les marxes tècniques sigui una gran experiència. I si, a més a més, quedem ben classificats, aleshores potser caldrà pensar a participar en altres proves de la Copa Catalana de Marxes Tècniques i de Regularitat, perquè potser haurem descobert que la nostra capacitat d'orientació, fins ara somorta i sense estimular, està més desenvolupada del que ens esperàvem.

Instituts Odontològics

La teva Clínica Dental a Vilanova!!

**Carrer de la Llibertat, 89
Vilanova i la Geltrú**

**Telèfon 938 105 858
ioasoc.vg@gmail.com - www.ioa.es**

Llibreria La Mulassa

**Rambla Principal, 2
Telèfon 93 814 48 46**

**Av. de Francesc Macià, 64
Telèfon 93 814 26 13**

Vilanova i la Geltrú

**mulassa@bestiari.net
www.librerialamulassa.cat**

Les interioritats de la Marxa

Cristòfol Soler

Grup de Marxes i Caminades

Permeteu-me un primer incís per fer-vos saber el motiu pel qual la 54a Marxa va tenir el punt de sortida i arribada al nucli de Torre-ramona, del terme de Subirats. En la reunió del Grup de Marxes de la FEEC que es va convocar el desembre de 2010 es va acordar de fer un vídeo de promoció de les quatre modalitats de marxes tècniques i de regularitat que formen part de la Copa Catalana. En aquest punt, els representants del Grup de Marxes de la Talaia van iniciar un debat per decidir si estàvem preparats per dur a terme aquest projecte, i el resultat va ser positiu. Exposat el projecte al president de la nostra entitat, vam acordar de fer-ne un estudi previ per valorar els pros i els contres de fer les gravacions necessàries per al DVD i amb l'objectiu de calcular les possibles incidències que tindria en la Marxa i evitar que la poguessin perjudicar. Finalment, vam fer de 8 a 10 escapades per preparar l'itinerari. La 1a sortida va servir per repassar amb el grup responsable de

cerca el recorregut de la Marxa i revisar el treball fet durant els mesos anteriors. També va servir per tancar l'anella des de la sortida fins a l'arribada. La 2a i 3a sortides serviren per desembrossar corriols i algun tram de camí. La 4a, per mesurar la distància del circuit final i valorar si calia modificar-lo perquè fos massa curt o massa llarg. Un cop disposàrem de la distància ajustada, iniciàrem la 5a sortida, que serví per situar els controls de pas i mesurar la distància que hi havia entre cadascun. En la 6a sortida, membres del grup responsable

de la gravació de veu de l'itinerari va completar-lo per elaborar-ne la descripció i el relat complementari final. Es tornaren a mesurar els metres i el temps horari. Amb aquestes dades, iniciàrem les sortides oficials amb persones noves que llegien i seguien la descripció, amb l'objectiu que proposessin correccions i anessin afinant el temps. Es feren 4 lectures amb parelles de persones diferents a cada sortida. Amb els quatre temps ja teníem la mitjana dels horaris oficials i les correccions oportunes per incorporar a la descripció final.

*Els equips de seguretat i de gravació també participen en la preparació de la 54a Marxa.
Foto: Cristòfol Soler*

*Un dels equips de preparació és a punt de mesurar la distància del recorregut.
Foto: Cristòfol Soler*

Al mateix temps, s'anava treballant en l'elaboració i la tria del material que calia editar (descripció, taula horària, reglament, mapa, relat complementari, cartell de difusió). Mentrestant, també, altres persones treballaven en diferents aspectes dins del Grup de Marxes: tasques de recerca del mapa, fer correccions, preparar la intendència de l'esmorzar, fer el llistat de controls i horaris, etc. El president de l'entitat féu arribar cartes oficials als organismes i entitats que col·laboraven en la Marxa i aportaven material, finançament o altres recursos o serveis.

Els últims mesos de l'any estava gairebé tot a punt, però quedaven per fer algunes tasques molt importants: disposar de la seguretat exigida, la gravació del DVD amb una empresa productora de Vilanova, etc. La qüestió és que la gravació de la pel·lícula féu que les mesures de seguretat fossin encara més complexes. Es demanà col·laboració als Mossos d'Esquadra per poder controlar el trànsit de la carretera de Gelida, i va caldre elaborar i enviar un llarg i complet informe sobre proves esportives competitives per a la seva aprovació i perquè el cos oficial de seguretat validés i autoritzés la prova. Entre les seves exigències, hi havia la necessitat de disposar d'una ambulància amb

desfibril·lador i la presència d'un metge dins l'organigrama de seguretat, entre altres qüestions. Pel que fa als membres de seguretat, es comptà amb personal del Grup Espeleològic Talaia (GET) i també amb la col·laboració de l'Agrupació de Defensa Forestal (ADF) de Subirats.

El mes de gener de 2012, en una reunió del Grup de Marxes de la FEEC, vam presentar el projecte de gravació del DVD i s'aprovà, pendent encara de qüestions de finançament. Seguidament, els representants de la Talaia i de l'empresa productora es reuniren amb representants de la FEEC i se'ls donà el vistiplau definitiu. Després de diverses reunions amb la productora, es feren dues sortides més amb el cap de seguretat i la productora per decidir quins mitjans eren necessaris per fer les gravacions, per decidir els llocs de gravació i per detectar els punts on caldria reforçar la vigilància i el suport als participants. Es van detectar els punts de referència per a l'enregistrament d'imatges i es va acordar com situar els càmeres per cobrir tota la Marxa. Amb els apunts de treball de camp, es continuaren les trobades a l'entitat per anar solucionant els entrebancs que anaven sorgint i per anar polint tots els detalls.

A 15 dies de la celebració de la Marxa, acabàvem de fer la recollida dels materials editats, de les bosses per als participants i dels trofeus i regals. També tancàvem serrells relacionats amb l'esmorzar o amb l'avitallament del bar del punt de sortida. També calia fer reunions amb els controls i amb el grup organitzador per ratificar el que havia de fer cadascú. I arribà la setmana en què se celebrava la Marxa: **dilluns**, repàs de tots els materials i muntar les 400 bosses amb regals per als participants i l'organització; **dimarts**, reunió general; **dimecres**, muntar les 200 bosses amb la documentació per als equips participants; **dijous**, reunions amb els responsables dels controls i amb el cap i els membres de seguretat; **divendres**, recollir els materials diversos per al bar i sortida per muntar la sortida de la Marxa i el recorregut; **dissabte**, al matí, muntar el bar amb els membres del bar de l'entitat, preparar la infraestructura a l'interior de la sala de la Confraria del Cava, els aparcaments, etc., i fer una breu reunió amb el responsable de l'ADF de Subirats per coordinar la col·laboració amb els membres de seguretat de la Marxa; a més, repassar per última vegada l'itinerari, els punts on s'ubicaran els controls i posar algunes cintes dels colors de la Talaia: verd i vermell, al llarg de la ruta. A la

Mesón El Giraldillo

El buen tapeo

Direcció: Fernando Gómez, a l'hostaleria des de 1965

**C. de Pelegrí Ballester, 19-21
Vilanova i la Geltrú**

Telèfon 93 815 62 02

tarda del dissabte es féu el sorteig dels equips i dorsals, i s'aprofità per fer una breu presentació als equips d'alguns detalls a tenir en compte durant la prova de l'endemà.

I arribà el dia de Marxa, esperat pels organitzadors durant mesos. Cada grup quedava convocat a una hora i tenia assignada una feina específica. Tot estava per muntar, i calia posar-s'hi ben d'hora. Un dels grups sortia de casa a les 5 de la matinada per instal·lar la senyalització dels accessos a Torre-ramona des de les vies properes, per tal que no es perdés cap cotxe. Altres grups es responsabilitzaven dels aparcaments, d'acabar d'enllestir la sala on s'instal·laria la sortida, de muntar la infraestructura que hi hauria a l'exterior, el bar... A les 7 del matí sortia a caminar l'equip de l'organització que obria Marxa. Els seus membres anaven esperitats per no ser atrapats pels marxadors, que no tindrien pietat d'ells, i el crono marcava. L'equip de l'esmorzar era al seu lloc des de les 6 del matí, i els controls anaven fent camí cap al seu punt d'instal·lació.

I, a les 8, sortida puntual. El primer equip participant començava la ruta. Els membres de l'organització, responsables d'aquesta moguda, nerviosos perquè tot sortís bé, que l'ambulància i el metge no tinguessin gens de feina. Mentrestant, els membres de seguretat, amb l'ADF de Subirats, s'instal·laven al llarg del recorregut per vetllar pels marxadors. En el moment que sortia l'últim equip, sortia també darrere seu l'equip escombra. I Torre-ramona quedava en silenci. Quina pau i quin silenci... però durava poc. Més aviat que tard se sentiren arribar els membres de l'equip de sortida, que ja havien completat la volta, i poc més enllà, el primer equip. A mesura que anaren arribant marxadors, tornava el bullici, es començaven a consumir cerveses i refrescos, alguns arribaven ben cansats, però satisfets. Quan arribà l'escombra, es recollí tot el parament exterior, es desmuntà el bar i cap a les 3 de la tarda a dinar. L'endemà dilluns hi tornàrem per recollir el material que havíem disposat a l'interior del local. Tan sols quedava establir la classificació final i organitzar el lliurament de trofeus als guanyadors.

Els dies posteriors, l'entitat enviava cartes d'agraïment a les institucions i particulars que havien donat suport a la Marxa i als participants, i també es feia arribar l'agraïment de l'entitat als veïns de Torre-ramona per la seva comprensió i col·laboració durant la preparació de la Marxa i, sobretot, durant el dia de la prova. Els càmeres de gravació de la productora van estar treballant de dilluns a diumenge, i també durant l'entrega de premis. Amb l'enviament de les cartes d'agraïment i l'entrega de trofeus, es donava per acabada la 54a Marxa d'Orientació per Descripció 2012.

I acabada l'edició d'enguany, el Grup de Marxes feia novament un breu descans, però aviat començava a moure's la maquinària de cara a la propera edició de la Marxa, la 55a. I començava de nou el cicle, protagonitzat pels membres del Grup de Marxes i Caminades de la Talaia, que no parará fins el març de l'any que ve. A tothom que hi ha intervingut i que hi posarà el seu ajut en el futur, enhorabona i moltes gràcies!

54a Marxa d'Orientació per Descripció

XIV Copa Catalana de Marxes Tècniques i de Regularitat de la FEEC I Trofeu Joan Virella (3a edició)

Grup de Marxes i Caminades

Organitzada per la nostra entitat, el diumenge 11 de març va tenir lloc la 54a Marxa d'Orientació per Descripció, puntuable al mateix temps per a la XIV Copa Catalana de Marxes Tècniques i de Regularitat de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) i corresponent a la 3a edició del I Trofeu Joan Virella, prova competitiva el punt de sortida i arribada de la qual va ser el petit nucli de Torre-ramona, dins el terme de Subirats, a sota mateix del castell del mateix nom, a la comarca de l'Alt

Penedès. Un temps esplèndid acompanyà favorablement aquesta prova anual que transcorria enguany en territori totalment penedesenc, un itinerari circular entre conreus de vinyes, boniques masies i finques destinades a l'elaboració del cava i boscos de verda vegetació, amb una vasta panoràmica de la zona i amb l'al·licient final de l'interessant i pintoresc conjunt històric del castell de Subirats.

La Marxa s'iniciava davant la Confraria del

Cava, que té la seu al nucli de Torre-ramona. Intentant com sempre defugir les urbanitzacions properes, la Marxa descrivia un cercle que passava pel caseriu del Rebato o Cases del Vermell; la gran finca del Molí d'en Coloma, dedicada a l'elaboració dels Caves Sumarroca, ja en el municipi de Gelida; can Martí de Baix, conegut també com Cava Torelló, una gran finca amb una magnífica galeria; es creuava el fondo de Parellada i el fondo de can Julià, on s'arribava a tocar la font del mateix nom i,

*Els equips comencen a arribar al punt de concentració establert.
Foto: Joan Raventós*

A dalt, un dels primers equips iniciant el recorregut a Torre-ramona. Al mig, el control de l'esmorzar, situat a la can Martí de Dalt. A baix, control situat al castell de Subirats..
Fotos: Joan Raventós

sempre acompanyats de vinyes, s'arribava a can Martí de Dalt, masia de la mateixa propietat de can Martí de Baix i lloc del control d'esmorzar.

De can Martí de Dalt, i després de creuar la carretera de Sant Sadurní a Martorell, s'entrava a la urbanització o barriada de Martivell. A partir d'aquí, un corriol boscos i intricat que transcorria per damunt l'impracticable fondo del Garró conduïa els marxadors a un camí carener deixant enrere el grup edificat de la urbanització de Martivell. Passat un gran dipòsit s'arribava al control D, i per una ampla pista ascendent s'atenyia el control E, a llevant del turó de Montmartí. Després de carenejar una bona estona per una pista ampla, es passava a frec de la boca de l'avenc d'Ordal i es continuava en suau descens, mentre s'obria considerablement la panoràmica que permetia veure ja ben a prop tot el conjunt del castell de Subirats, on s'arribava després d'haver passat pel costat d'una residència per a disminuïts psíquics: Font Santa. Els marxadors pogueren esplaïar-se uns minuts admirant l'interessant conjunt històric i la vista esplèndida des del mirador, i després ja es baixava decididament cap al nucli de Torre-ramona, per sota l'hostatgeria del castell. Es passava pel costat de la petita església de Sant Joan Sesrovires, d'origen romànic, que pogueren visitar, i des d'aquí s'entrava novament al nucli de cases, on finalitzava la Marxa, davant mateix de la Confraria del Cava.

Aquest any hi hagué la novetat de la gravació d'un DVD durant el recorregut de la Marxa i d'alguns moments de la preparació, una iniciativa de la FEEC i altres entitats federades amb l'objectiu de promocionar les marxes tècniques i de regularitat entre els excursionistes.

La participació es pot dir que fou notable: 112 equips inscrits, dels quals arribaren a classificar-se 105, i que representaven, a més de l'entitat local, altres 13 entitats

*Equip escombra
a punt de sortir
de Torre-ramona.
Foto: Joan Raventós*

*L'equip de l'esmorzar, a punt per
rebre els marxadors.
Foto: Joan Raventós*

excursionistes de diferents punts del país. El total del recorregut era de 13,120 quilòmetres, calculats en un temps oficial de 3 h 13 min., el qual, sumat al temps neutralitzat de descansos, feia un total de 4 h 17 min., dins un total de mitjana horària de 4,07 km/h. El lliurament de trofeus va tenir lloc el dissabte 31 de març a les 8 del vespre, al local social de l'entitat.

L'Agrupació Excursionista Talaia vol agrair la participació tant als equips participants com a la totalitat de l'organització, amb una menció especial de reconeixement a la Confraria del Cava de Torre-ramona, que donà tota mena de facilitats per a l'ús dels seus locals per atendre com calia la concurrència, tant a la sortida com a l'arribada dels equips, un reconeixement que fem també extensiu a la família Bori de Fortuny de Torre-ramona per facilitar-nos la visita al gran casal gòtico-renaiXentista del segle XVI, que centra el nucli del poblat. I com sempre, regraciar als controls i equips de seguretat, la Creu Roja, l'ADF, els serveis mèdics i el laboratori d'equip de filmació. També la col·laboració i bona disposició pel que fa a l'aportació de premis i propaganda turística de l'Ajuntament de Subirats, Patronats de Turisme del Penedès, Caves Torelló i Sumarroca, Bon Preu/Esclat i Cafès Novell, i el suport material de les empreses Vielco, Ako, Intersport Olaria i Grifone.

*A sota: La 54a Marxa va transcórrer per un
paisatge típicament penedesenc.
Foto: Joan Raventós*

CONTROLS	SITUACIÓ	PERSONES
SORTIDA	TORRE-RAMONA	M. CARME BARCELÓ, SALVADOR BUTÍ, JOSEP CANDELA, JANI FERRER, PILAR PORRAS, JOAN RAVENTÓS, NATI SALVADÓ, CRISTÓFOL SOLER i VICKY FLORENCIANO
Control Motxilla	FONT DEL REBATO	ROSA FARRIOL
A	CAVES SUMARROCA	JOSEP M. ALSO, XAVIER CAPDET, AINA CASTELLVÍ i DOLORS LACASA
B	CAN MARTÍ DE BAIX	MARIA ARAGONÈS, M. ANTÒNIA PAPIOL, JOSEP M. RASET i ANDREU USIETO
Pas 1	FONT DE CAN JULIÀ	TINA MOYA
C	CAN MARTÍ DE DALT	VICENÇ CARBONELL, TERESA DURAN, PILAR MELÉNDEZ, MANEL MONTOLIU, ERNEST PERERA, CRISTINA PIQUÉ, ROSA RAVENTÓS, PEP TORRAS
D	DIPÒSIT PRIMER	XAVIER SELLERAS, JESÚS SANTACANA i ENRIC VIVER
Pas 2	CORRIOL	ANTONI ORDOVÀS
E	FI CARENA 2n DIPÒSIT	JOSEP ELIAS, M. ROSA IBERN i MARINA MASSÓ
Pas 3	VORA AVENC	SALVADOR MARTÍNEZ
F	AVENC D'ORDAL	PETRI PÉREZ, SALVADOR PUJADAS i JOSEP M. SÁNCHEZ
Pas 4	VORA HIDRANT	RAMON FORGAS
G	CAMÍ VORA HIDRANT	MARTA BERTRAN, ANTONI FERRER i JOAN TOLEDANO
H	CASTELL SUBIRATS	M. CARME BARCELÓ, SALVADOR BUTÍ i NATI SALVADÓ
ARRIBADA	TORRE-RAMONA	JOSEP BLANES, LURDES CAMPINS, EVELIA CASADO, BLANCA FORGAS, PILAR PORRAS, XAVIER SELLERAS i CRISTÓFOL SOLER

Equip obrir marxa:	JOSEP BLANES, LURDES CAMPINS, JOSEP CARBONELL, EVELIA CASADO i BLANCA FORGAS
Equip escombra:	JOSEP CANDELA i JANI FERRER
Equip informàtic:	FRANCESC ALTABAS i RAMON CASAS
Preparació itinerari:	JOSEP CANDELA, JANI FERRER, PILAR PORRAS, XAVIER SELLERAS, CRISTÓFOL SOLER i JOSEP TORRAS
Descripció itinerari:	LURDES CAMPINS i BLANCA FORGAS
Relat complementari :	VICENÇ CARBONELL
Repartiment controls:	JANI FERRER
Material divers :	LURDES CAMPINS, PILAR PORRAS, XAVIER SELLERAS i CRISTÓFOL SOLER
Megafonia, horaris:	SALVADOR BUTÍ, JOSEP M. SÁNCHEZ i CRISTÓFOL SOLER
Trofeus :	JOSEP CANDELA, JANI FERRER i CRISTÓFOL SOLER
Metge:	JOSEP M. JORBA

RESUM RESULTATS DEFINITIU 54a MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ AE TALAIA

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	NOM3	CLUB	PUNTS
1	109	José Faidella, Jordi	Vargas Palomo, Carlos		C. E. Catalunya	11
2	53	Martorell Bofill, Xavier	Senso Rodríguez, Toni		A. E. Talaia	12
3	51	Moros Español, Sílvia	Casamijana Toral, Oriol		C. E. Parets	13
4	50	Llobet Massanes, Miquel	Chaves Castillo, Josep M.		C. E. Avinyó	13
5	46	Costa Caixach, Atila	Coll Prat, Josep		C. E. Avinyó	14
6	52	Moros Vela, Santiago	Español Suárez, M.José		C. E. Parets	14
7	110	González Nogués, Carles	Català Roig, Judit	González Català, Mar	No adscrit	15
8	16	Viladrich Cases, Joan	Costa Jiménez, Josep M.		C. E. Avinyó	16
9	54	Pérez Palenzuela, Damià	Candela Oller, Sergi		A. E. Talaia	16
10	47	Soler Serrano, David	Ortega Princep, Francisco		No adscrit	16

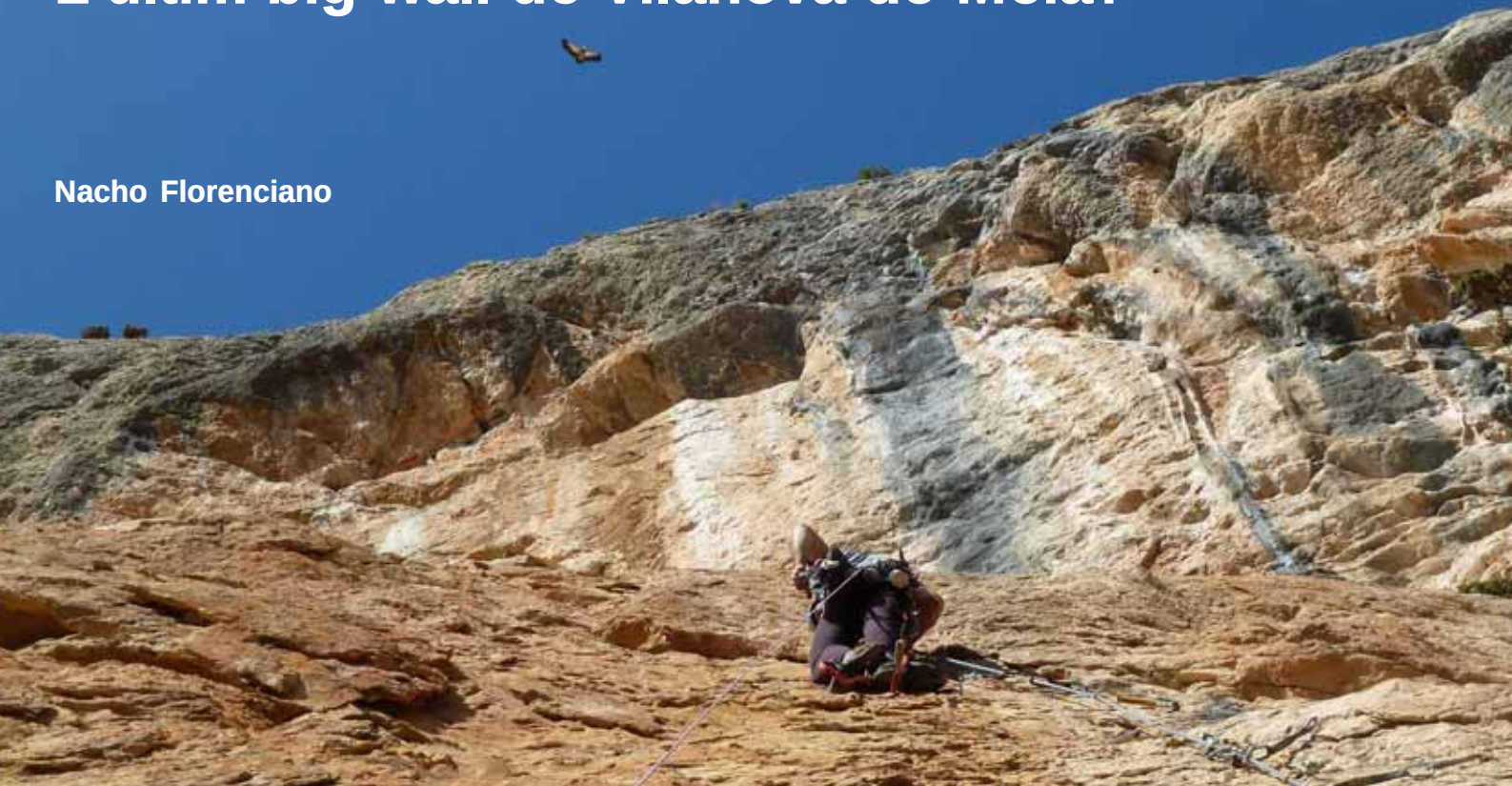
RESULTATS PER ENTITATS MARXA 2012		
ORDRE	ENTITAT	PUNTS
1	C.E. Avinyó	43
2	A.E.Talaia	47
3	Foment E.B.	100

EQUIPS INSCRITS	112	EQUIPS DE TRES PERSONES	22
EQUIPS CLASSIFICATS	105	EQUIPS DE DUES PERSONES	84
EQUIPS NO PRESENTATS	6	EQUIPS FEDERATS	58
EQUIPS DESCLASSIFICATS	1	TOTAL ENTITATS	14

Aigua de Kentucky (200m - A4/6a)

L'últim big-wall de Vilanova de Meià?

Nacho Florenciano

L'incombustible Àngel Vedo torna a l'atac obrint una nova via a Vilanova de Meià, a la paret de la Roca dels Arcs, juntament amb el Ramon Bartra, Yuri Varas i Nacho Florenciano. I segueix ampliant el seu currículum que és com un forat negre que mai en té prou!

-Àngel, com va? Escolta, puc venir a casa teva i parlem? Tinc uns dies lliures i tinc ganes de cremar adrenalina.

Aquestes són les paraules màgiques que desperten la fera de l'Angelito. No cal res més; bé, alguna 'birra' també ajuda. Total, que d'entre tots els projectes que tenim al cap ens vam decidir per aquest. No sé si és per la situació dels astres però va sortir rodat, tot i la improvisació i el desordre que sempre ens caracteritza. Les vies «made in Angelito» tenen una sèrie de condicions: són difícils, són feixugues, regna un caos ordenat, combinen l'escalada artificial amb el lliure, la roca bona amb la dolenta, acostumen a passar per desploms amb molt d'ambient, diedres, plaques, l'adrenalina és a flor de pell durant l'ascensió, el fred i

la calor... I aquesta via reuneix totes les condicions; que no són res més que la definició de big-wall.

Com pot ser que al 2011 encara hi hagi una línia per obrir a la mítica paret de la Roca dels Arcs? Com pot ser que, a més, sigui una via al més pur estil big-wall? La bona vista i les ganes d'aquesta cordada de quatre han fet possible aquest projecte.

No entrarem en detalls tècnics de la via, però sí que ho explicarem per sobre a fi que s'entengui i ens entengueu a nosaltres per què fem aquestes coses.

Igual que els nostres companys d'expedicions del centre (Vilanova 8000 i Muztagh-ata) i el grup del GET a les coves, una aventura així s'ha de preparar bé i dividir-la per trams. En aquest cas, tractant-se d'escalada la via es divideix en llargs. El primer dia és el que costa més, ja que s'ha de portar tot el material des del cotxe fins al peu de la paret. Per sort, a Vilanova de Meià aquesta aproximació és curta, una mitja hora per

un caminet prou còmode. Arribats al punt on començarà la via, només queda abocar tot el material a terra, seleccionar el que suposadament necessitarem i escalar. Els primers quatre llargs de la via (uns 110 metres) els farem en escalada artificial i la resta en lliure. Per tant, la cosa

A dalt, la tensió del segon llarg atrau els voltors.

A sota, una jornada laboral qualsevol.

Fotos: Nacho Florenciano

Molt d'ambient al tercer llarg.
Foto: Nacho Florenciano

va per llarg i a poc a poc anirem pujant. En tractar-se d'una via nova no sabem el que ens trobarem, ni la dificultat; a més, s'han d'anar muntant les reunions en llocs segurs i pujar el material a cada llarg.

El primer a començar, evidentment, és l'Àngel, a qui li bull la sang. El resultat és un llarg d'uns 15 metres amb una

*A dalt, fruit del penúltim llarg.
A sota, desmuntant el segon llarg.
Fotos: Nacho Florenciano*

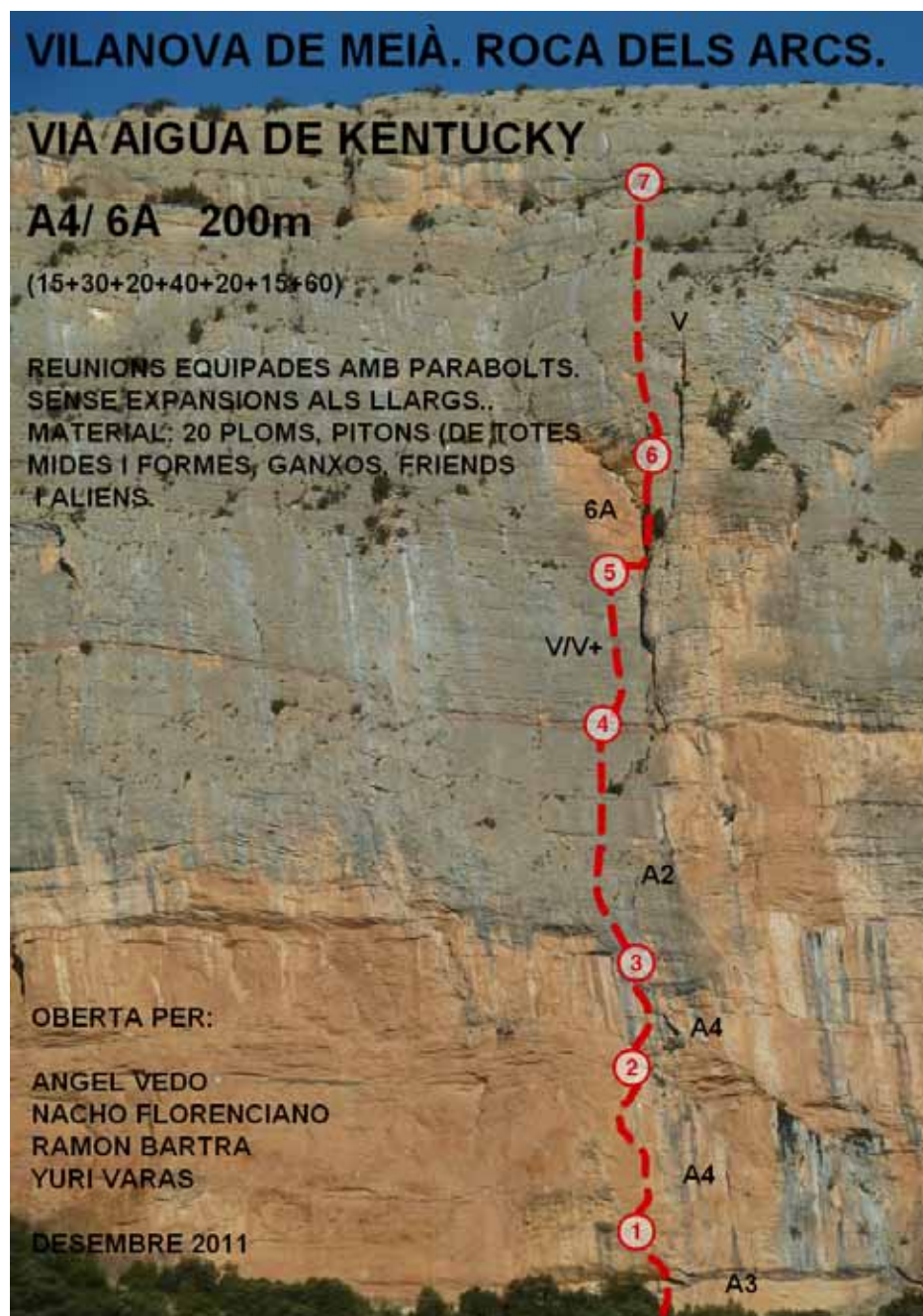
dificultat inferior a la que esperàvem però suficient per entrar en calor. Mala sort, Angelito! El llarg més difícil i maco serà el tercer! Munta la reunió amb parabolts manualment (ancoratges d'anella molt segurs) i fixa corda per poder pujar l'endemà.

El segon dia pugem per la corda estàtica, com la gent d'espeleologia, i li toca al Yuri. Aquí la cosa es complica i es comença a respirar la tensió i l'adrenalina que estàvem esperant. El Yuri va pujant lentament per una roca bastant descomposta, posant material per intentar no trencar-se les cames en cas de caiguda. A la fi, i després de tot el dia, aconseguix arribar on volíem. Jo pujo amb ell per una corda fixa i muntem la reunió mentre l'Àngel desmunta el llarg, és a dir, treu tot el material que el Yuri ha utilitzat per pujar i en fa una valoració, on surt una dificultat elevada sobre roca dolenta. -Llàstima, Yuri! Tampoc t'ha tocat el llarg clau de la via. Ja és de nit i simplement preparem les coses i deixem la corda fixada per pujar l'endemà. Aquest sistema és el que utilitzarem durant tota la

via: escala el primer de cordada, arriba a un lloc segur i munta reunió amb l'ajuda d'un altre. I mentrestant el tercer puja traient tot el material que ha posat el primer. Un cop estem tots tres a la reunió només queda ordenar el material i deixar-ho tot preparat per al següent llarg.

Tercer dia: fem el mateix. Pugem per la corda estàtica fins a la R2. Per fi em toca a mi, i justament, i sense preveure-ho, faré el llarg més difícil i maco de la via. Només aconseguixo fer uns 10 metres per un terreny desplomat i molt tècnic i s'està fent de nit. Aquí no puc muntar reunió i haig de baixar d'una reunió improvisada entre una savina (arbre petit i sec enmig de la paret, bastant tòxic) i unes assegurances molt tronades que he posat. Això em passa per no anar més ràpid!

L'endemà tornem a repetir l'operació de pujar per les cordes estàtiques. S'està convertint en una rutina i és com anar a treballar. Jo arribo fins a la savina i segueixo fins que aconseguixo estar en un lloc segur per muntar reunió, 10

de justícia. Però de vegades la boira està a l'alçada de la paret i és quan et peles de fred. I això és justament el que va passar el cinquè dia. Suposo que va ser un càstig diví cap al Ramon i de rebot cap a mi i l'Àngel. Perquè quan fa fred el que escala no se n'adona, però el que està a la reunió esperant sense moure's tremola. Tot i això, aconseguíem fer 40 metres de dificultat moderada i combinada amb escalada en lliure. Evidentment se'ns fa de nit entre muntar reunió i desmuntar el llarg.

Al sisè dia ja ens quedarem sols l'Àngel i jo fins al cim. Per fi deixem l'escalada artificial per posar-nos els peus de gat i escalar en lliure. Ara avancem per una roca molt bona i agraïda i això es nota perquè anem més ràpid i aconseguim fer dos llargs en un dia. Només ens en queda un fins al cim!

L'últim dia ens llevem ben d'hora perquè hem de pujar per la corda fixa fins a la reunió d'ahir, que està a 150 metres. Suficient per escalfar els bíceps! No hi ha marge per a les sorpreses i aquest llarg serà un passeig triomfal de 60 metres fins al cim que, no cal dir, tindrà com a reunió un arbre.

Hem acabat L'AIGUA DE KENTUCKY. Després de set dies de 'curro' hem deixat la nostra empremta de manera elegant i neta, reunint tots els al·licients d'una gran escalada, en un lloc tan característic com la Roca dels Arcs. Serà aquesta via l'últim big-wall de Vilanova de Meià?

Encara queda una cosa per fer, que és la celebració, però això no ho explicarem... Gràcies a tots!

metres més. I la situació es repeteix: dos munten reunió i el tercer puja traient les assegurances del primer. Ha sortit un llarg de pel·lícula, una joia de l'escalada artificial.

Fins ara hem tingut un temps molt bo. L'escalada a Vilanova de Meià es caracteritza perquè a l'hivern les boires es queden al fons de la vall, enmig del poble, i a les parets d'escalada llueix un sol

MAGATZEMS CHACON

Joguines i articles per a la llar

Carrer de Lleida, 18
Rambla de l'Exposició, 89
Vilanova i la Geltrú

CELLER CAN PUJOL

Elaboradors de Torrents Carbó,
el cava de Vilanova fet a la Geltrú

Visiteu les nostres caves
trucant al 93 893 15 35

C. del Duc de la Victòria, 9
Vilanova i la Geltrú

XXIV Caminada Popular de Vilanova i la Geltrú

29 de gener de 2012

Blanca Forgas
Grup de Marxes i Caminades

Com ja és tradicional, la nostra entitat organitzà una vegada més per al darrer diumenge de gener la Caminada Popular de Vilanova i la Geltrú, que aquest any arribava a la 24a edició, i que és, sens dubte, un dels actes importants que celebra i dels que aplega més participants. L'itinerari, preparat com en passades edicions pel Grup de Marxes i Caminades de l'Agrupació, portava la munió de caminaires fins a la font de can Sidro, un bell racó situat en el terme de Sant Pere de Ribes on, tot i les semblances amb alguns recorreguts d'anys anteriors, no s'hi havia arribat mai i que resultà inèdit per a la gran majoria de participants.

A 2/4 de 9 del matí s'empenia la caminada des del local social en direcció a la plaça de la Moixiganga i cap a la rambla de la Torre de l'Onclet, per encetar més endavant el camí Molinant o camí Ral, en direcció a llevant, cap a Ribes. Deixant a banda i banda antigues i conegudes masies i mansions senyorials, com la masia d'en Samà, la Torre del Veguer, can Martí del mas Roig (o can Girabals) i la masia de Montgròs, a la falda d'aquest puig tan conegut pels nostres convilatans, s'arribava poc després de passar per can Ramonet i can Sidro als voltants de la font del mateix nom, lloc de reagrupament de caminaires i l'escollit per esmorzar.

Durant aquella mitja hora d'agrupament i descans, mentre s'esmorzava i es feia petar la xerrada amb companys i coneguts, els caminaires van tenir l'ocasió de gaudir -i una gran majoria de descobrir- aquest pintoresc indret amagat al capdavall de la fondalada de la Coma, amb un brollador o degotall -font de cocó- on l'aigua surt per una esquerra formada entre dues capes geològiques diferents. La font i els bassols on cau el líquid són protegits per una coberta de pedra i una conducció subterrània porta l'aigua a un safareig tancat que en un temps servia per regar un petit hortet clos entre una mena de baluard. La font, sembla que va servir en temps medievals per assedegar els estadants d'un casalot o fortificació que hi havia damunt mateix, en el cim del turó.

Havent esmorzat s'inicià el camí de retorn, en direcció novament a can Sidro però passant per darrere el caseriu de la Coma. D'aquell enforcall se seguia en direcció a la masia de la Serra i a continuació cap a la gran finca de Solers, des d'on després de travessar els boscos i recuperar el terme municipal de Vilanova s'enllaçava amb el polígon industrial «torrent de Santa Magdalena». A partir d'aquí, a través de les rambles dels

*Els 257 caminaires participants
en un revolt del camí.
Foto: Joan Raventós*

Parada per esmorzar a prop de la font de Can Sidro.

Foto: Joan Raventós

Països Catalans i de Sant Jordi i la ronda Ibèrica, el gruix dels participants arribava novament a la seu de la Talaia on els esperava un generós i entretingut pica-pica en unes taules parades al llarg del carrer del Comerç.

Malgrat la temença d'un dia plujós o rúfol com el de les hores anteriors a l'acte anunciat, el diumenge s'havia llevat amb un temps prou serè i agradable que va contribuir notablement a l'èxit de la Caminada, que es va realitzar amb total harmonia i sense incidències. En el moment de la inscripció es lliurà a tots els participants, com ja és costum, un elaborat relat de la Caminada amb profusió de detalls tant físics com geogràfics i històrics dels indrets per on havia de transcórrer. El nombre de caminaires inscrits en el moment de la sortida va arribar a 257, entre els quals cal remarcar la presència de molta gent jove i infants. Es va comptar amb personal voluntari de la pròpia entitat per al control i la seguretat dels caminaires. A més, i com en anteriors ocasions, no hi van faltar els serveis de la Creu Roja i la col·laboració de la Policia Local i els Mossos d'Esquadra per a la regulació del trànsit de vehicles en els punts més compromesos del recorregut, un recorregut calculat en 14,460 km dins un horari previst de poc més de cinc hores inclosos els temps de parada per agrupament dels caminaires i naturalment per a l'esmorzar.

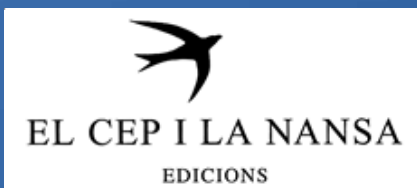
L'entitat vol agrair la participació i la col·laboració de tothom i els convida a la caminada de l'any vinent, que ja serà la vint-i-cinquena! Serà qüestió de celebrar-ho d'una manera especial, oi que sí?

De tornada cap a Vilanova, la Caminada Popular va seguint un marge de pedra seca.

Foto: Joan Raventós

«estimar l'aigua / que riu i plora, / i, alhora, / la fresca molsa, / i la veu dolça / que sap cantar... / estimar l'aire / que s'esgarrinxa / per les alzines / de punxes fines... / és com resar.»

Joana Raspall, el meu món de poesia.

Tel. 93 815 19 83

El Senyor de l'Arieja o el Camí de la Llibertat

Miquel Bernadó

La idea era tornar al Mont Valier, *le Seigneur de l'Ariège*, tal com l'anomenen els francesos per la seva prominent posició. I diem tornar perquè ja fa un grapat d'anys que hi vàrem ser, fins i tot aconseguirem fer cim enmig d'una espessa boira que no ens permetia distingir res situat a tres metres d'on érem. En aquella ocasió l'ascensió va ser la clàssica, la que permet fer nit al refugi dels Estagnous, en territori francès.

Per a aquesta oportunitat, però, vàrem escollir una altra opció, més llarga i entretinguda... però probablement més interessant, tal i com acostuma a passar. Es tractava de recórrer l'anomenat **Camí de la Llibertat**, itinerari que travessa

immensos espais desolats i que va ser utilitzat per escapar tant de la guerra (in)civil espanyola... com, principalment i posterior i en sentit contrari, de la barbàrie nazi i del règim de Vichy. És gairebé un sarcasme això de *camí de la llibertat* perquè els fugitius del nazisme no feien altra cosa que introduir-se en un territori perfectament controlat per la dictadura franquista acabada d'inaugurar.

Després de l'ofensiva alemanya del maig de 1940 i de la divisió de França en dues parts, una zona ocupada al nord i una zona «lliure» al sud, molts civils i militars, fugint d'un món de persecucions, d'empresonaments i d'execucions, es refugiaren tan aviat com van poder en

aquesta part dels Pirineus, sinònima d'esperança. Entre els militars s'hi trobaven presoners, evadits, voluntaris recentment alistats, fills de militars, pilots abatuts, tots ells motivats pel desig comú d'unir-se a les forces aliades a fi de continuar la lluita, però també s'hi podien comptar nombrosos civils, víctimes de tot tipus de discriminacions: estrangers perseguits, insubmisos en situació de perill, jueus acorralats, resistents descoberts o denunciats. Tots ells

A la dreta: El Petit Valier i crestes descendents cap a l'Arieja coberta de boira.

A sota: La Bretxa de Clavera i el Pic oriental de Clavera.

Fotos: Janine Schouten

marcats pel desig vital de sortir de França per entrar a Espanya a través dels Pirineus.

La vigilància inicial de la frontera, poc estricta, va permetre el pas per itineraris prou fàcils a persones amb preparació escassa, persones que s'espavilaven per trobar sobre el terreny individus molt bregats amb les dificultats habituals de la travessia. Entre aquests acompanyants s'hi trobaven pastors, contrabandistes, forestals, caçadors d'isards, pagesos de pobles fronterers...

Malgrat això, tots aquells que eren capturats pels carrabiners espanyols eren malauradament tornats a França, internats pel règim de Vichy i lliurats a les autoritats alemanyes.

Amb el temps, però, la vigilància fronterera es va endurir. Les vies de comunicació serien, des de llavors, estrictament vigilades per ambdós costats i el trànsit quedaria prohibit en una franja de més de 20 km d'amplada. La dictadura franquista, en perfecta harmonia amb les autoritats nazis,

detenien els fugitius i els empresonaven a Sort, a l'anomenada Casa Xorret, una antiga capella gòtica destinada, en els seus orígens, a funcions de petit hospital. El període de detenció acostumava a ser de 2 a 6 mesos (segons l'edat, la nacionalitat o l'estatus del detingut...), després del qual es tornava la llibertat als empresonats segons uns acords econòmics més o menys secrets establerts amb les potències aliades.

La ruta principal d'evasió comunicava el departament francès de l'Arieja amb el Pallars Sobirà; sortia de les proximitats de Saint-Girons i, a través dels colls de la Pala de Clavera, Salau i Aulà, arribava a Bonabé, i des d'allà a Alòs d'Isil, Esterri d'Àneu i Sort.

Del 1942 al 1944, el nombre de detinguts a la comarca del Pallars Sobirà va ser de 2.790 persones. Tots ells de diverses nacionalitats (polonesos, francesos, canadencs, holandesos, anglesos, nord-americans...). Cal considerar, però, que el nombre total de persones que van creuar la frontera fou infinitament superior

(40.000 segons algunes estimacions), ja que moltes van aconseguir arribar a la seva destinació.

El nostre recorregut va ser, en part i gairebé 70 anys més tard, exactament el contrari al seguit per aquests fugitius del nazisme.

Un dissabte qualsevol del mes de juliol ens posàvem a caminar des de les bordes de la Perosa, prop de Bonabé, després d'haver travessat en cotxe Esterri d'Àneu i Alòs d'Isil. Uns cartells ens indicaven la importància històrica de l'indret.

Vam fer nit a la vora de l'estany de Clavera, un cop superada la dura pujada pel barranc del mateix nom. L'indret era tan solitari com deliciós i la llum del capvespre encenia el massís de la Maladeta. La nit fou transparent i serena.

Dormir en aquest estany es va revelar clau per a l'èxit de la sortida. Ja havíem superat un cert desnivell! Altrament, el recorregut ininterromput hauria estat matador.

Diumenge a trenc d'alba comencem a pujar en direcció nord cap al coll de la Pala de Clavera. La pujada és dura, però just a la frontera que coincideix amb el coll ja atalaiem, a les profunditats franceses, els estanys Llong i Rodó, encaixats de mala manera entre crestes i precipicis. D'aquest coll pugem al pic de Clavera... i és llavors quan comencem a prendre consciència de les dificultats que ens esperen. La desgrimpada fins al collet de la Pèira Blanca no és cap bestiesa, però és que encara s'entreveuen passos tant o més delicats que els que acabem de superar.

Serenament, i sense perdre ni el sender ni

el senderi, deixem enrere el Petit Valier i ens disposem a atacar, un cop albirat uns centenars de metres més avall el refugi dels Estagnous, el *Gran Valier*.

Fem cim en un dia fantàstic, d'aquells que es recorden al llarg de la vida. Els núvols cobreixen completament el territori francès però algunes crestes en sobresurten com si fossin illes. Mig Pirineu es troba sota la nostra atenta mirada: Maladeta, Posets, Besiberris, Peguera, Saint Barthélemy... L'esforç ha valgut la pena, però cal desfer el camí recorregut; això significa tornar-nos a enfrontar amb les dificultats que ja coneixem. Ho aconseguim amb calma i tranquil·litat i retornem a l'estany de Clavera hores més tard i amb un cert cansament acumulat. Pleguem tendes, reposem forces i prenem el darrer tram de baixada fins a Bonabé.

Gran i llarg recorregut! En això, tots hi coincidim.

De tornada en cotxe cap a casa el pensament vola fins al 1940: l'intel·lectual filòsof i escriptor jueu-alemany Walter Benjamin moria amb 48 anys a Portbou en estranyes circumstàncies. La versió oficial parla de suïcidi com a resultat d'una sobredosi de morfina i de la desesperació de veure's atrapat entre la Gestapo i la policia franquista. Investigacions més recents parlen de liquidació per part d'agents secrets estalinistes. Tant de bo el pobre Benjamin hagués conegut l'existència del Camí de la Llibertat!

Ara caldrà planificar l'anomenat **Tour del Mt. Valier**, un interessant itinerari que envolta completament aquesta gran piràmide de roca i que permet percebre perfectament l'acaparadora paret nord-est, le *trou noir*: una timba perfecta de 1.800 metres. Anem-hi pensant... i fent salivera. Ah! I un darrer tema pendent: la visita de la Casa Xorret de Sort, recentment recuperada com a petit museu del Camí de la Llibertat. Recuperació de la memòria històrica, en diem d'això. Que mai no torni a passar!

Les profunditats de l'Arieja
cobertes de boira.

Foto: Janine Schouten

T.O.T. HOBBY'S

Aeromodelisme
Modelisme ferroviari
Modelisme naval
Cotxes de col·lecció
Maquetisme
Scalextric - Slot
Ràdio control
Rol
Recanvis

Carrer de la Mercè, 12
Vilanova i la Geltrú

Telèfon 93 814 39 51

Torca del Hoyo las Llaves:

«la capçalera del Sistema Caracol»

Manel Llenas

Espeleo-Club Sabadell de la Unió Excursionista de Sabadell

1. Introducció

Durant la campanya d'exploració portada a cap l'agost del 2010, l'Espeleo-Club Sabadell, fruit de moltes hores de prospecció a la capçalera del col·lector de la torca Carrasua, localitza l'entrada d'una petita cova al fons d'una gegantina dolina coneguda pels pastors com Hoyo las Llaves, per trobar-se just al costat del «Collado las Llaves».

Aquesta cavitat quedava tancada al cap de cinc metres per grans pedres. Com que ens va donar la sensació que sortia aire d'entre els blocs, vam començar la desobstrucció d'aquest tap, descobrint al darrere un meandre desfonat, amb un rierol que ens va donar molt bones vibracions.

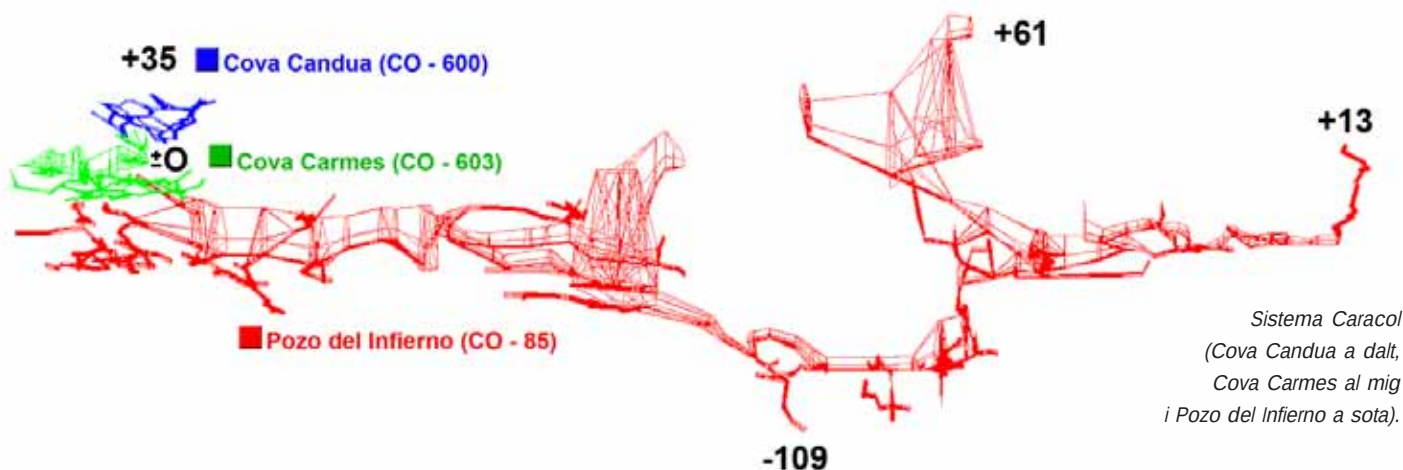
2. Situació geogràfica de la zona d'exploració

Actualment la zona de treball comprèn tot el terme municipal de Peñarubia, que es troba situat a l'extrem més occidental de Cantàbria. L'àrea per la qual s'estén el sistema subterrani en exploració es coneix amb el nom de «Puerto las Llaves», amb una alçada màxima de 1.219 metres. Tota aquesta zona d'absorció aboca les seves aigües al «Desfiladero de la Hermida», situat només a 70 metres sobre el nivell del mar i que

Meandres desfonats del Hoyo las Llaves.

Foto: Miquel Comes

en el punt on es troba la surgència limita amb Astúries.

3. Història de les exploracions a la zona d'absorció del massís

A finals del 2005, amb un desenvolupament de 4.510 metres, es dóna per acabada la topografia i exploració de tot el Sistema Caracol (*figura superior*) i per tant es donen per finalitzats els treballs a la part del Desfiladero de la Hermida (àrea de surgències del massís).

A partir del 2006 es centren tots els treballs a la zona d'absorció situada al «Puerto de las Llaves» a la recerca d'una entrada superior al sistema. Al final d'aquest any, i gràcies a la valuosa informació dels pastors, s'aconsegueix

un inventari de seixanta cavitats catalogades de les quals cal destacar la «Torca del Tánago-4 (CO.635)» de -47 metres, la «Torca de Treslajorá-2 (CO.637)» de -85 metres i la «Torca Carrasua (CO.642)» amb -98 metres.

Durant el mes de gener de 2007 un pastor ens ensenya un nou avenc, «Torca Cubilea» (CO.661), situat uns 400 metres al sud de la cabana on fem vida. En diversos atacs assolim la cota -137 metres, on quedem aturats davant una laminació horitzontal molt estreta.

Els treballs portats a terme durant la campanya d'estiu es centren a la Torca Carrasua on, gràcies a una escalada, es troba la continuació de la cavitat i s'assoleix la cota -370 metres. En aquest punt l'exploració queda aturada també davant una altra laminació horitzontal molt estreta.

A finals d'any es localitza la torca més alta del massís, a una alçada de 1.145 metres i molt propera al pic del Mazu Treslajorá. Per aquest motiu l'anomenem «Torca del Mazu Treslajorá» (CO.667), i en un parell d'atacs s'assoleix la cota -100 metres, on una estretor amb molt corrent d'aire impedeix continuar l'exploració.

Durant la campanya d'agost de 2008 s'aconsegueix forçar el laminatge estret a la Torca Carrasua i es descobreix el col·lector a la cota -449 metres! Es tracta d'un canyó estret però molt alt (*foto de l'esquerra*).

Un centenar de metres riu avall, es localitza una gran galeria fòssil que surt a

mà dreta del col·lector i que bategem amb el nom de «Galeria del Bivac», donat que al final d'aquesta galeria trepitgem un terra pla de sorra fina en el qual es pot muntar un acollidor bivac (*foto de la dreta*).

Al llarg de la campanya s'exploren uns 500 metres de col·lector riu amunt i aproximadament un quilòmetre riu avall s'assoleix la cota de -537 metres i un desenvolupament de 3.311 metres. El 30 de desembre es localitza una surgència fòssil d'uns 100 metres de recorregut per sota el Pozo del Infierno, que es bateja amb el nom de «Cueva Dardes» i es cataloga amb les sigles CO.678.

Durant el 2009 les exploracions a la Torca Carrasua segueixen a bon ritme fins que, malauradament, un sifó ens atura a la cota -585 metres.

El desenvolupament de la cavitat augmenta a 4.266 metres.

Al llarg d'aquest any també es treballa a la torca Treslajorá, on s'aconsegueix forçar el pas estret situat a la cota -85 metres i així mateix arribar a la cota -207 m, on un cop més la continuació és un meandre estret però aquest cop molt més llarg i sever.

Durant la campanya d'agost de 2010 dediquem molts dies fent la prospecció de la zona del «Collado las Llaves» amb l'objectiu de trobar la capçalera del col·lector de la Torca Carrasua.

Al fons d'una gran dolina coneguda amb el nom d'Hoyo las Llaves, es descobreix

Col·lector de Carrasua a la cota -500 m.
Foto: Alfonso Ruíz

Bivac de Carrasua a la cota -450 m.

Foto: Toni Ferrer

l'entrada d'una cova que queda taponada de blocs al cap de cinc metres de l'entrada. La desobstrucció d'aquest tap ens permet explorar una gatera amb un rierol que, de mica en mica, va agafant forma de meandre desfonat al qual s'hi van intercalant pous fins arribar finalment a un gegantí sífó d'uns 25 metres de diàmetre situat a la cota -162 metres.

Durant el 2011 s'explora un laberint de galeries just per sobre el sífó sense trobar una galeria clara que ens serveixi per superar la zona inundada (*il·lustració de la dreta*). En finalitzar la campanya d'exploració d'estiu, el desenvolupament de l'Hoyu las Llaves assoleix els 1.049 metres, mentre que la Torca Carrasua supera els 5 km amb 5.269 metres de recorregut.

4. Descripció geològica de la zona d'exploració

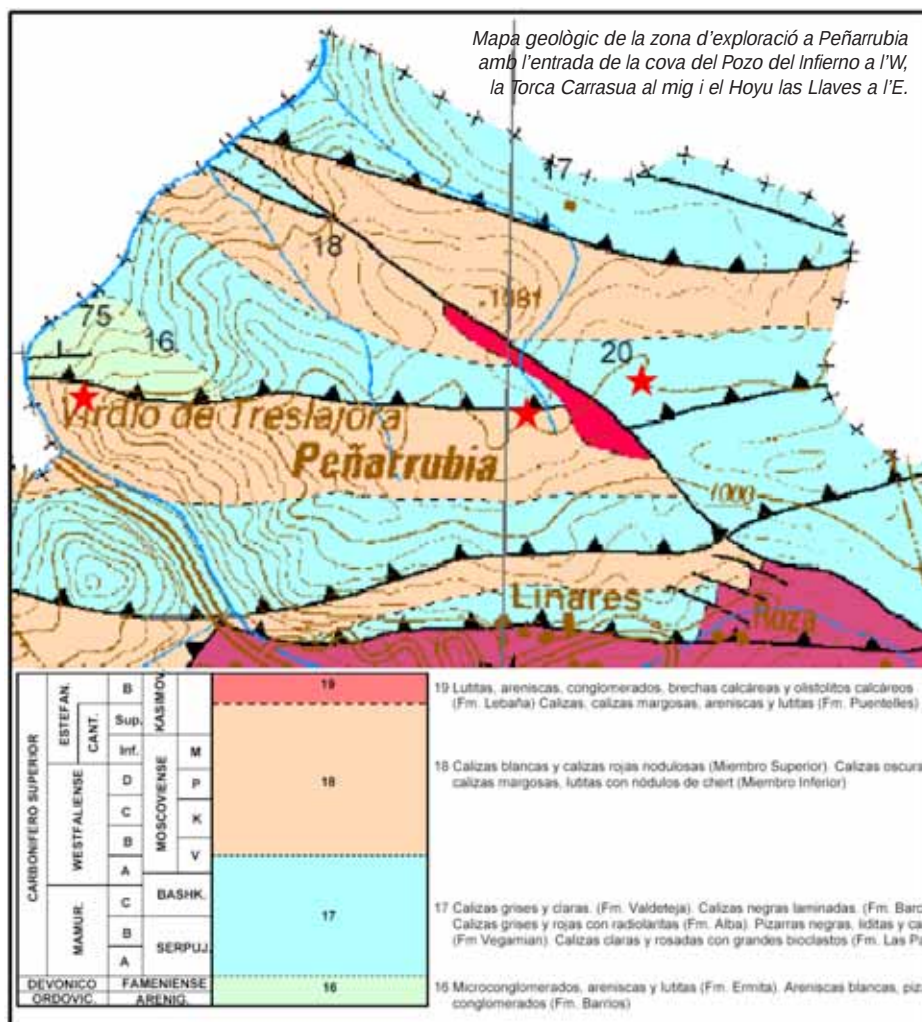
Geològicament, la zona del «Puerto de las Llaves» forma part de la serralada cantàbrica on afloren materials paleozoics, bàsicament carbonats del carbonífer, que van ser sedimentats sobre

una plataforma marina relativament estable en la qual es van acumular més de 1.000 metres de roques calcàries. L'estructura i el relleu actuals de la zona cantàbrica són el resultat de la superposició de les orogènies Herciniana i Alpina, que van tenir lloc durant el Carbonífer i Terciari, respectivament. La deformació Herciniana va suposar la compressió i l'escurçament de l'esmentada conca sedimentària segons una direcció N-S. Els sediments acumulats a la conca, ja transformats en

roques, es van fracturar incapaços de resistir les pulsacions tectòniques, produint encavalcaments de direcció predominantment E-O com el que segueix el Sistema Caracol i la Torca Carrasua (*vegeu el mapa geològic de la pàgina següent*). D'aquesta manera es va reduir dràsticament l'extensió de la conca primitiva, però es va generar un fort relleu que va transformar el mar carbonífer

Mapa geològic de la zona d'exploració a Peñarubia amb l'entrada de la cova del Pozo del Infierno a l'W, la Torca Carrasua al mig i el Hoyu las Llaves a l'E.

en una regió d'altres muntanyes. La serralada Herciniana va ser destruïda per l'erosió en pocs milions d'anys.

Durant l'Orogènia Alpina, el vell sòcol Hercinià es veié novament aixecat a tot el marge cantàbric, i provocà relleus que segueixen un traçat paral·lel a la costa atlàntica. La intensa erosió d'aquests relleus alpins durant el Terciari va anar desmantellant aquests blocs ja des de l'inici del seu aixecament i els cursos fluvials van anar encaixant-se en el bloc calcari creant fantàstiques gorges com la del «Desfiladero de la Hermida», (Marquinez, J. y L. Adrados, 2000), amb les consegüents caigudes dels nivells de surgència com succeeix al Sistema Caracol.

5. Hidrogeologia

La zona d'absorció del Sistema Caracol comprèn una àmplia extensió d'uns 5 km² i la seva capçalera probablement es troba prop del «Collado de las Llaves», tal i

com ens ho ha demostrat l'Hoyu las Llaves.

Fins ara, l'única entrada de la zona d'absorció per la qual s'havia pogut accedir al col·lector era la Torca Carrasua, després de davallar 450 metres de pous. Ara, l'Hoyu ens ha confirmat on es troba el naixement d'aquest col·lector que podem seguir intermitentment d'E a W, primer per l'Hoyu, després per la Torca Carrasua i finalment pel Pozo del Infierno seguint una falla inversa que porta la mateixa direcció.

Pel que fa a la zona de surgència, situada al Desfiladero de la Hermida, es pot dir que el «Sistema Caracol» ha tingut una evolució hidrogeològica marcada almenys per cinc episodis de surgències diferents durant el Terciari i el Quaternari com a conseqüència del progressiu encaixament del riu Deva en el «Desfiladero de la Hermida». (ECS, 2004). Els diferents episodis de surgències de més antigues a més recents són:

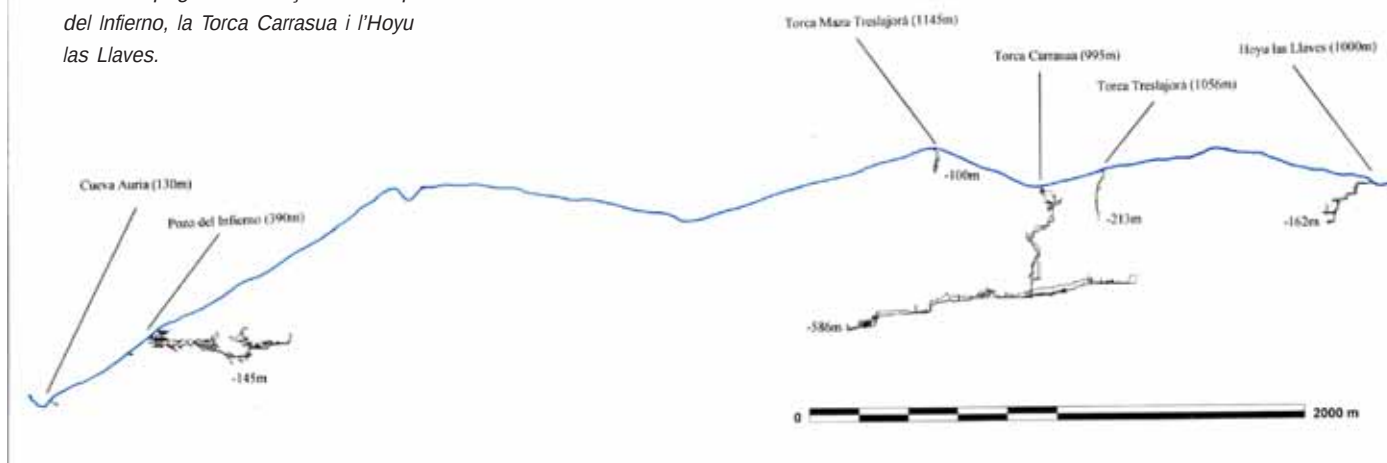
1. Nivell Coves Candua (420 m sobre el nivell del mar)
2. Nivell Pozo-Carmes (390 m sobre el nivell del mar)
3. Nivell Cova Dardes (320 m sobre el nivell del mar)
4. Nivell Cova Auria (130 m sobre el nivell del mar)
5. Nivell riu Deva (70 m sobre el nivell del mar)

6. Conclusions

Si bé tant el sistema Caracol com la Torca Carrasua es troben sobre la mateixa falla E-W i el col·lector de Carrasua es dirigeix directament cap a les galeries del Sistema Caracol, per la qual cosa podem afirmar hidrogeològicament que el col·lector d'ambdues cavitats és el mateix, no era tan clar fins a la campanya d'enguany que l'Hoyu las Llaves tingués relació amb tot aquest conjunt. Però la descoberta, aquest mes d'agost, del col·lector principal a l'Hoyu, amb un cabal equivalent al del col·lector de Carrasua i de les noves galeries superiors explorades per sobre el sífo que semblen girar clarament cap a l'oest, tot indica que probablement l'Hoyu serà la capçalera de tot el sistema (*il·lustració a la pàgina següent*). Cal veure com jugarà la falla SE-NW que talla en diagonal la falla E-W que segueix el sistema. En aquest sentit, doncs, la possibilitat d'aconseguir una travessa subterrània és viva, malgrat tots els obstacles que ens està posant tant pel curs actiu amb sifons com pel curs fòssil amb els taps que formen els gegantins espeleotemes. En cas d'aconseguir-se la unió de les tres cavitats, esdevindria una travessa de 610 metres de desnivell i un recorregut lineal de 5 km entrant per l'Hoyu las Llaves i sortint pel Pozo del Infierno, amb un punt baix de -719 metres. Tot i així hi ha avencs importants molt més alts que encara no estan connectats al col·lector, com és el cas de la Torca del Mazu Treslajorá, que podrien donar un desnivell de -864 metres al sistema. Finalment esmentar que també es podria guanyar desnivell pel Pozo del Infierno ja que des del punt més baix, on s'ha arribat fins ara, fins a la surgència encara queden 211

SISTEMA CARACOL 2010 (Peñarrubia-CANTABRIA)

Relació topogràfica en alçat entre el pozo del Infierno, la Torca Carrasua i l'Hoya las Llaves.

metres de desnivell. Així doncs, des del Mazu Treslajorá fins a la surgència del sistema Caracol hi ha un potencial de més de mil metres.

Agraïments:

Ja fa quinze anys que la nova generació d'espeleòlegs de la UES hem tornat a reprendre els treballs que van començar els espeleòlegs de la nostra entitat l'any 1968 i que van abandonar cap a la meitat dels anys setanta. Durant aquests quinze anys hem fet amistat amb més de la meitat dels habitants dels pobles de la Hermida, Caldes i Navedo, per la qual cosa, quan som a la zona, ens sentim com a casa nostra. Per a tots ells som «*los catalanes de las torcas*». Per tot això volem agrair, com sempre fem, a persones inoblidables per a nosaltres com la Lola, Sario, Tivo, Maria, Chucho, Marisa, Juanuco, Negro, Tranqui, Diminuto, Luis, Fran, Ramon, Tere, Cuca, Manolo... A tots ells i molts altres que ens deixem, MOLTES GRÀCIES!

Referències bibliogràfiques

- C. Bathynellidae (1990): «Exploraciones espeleológicas en Lamasón y Peñamellera Baja (Cantabria y Asturias) durante 1989». Memoria.
- Camacho A.I., Puch C. (2003): «Exploraciones en el Occidente de Cantabria». *Boletín Cantabro de Espeleología*, 15: 69-87.
- Comes, M. (1973): «Balanz de les expedicions realitzades a Pics d'Europa». *Butlletí de la U.E.Sabadell*, 22: 19-21.

- Comes, M. (1973): «El Pozo del Infierno, Pics d'Europa (Santander)». *Butlletí de la U.E.Sabadell*, 23: 13-17.

- E.C.S. (1973): «Cavidades de la zona del Desfiladero de la Hermida (Santander) II parte». *Cuadernos de espeleología*, 7: 191-200. Museo de Prehistoria de Santander.

- E.C.S. (2004): «El Desfiladero de la Hermida». *EspeleoCAT*, 2: 25-28. Fed. Catalana de Espeleología.

- E.C.S. de la Unió Excursionista de Sabadell (2007). «Exploraciones en el Desfiladero de la Hermida. Sistema Caracol». *Boletín Cantabro de Espeleología* nº16, pag 113-122. Fed. Cantabria de Espeleología.

- Farriol, J. (2004): «Dormint sota Terra (Cantabria)». *Butlletí de la U.E.Sabadell*, 124: 6-7.

- Fernández, F., Valls, M^a. C. (1998): «Los Colores de la Oscuridad. Cantabria, Paraíso subterráneo», pág. 147. *Ed. Creática*. Santander.

- León J. (1997): «Cantabria subterránea». *Catálogo de las Grandes Cavidades*, 1: 322-323. Gobierno de Cantabria-Consejería de Cultura y Deporte.

- Marquínez, J. y L. Adrados (2000). «La geología y el relieve de los Picos de Europa». *Naturalia Cantabricae*, 1: 3-19.

- S.E.S.Talps (1971): «Cavidades de la zona del Desfiladero de la Hermida (Santander)». *Cuadernos de espeleología*, 5/6: 231-250. Museo de Prehistoria de Santander.

- Llenas M. i J. Farriol (2010). Torca Carrasua -585 m (Peñarrubia, Cantabria): La unió d'aquesta cavitat amb el sistema Caracol donaria lloc a una travessa de primer ordre. *Espeleo-CAT*, 8, pp.28-35.

- Farriol J., M. Llenas, C. Puch et al. (2011). Grandes cavidades de Peñarrubia. Cantabria subterránea: Catálogo de las grandes cavidades, tomo 1:351-367, Santander.

Centre Fuji Laboratoris Fotogràfics

Revelat 1 hora
Ampliacions murals
en 24 hores

Av. de Francesc Macià, 81
Vilanova i la Geltrú

Telèfon 93 815 83 27

Esports Prieto

Rambla del Castell 86
(cant. av. del Garraf)
Vilanova i la Geltrú

Tel./Fax 93 893 59 03
esportsprieto@gmail.com
www.esportsprieto.es

El Camí del Nord o del Canigó

Agustí Poch

El Camí del Nord o del Canigó és el sender de gran recorregut GR-83 que uneix la ciutat de Mataró de la comarca catalana del Maresme amb la vila de Prada de Conflent a la Catalunya Nord. Té una longitud de 213 km i el seu traçat segueix pràcticament la línia del meridià, el 2º 27' 21" Est, que uneix les dues localitats.

El seu traçat es va fer l'any 1985, quan una colla d'amics de diferents entitats excursionistes de Mataró es plantejaren crear un camí que unís el Mediterrani, el Montseny i el Canigó. El fet que la seva

direcció preferent sigui el nord geogràfic també fa que tingui un simbolisme de caràcter històric: l'exili republicà al final de la Guerra Civil, que va tenir lloc durant els mesos de gener i febrer de l'any 1939, forçat per l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona i Girona. En aquell duríssim hivern més de mig milió de persones van emprendre el camí cap a França en unes condicions humanes terribles; pel coll de Mallem, el pas fronterer d'aquest Camí de Nord, hi varen passar a peu més de 5.000 refugiats. Per tant, aquest camí, i més enllà de consideracions ideològiques, pretén retre

homenatge a tots aquells homes, dones i nens, alguns dels quals hi van perdre la vida, així com a tots aquells francesos que varen auxiliar els refugiats.

Per a la Secció de Senders la relació amb aquest sender va començar el matí del 22 de novembre de l'any 2009, quan a la

A dalt, al cim del Canigó el dia 10 de juny passat, havent completat el camí.

A sota, platja del Callao, de Mataró, a punt d'encetar la primera etapa.

Fotos: Assumpta Baig

Foto històrica al cim del Canigó, el 8 de juliol de 1990, com a culminació de la travessa Vilanova-Canigó, iniciada al setembre de 1987.
Foto: Manel Vidal

platja del Callao de Mataró ens aplegàrem 63 senderistes al voltant del monument que simbolitza el meridià que marca la seva direcció. A partir d'aquell dia l'hem seguit amb intermitències durant dos anys i mig per tal de fer les 13 etapes que finalment ens han portat, el 10 de juny d'enguany, al cim de la Pica del Canigó, on vàrem aconseguir encabir-nos els 38 senderistes que hi ascendírem.

Al llarg d'aquestes 13 etapes hem passat per diferents espais naturals força característics. D'entrada el camí s'enfila pel Montnegre on es creua amb el GR-92 per la zona de Sant Martí; després baixa per creuar la Tordera i així arribar a Riells; seguidament voreja el Montseny per anar vers Arbúcies i Sant Hilari Sacalm, capital de les Guilleries; més endavant, per Osor i Sant Martí Sacalm, arriba a Les Planes d'Hostoles ja dins la Garrotxa; després de passar per Olot segueix cap a Beget i pels colls de Malrem i de la Guilla arriba a Prats de Molló; des de Prats de Molló s'enfila vers la Pica del Canigó i baixa cap a Sant Miquel de Cuixà i Prada de Conflent on finalitza el seu recorregut.

Les 10 primeres etapes no van representar cap dificultat i les vàrem poder fer pràcticament seguides; d'aquesta manera arribàrem a Beget pel febrer de l'any passat. Ara bé, les tres últimes etapes: Beget - Prats de Molló, Prats de Molló - Refugi de Marialles i Refugi de Cortalets - Pica del Canigó - Sant Miquel de Cuixà, s'hagueren de fer quan les condicions meteorològiques eren favorables (juny-2011, octubre-2011 i juny-2012). Per altra banda, tot i que el quilometratge d'aquestes etapes no és excessiu, uns 20 km, el seu desnivell acumulat sí que fa que presentin una certa dificultat (1.015 m ↑, 810 m ↓), (1.595 m ↑, 615 m ↓) (630 m ↑, 2.330 m ↓).

A més a més, les dues últimes etapes es van haver de fer de dos dies per raó del

llarg quilometratge de les rutes d'accés als seus punts de sortida i d'arribada. Tot plegat ha fet que la mitjana de participants, que per a les deu primeres etapes era de 59,4, hagi baixat a 32,6 per a les tres últimes. En total el nombre de participants ha estat de 692.

Està clar que el punt culminant de la travessa fou l'ascensió a la Pica del Canigó. El dissabte 9 de juny l'autocar ens va portar fins a Vilafranca de Conflent on ens recolliren els jeeps que ens pujaren fins al refugi de Cortalets. Al refugi vàrem passar la nit i l'endemà a primera hora iniciàrem l'ascensió amb un temps magnífic. Arribats al cim, tot i que una mica amuntegats, poguérem gaudir d'unes panoràmiques immillorables i fer-nos les obligades fotos de grup.

De retorn al refugi alguns optaren per fer la baixada amb jeeps; els altres van continuar avall fins arribar a Sant Miquel de Cuixà on finalitzaren l'etapa i amb ella el recorregut del Camí del Nord.

Aquesta era la segona vegada que la Secció de Senders feia l'ascensió al Canigó. La primera fou el 8 de juliol de 1990, ara fa vint-i-dos anys, com a culminació de la travessa Vilanova - Canigó que havíem començat pel setembre de l'any 1987. Per fer aquesta travessa vàrem seguir trams dels senders GR-5, GR-2 i GR-11. Aquella vegada, al cim del Canigó encara ens hi amuntegàrem més senderistes, en total 69, tots plegats una mica més joves!

Relació de sortides del curs 2011-2012

18 de setembre
Etapa 11 del GR-3
Castellar de n'Hug - Coll de Pal (14,4 km)
39 participants

15 i 16 d'octubre
Etapa 12 del GR-83
Prats de Molló - Refugi de Marialles (19,1 km)
28 participants

27 de novembre
Etapa 13 del GR-3
Alp - Bellver de Cerdanya (14,7 km)
53 participants

18 de desembre
Etapa 1 del GR-177
Moià - Calders (17 km)
37 participants

5 de febrer
Etapa 2 del GR-177
Calders - Granera (16,2 km)
51 participants

4 de març
Etapa 3 del GR-177
Granera - Castellterçol (15,1 km)
52 participants

15 d'abril
Etapa 4 del GR-177
Castellterçol - Castellterçol (13,6 km)
56 participants

13 de maig
Etapa 12 del GR-3
Coll de Pal - Tosa d'Alp - Alp (17 km)
51 participants

9 i 10 de juny
Etapa 13 del GR-83
Pica del Canigó - Sant Miquel de Cuixà (24 km)
38 participants

Grup de Muntanya en Família

Noves passes i noves il·lusions per la nostra geografia

Joan Raventós

*En record del nostre amic
i company excursionista
Pere Ferrer i Raventós*

El Grup de Muntanya en Família (GMeF) ja ha complert els dos anys d'activitats. Han estat dos cursos molt intensos que han dut el GMeF per tota la geografia del país (vegeu el mapa i el llistat). Aquell projecte engrescador nascut el juny de 2010 amb tota la il·lusió és ja una realitat consolidada, però no seria res si no fos per les mares i els pares, els nens i nenes, els nois i noies que en són el moll de l'os, per les àvies i els avis que s'hi han anat afegint, per tots els altres familiars que hi han anat forjant llaços d'amistat, de companyonia que, al capdavant, és el més important.

Tota aquesta activitat ha tingut com a marc d'actuació les nostres muntanyes, els nostres paisatges tan diversos i variats, on a part del recorregut i el desnivell hem anat buscant el detall de la flor d'estepa, del marge de pedra seca, del bolet amagat sota unes pedres o dels líquens arrapats a la

roca humida. El local social de l'entitat ens ha servit per a fer-hi reunions, trobades i sopars, pensar i acordar els calendaris d'activitats, consultar mapes i llibres... Amb una mitjana de 47 persones participants a cada sortida (amb una punta de 75 el mes de març passat), podríem dir que ens hem convertit en una de les seccions de la Talaia més actives i amb més empenta.

La tria d'excursions

L'experiència és un grau, i en el nostre cas també. Després d'haver fet diverses provatures, totes exitoses, o gairebé, hem anat veient que alguns tipus de sortides han anat quedant fixades d'un curs per a l'altre, variant l'indret, és clar. Per exemple, el fet de començar el curs amb una acampada. El curs passat no ho teníem previst així, però les circumstàncies ens hi van empènyer, i va ser tot un encert.

Cim de la Mola de Colldejou.

Foto: Blai Poch

Ens explicarem. Prevèiem tancar el curs 2010/2011 amb una acampada a la Torre de Fontaubella el dia 4 de juny de 2011, amb l'objectiu de pujar l'endemà a la Mola de Colldejou. Després d'haver parlat amb l'alcalde d'aquest poblet del Priorat, semblava que ho teníem tot resolt per fer-hi l'estada. Acamparíem a l'àrea de lleure del poble amb les nostres tendes. L'inesperat va venir nou dies abans de marxar, quan tothom ja ho tenia coll avall. L'alcalde de la Torre, desolat, ens va fer saber que el dissabte 4 de juny es feia un concert de rock a uns vint metres de la nostra zona d'acampada. El concert preveia tancar portes a altes hores de la matinada. Evidentment, vam haver d'ajornar la sortida, i vam substituir-la per una estada en un refugi.

Refugi Lluís Estasen, al peu del Pedraforca.

Foto: Joan Raventós

El curs següent, 2011/2012, vam encetar-lo amb aquesta acampada a la Torre de Fontaubella, amb una participació molt alta: 60 persones, d'entre les quals 30 menors! Tot i les incomoditats de l'indret (l'àrea de lleure on vam acampar era plena de pedres i el campanar no va parar de tocar els quarts i les hores tota la nit), el cap de setmana va transcórrer en ordre. Mentre el grupet de l'Opció Menuts (vegeu el capítol proper) caminava per la falda de la serra, la resta del grup s'enlairava fins a la cova de la Mola i fins al cim de la Mola de Colldejou. Amb aquesta acampada, encetàvem el curs i, vist l'èxit, el curs vinent també l'encetem amb una acampada, en aquesta ocasió al Montseny.

Així doncs, tal com ha quedat fixada l'acampada per encetar el curs, també ho ha quedat l'estada en un refugi per tancar-lo. Per cloure el primer curs (juny 2010) vam triar el menú refugi de Rebot, situat al vessant sud de la Tosa d'Alp, i per cloure el segon (juny 2011), el refugi Lluís Estasen, situat al peu mateix del Pedraforca. En el cas primer, el cap de setmana va ser plujós i molt humit. Tot i això, vam poder acostar-nos fins al mirador dels Orris. En el segon cas, el temps va

ser magnífic i ens va permetre fer la travessia prevista: del refugi a Gósol, passant pel peu de la cara nord i el coll de Set Fonts.

Entremig de la primera sortida (acampada) i la darrera (refugi), el calendari de propostes intenta compaginar les sortides properes amb les més llunyanes, les de les serres litoral i prelitoral amb les prepirinenques i d'interior. Al mes de març anem a la neu (si n'hi ha). I sempre que podem, mirem de visitar una cova, un salt d'aigua, una construcció singular o passar per algun altre indret interessant. El curs que ja hem finalitzat, hem pogut visitar les coves de la Mola (setembre), de Sant Llorenç (desembre), del Pere (gener), de la Cort Fosca (febrer) i de la Verge (maig). De saltants d'aigua, n'hem vist un prop de Vidrà (octubre). I d'edificis singulars hem passat per la torre fortificada de la Mola (setembre),

el santuari de Bellmunt (octubre), l'ermita de Sant Medir (novembre), l'Hospital de Sang de Mata-rodona (febrer), les ermites de Sant Miquel i Sant Jeroni (abril) i l'ermita i el santuari de Foix (maig). També, durant el curs, hem pogut assolir fins a sis cims: la Mola de Colldejou (setembre), turó de Bellmunt o de sa Reganyada (octubre), el puig d'en Boronet (desembre), el tossal de la Baltasana (gener), el cim de Sant Jeroni (abril) i el tossal de Foix (maig). Com a curiositats, l'esplèndida (i llarga) travessia per cales i camins de ronda de la Costa Brava (març) i el fet que en la travessia pel Pedraforca vam superar els 2.000 metres d'alçària per primer cop.

Cala Estreta, a la Costa Brava.

Foto: Joan Raventós

Ermita de Sant Medir, a la serra de Collserola. Foto: Blai Poch

Opció Menuts

Des del començament hem previst, sempre que ha estat factible, fer dos grups: el grup general i el que en diem l'Opció Menuts. L'objectiu és que les famílies amb nens petits que ja no es poden carregar a l'esquena però que tampoc no caminen gaire (entre 2 i 4 anys, aprox.), puguin fer també una excursió que surti i arribi al mateix punt que l'opció general. L'Opció Menuts sempre té menys quilometratge i menys desnivell que l'altra, òbviament, però mireu que comparteixi sempre la primera part de la ruta. Aquesta pràctica va molt bé a les famílies amb menors de diverses edats, perquè així poden participar-hi tots plegats. Al cap d'una estona se separen els dos grups, però més tard es retroben i dinen plegats.

Tot i això, hem de dir que els nens i nenes menuts ens han sorprès moltes vegades volent fer l'opció general sense que això hagi representat un descens significatiu del ritme del grup. Està clar que tenim nens i nenes amb moltes ganes de caminar per la muntanya, que quan es troben en grup despleguen tota la seva energia, que ens encomanen als adults. Realment fa goig veure tota la colla de nens i nenes, mares i

pares, àvies i avis, nois, noies, tiets, tots fent pinya per assolir un cim o una carena, o per arribar al punt de reagrupament o fent una filera pel camí enfiladís.

L'afectació del temps atmosfèric

Hem de dir que el temps, en la gran majoria dels casos, ens ha respectat. Tot i haver sortit més d'una vegada amb el cel ben tapat, a l'hora de fer les excursions gairebé mai ens ha tocat treure la capelina o l'anorac. Hem tingut molta sort. Els horitzons han estat sovint dilatats i clars. Això sí, de vegades ha estat pujar a l'autocar o al cotxe i caure un xàfec. Però no mentre caminàvem. Indirectament, però, el temps sí que ens ha afectat. A l'hivern, sobretot, les gripes i els refredats han fet que famílies senceres hagin hagut de quedar-

se a casa en el darrer moment. En altres casos, els membres familiars no afectats han volgut venir tant sí com no, i a casa s'han quedat els afectats amb algun adult que n'ha tingut cura.

De bracet amb les altres seccions

Algunes de les excursions que hem fet han estat proposades i coordinades per membres d'altres seccions de la Talaia. Això ens va molt bé, perquè ens permet entrar en terrenys on sols no hi aniríem. Per posar un cas, el de novembre del 2010, en què alguns espeleòlegs del GET ens van dur als avencs de la Febró, guarnits amb cascos i llanternes. O un altre cas més recent, al maig passat, quan alguns membres del GEAM ens van muntar quatre vies d'escalada a la Facu, a Canyelles, i els nens van poder-s'hi enfilars com a sargantanes. En tots dos casos, aquestes excursions han estat molt ben rebudes, i amb la confiança que ens mereix anar-hi amb persones que tenen coneixements tècnics i gràcies a les quals podem anar una mica més enllà de les nostres possibilitats.

*Jornada d'escalada a la Facu.
Foto: Joan Raventós*

Observant falgueres a les Muntanyes de Prades.

Foto: Joan Raventós

També hem participat amb la Secció de Cultura, a través dels Divendres Culturals que hem muntat fins ara: el 21 de gener de 2011, la projecció «Excursions en família, mig any d'activitats i descobertes», i l'1 de juny passat, la projecció «Les excursions amb infants i joves de la Talaia», amb imatges de les excursions realitzades. El curs proper repetirem tant les projeccions com l'experiència de l'escalada, i sembla que el Grup de Marxes ens està preparant una sorpresa, però tot al seu temps...

En família

El nom Grup de Muntanya en Família ja ho diu tot. Som un grup de muntanya que sortim en família, i això no vol dir només els pares amb els fills, sinó amb tota la família. En el document inicial elaborat a principi de l'any 2010, dèiem que un dels objectius de la creació del GMeF era «afavorir el contacte intergeneracional, tant a les activitats exteriors com a les activitats que es facin al local social». Per això ens agrada tant quan se'ns apunten a les excursions avis i àvies, tiets i tietes o altres familiars que no volen

renunciar a fer una activitat tan tonificant al costat dels seus.

A l'entitat, a la nostra seu social, cada vegada hi som més presents. Potser als adults no se'ns nota gaire la presència, però quan alguns nens i nenes comencen a fer tombs pel local, a pujar i baixar escales, segur que a més d'un se li posen els cabells de punta, poc acostumats com estem a veure menors corrent pel nostre gran edifici, però ens sembla que ja tocava que les parets de la casa notessin la presència dels nostres nens i nenes, i dels nostres nois i noies que han de seguir el nostre camí en dies futurs.

La implicació de tots

A mesura que hem anat fent activitats, hem procurat que el ventall de persones implicades en l'organització de les activitats

s'anés eixamplant. Al capdavant, les mateixes famílies que hi participem som les primeres interessades que les activitats que organitzem surtin bé i siguin profitoses per a tothom. Per això, cada vegada més famílies s'impliquen a l'hora de preparar i coordinar les sortides. En algun cas, fins hem aconseguit que el grup de joves prepari activitats per als petits, com és el cas dels jocs de nit que van organitzar al voltant de la casa de colònies de Mas Gorgoll, a Palamós, per als més menuts, el mes de març passat.

El fet d'haver de preparar les sortides amb altres pares i mares fa que els llaços d'amistat es vagin aprofundint. I tots sabem que la preparació d'una excursió (parlar entre nosaltres, buscar informació, mirar mapes, anar-hi a inspeccionar, fer la ruta, mesurar la distància i els horaris, preparar el dossier...) és, molts cops, la manera més bona de conèixer a fons un territori. És a dir, que la implicació de les famílies en l'organització de les activitats, a part d'essencial, és també una bona experiència per a qui ho viurà. Tots ens hem de sentir satisfets d'haver invertit algunes de les nostres hores i un xic d'esforç que revertirà a la resta de les famílies del GMeF.

El GMeF ocupa tot el cim de Sant Jeroni, a Montserrat.

Foto: Joan Raventós

*Alzina del Vent, a la serra de l'Obac.
Foto: Joan Raventós*

Popurri de troballes

A mesura que hem anat fent excursions, també hem anat redescobrint coses que hem heretat de l'anterior Secció d'Infants i Joves de la Talaia, tal com ja es preveia en el document inicial que hem esmentat abans.

D'una banda, encara amb el nom Secció d'Infants i Joves de la Talaia (caldrà fer les gestions per canviar el nom), sapigueu que formem part d'Azimut, Moviment educatiu d'excursionisme en el temps lliure infantil i juvenil de Catalunya, que aplega unes 32 entitats federades amb seccions infantils i juvenils, coordinades per l'Àrea de Joventut de la FEEC. Azimut contracta anualment una assegurança col·lectiva de responsabilitat civil per a les activitats amb menors i reparteix subvencions entre les entitats que en formen part. Cada any, cap al mes de maig, algunes entitats d'Azimut organitzen un campament infantil. Potser algun any caldrà pensar a afegir-nos-hi. A més, convoca els premis Azimut per als participants més joves de la Copa Catalana de Marxes Tècniques que, recordem-ho, l'any 2011 va guanyar l'Oriol Martí Jariod, del nostre grup. Per cert, d'Azimut, cal tenir molt en compte que ofereix als seus associats un

refugi de muntanya a Erols, prop de la Pobla de Lillet, on poder organitzar-hi una estada, amb capacitat per a 70 persones.

D'altra banda, hi ha material que també hem heretat de la Secció d'Infants i Joves: fogonets i olles nous i flamants, bibliografia, llibres, raquetes de neu, farmacioles i altres objectes que han anat apareixent recentment mentre es feia neteja del segon pis del local. Caldrà veure quin ús en fem durant el curs vinent.

Ens organitzem?

Tot arriba, i després de gairebé dos anys de funcionar sense cap estructura definida, el març passat vam haver de muntar-ne una de tradicional: presidència, secretaria, tresoreria i vocalies. Per això vam convocar les famílies a una reunió, que va tenir lloc al segon pis de la Talaia el divendres 9 de març. La junta va quedar constituïda pel Pere Ferrer (president), el Blai Poch (tresorer), el Joan Raventós (secretari) i l'Anna-Llibertat Garcia, la Queti Vinyals, la Rosa Mari Jariod i l'Enric Forgas (vocal), amb el benentès que tothom hi seria benvingut. Al cap d'una setmana, el president ja va convocar una reunió que va servir per posar fil a l'agulla a diverses qüestions pendents que hi havia

sobre la taula: calendari de sortides, tríptic informatiu, obertura d'un compte bancari, aquest mateix article per a la revista, etc.

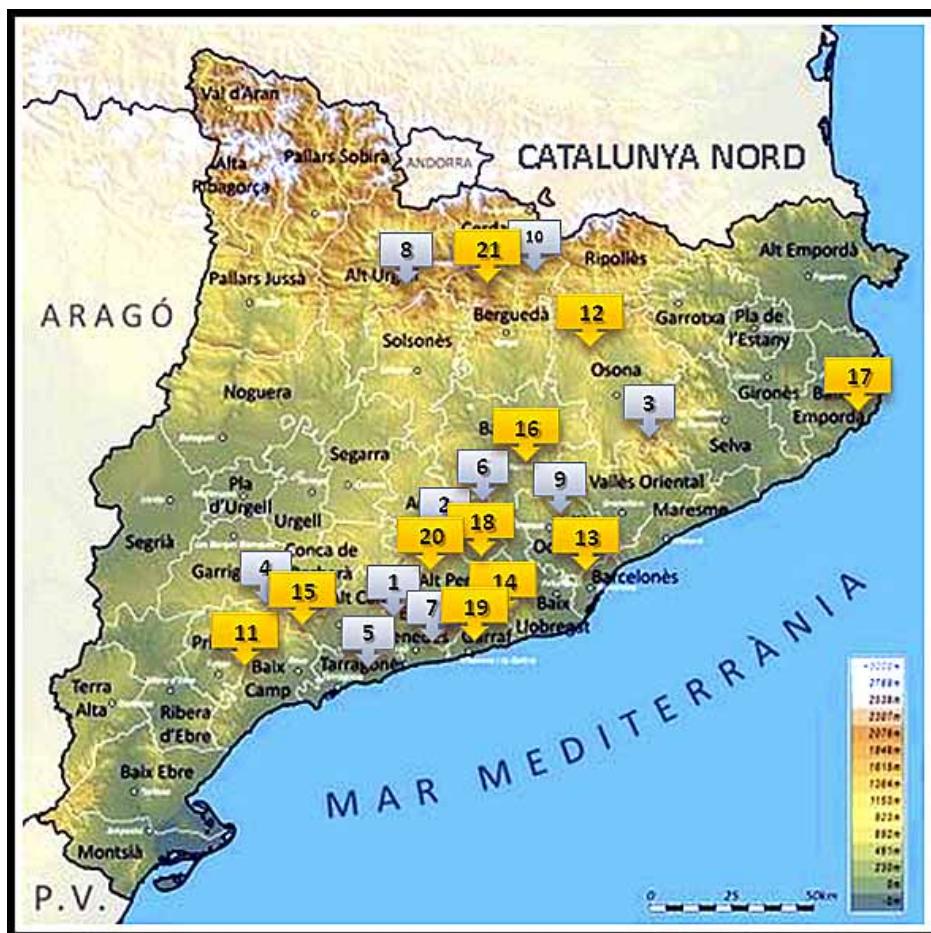
Així doncs, el GMeF disposa ja d'una junta permanent, cosa que facilitarà el funcionament legal del grup, l'obtenció de subvencions i tot allò que tingui a veure amb la legalitat i l'organització interna.

Cloenda

Bé, arribem al final d'aquest article. I hi arribem per dir que n'estem satisfets, que la cohesió i el sentiment de grup és més fort que mai. I, el més important, que els nostres fills i filles poden viure la llibertat que els dóna la muntanya tant com la vivim nosaltres, els adults, però amb aquell extra de quan ets petit o jovenet i tot et sembla possible. Al mateix temps, poden anar fent més profund el seu coneixement del país i dels valors naturals del nostre entorn. Tots sabem que sortir a la muntanya amb els pares, quan ets petit o jove, és d'aquelles coses que no s'obliden mai més, sempre les recordem i ens fan millors. Això es palpa a cada excursió, veient la pinya que fan els nostres menors entre ells i també queda clar amb la capacitat que demostren a cada excursió d'anar més i més enllà.

El nostre amic i president, Pere Ferrer, ens va deixar el 29 de juny passat. El recordarem sempre i el trobarem molt a faltar.

Xurreria Trifón

Rambla Principal, 79
Vilanova i la Geltrú

Herbolari L'Espígol

Bio des de 1982

**Gran assortit de
productes energètics per
a esportistes**

**Especialitzats en
productes ecològics**

**Herbes, dietètica,
formatges i especialitats**

**Rbla. de la Pau, 103
Vilanova i la Geltrú**

**Tel. i fax 93 815 13 11
herbolarilespigol@gmail.com**

CURS 2010-2011 - GRUP DE MUNTANYA EN FAMÍLIA

- 28 d'agost de 2010 - Ascensió a la Talaia del Montmell (Baix Penedès) - 38 participants (14 menors)
- 26 de setembre de 2010 - Indrets de Font-rubí (Alt Penedès) - 60 participants (32 menors)
- 24 d'octubre de 2010 - Excursió de tardor al Montseny - 72 participants (36 menors)
- 21 de novembre de 2010 - Avencs de la Febró (Muntanyes de Prades) - 53 participants (25 menors)
- 19 de desembre de 2010 - Entorn muntanyenc de Roda de Barà (Tarragonès) - 26 participants (13 menors)
- 21 de gener de 2011 - Projecció Excursions en família, mig any d'activitats i descobertes - Divendres Culturals
- 23 de gener de 2011 - Montserrat - Agulles i Frares Encantats (Anoia/Bages) - 47 participants (23 menors)
- 20 de febrer de 2011 - El pantà de Foix i la font d'Horta (Alt Penedès) - 52 participants (25 menors)
- 26 i 27 de març de 2011 - Activitats de neu a Tuixent-La Vansa (Alt Urgell) - 57 participants (31 menors)
- 8 de maig de 2011 - La Mola de Sant Llorenç (Vallès Occidental) - 41 participants (20 menors)
- 4 i 5 de juny de 2011 - Estada al refugi de Rebot (Berguedà) - 28 participants (14 menors)
- 8 de juliol de 2011 - Trobada-sopar del GMeF a la Talaia

CURS 2011-2012 - GRUP DE MUNTANYA EN FAMÍLIA

- 24 i 25 de setembre de 2011 - Acampada a la Torre de Fontaubella i ascensió a la Mola de Colldejou (Priorat / Baix Camp) - 60 participants (30 menors)
- 23 d'octubre de 2011 - Excursió de tardor al santuari de Bellmunt (Osona) - 54 participants (23 menors)
- 27 de novembre de 2011 - Serra de Collserola (Vallès Occidental / Barcelonès) - 52 participants (26 menors)
- 18 de desembre de 2011 - Cova de Sant Llorenç i puig d'en Boronet (Garraf) - 29 participants (12 menors)
- 22 de gener de 2012 - Tossal de la Baltasana i coves del Pere (Baix Camp) - 36 participants (18 menors)
- 26 de febrer de 2012 - Serra de l'Obac (Bages), Cort Fosca i Hospital de Sang - 48 participants (22 menors)
- 17 i 18 de març de 2012 - Palamós-Calella per camins de ronda (Baix Empordà) - 75 participants (37 menors)
- 22 d'abril de 2012 - Monestir de Montserrat - cim de Sant Jeroni (Anoia / Bages) - 51 participants (25 menors)
- 12 de maig de 2012 - Jornada d'escalada a la Facu (Canyelles) - 45 participants (22 menors)
- 27 de maig de 2012 - Torrelles de Foix, les Dous i santuari de Foix (Alt Penedès) - 34 participants (16 menors)
- 1 de juny de 2012 - Projecció Les excursions amb infants i joves de la Talaia - Divendres Culturals
- 9 i 10 de juny de 2012 - Refugi del Pedraforca Lluís Estasen - Gósol (Berguedà) - 38 participants (17 menors)
- 13 de juliol de 2012 - Trobada-sopar del GMeF a la Talaia

Vallhiverna 3067 m

Per l'estany de Llauset

Carles Torras

Aquest és un dels recorreguts més curts per coronar un dels tres mils del Pirineu, el Vallhiverna. No deixa, però, de tenir la seva complexitat, ja que per arribar al cim cal progressar durant una estona per una cresta força aèria que pot impressionar molt, especialment si es té vertigen. Si es vol fer un recorregut circular, molt interessant i bonic, caldrà passar a més pel famós Pas de Cavall. Aquest tram de cresta, d'uns 30 m, és tan estret que per passar-hi caminant caldria anar fent equilibris i la caiguda cap a ambdós costats és superior al 800 m de desnivell. Hi ha dues maneres segures de passar-

hi, a cavall per la cresta, amb una cama a cada costat, o col·locar el cos al vessant dret (vall de Vallhiverna), on hi ha bons punts de suport per als peus i les mans al fil de la cresta. Les vistes del massís de la Maladeta - Aneto són magnífiques.

DESCRIPCIÓ DE L'ITINERARI

Seguirem el sender que voreja l'estany pel seu vessant nord i passada la seva capçalera girarem a la dreta cap a la cabana de Botornàs i el seu llac. Tot aquest tram forma part del GR-11 i està molt ben marcat. Més endavant ens

El conegut pas de Cavall del Vallhiverna.

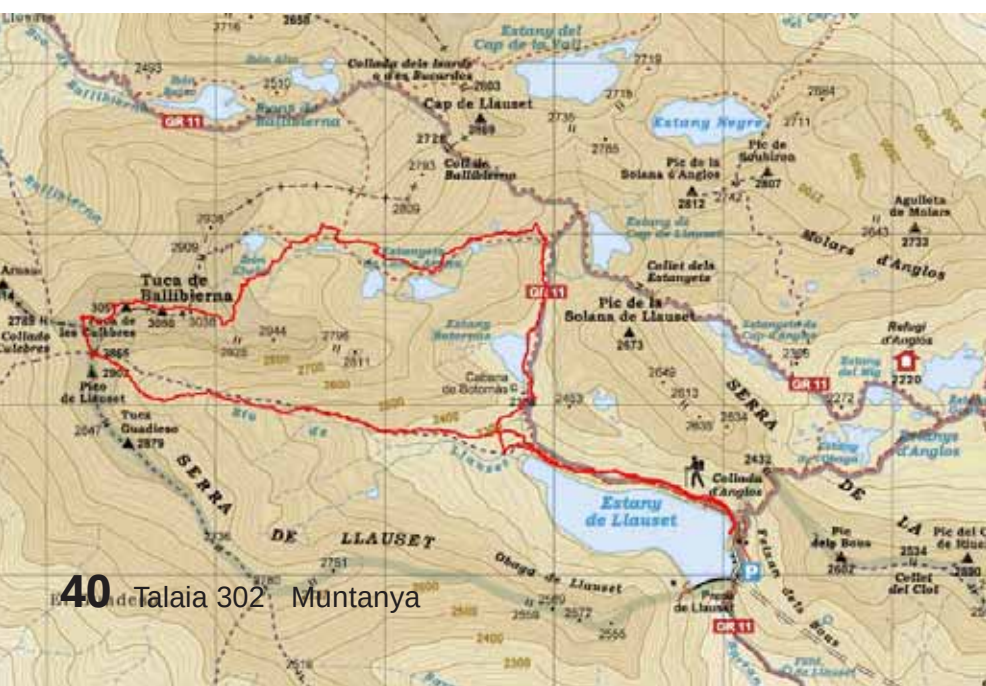
Foto: Carles Torras

trobarem un cartell indicador cap al cim, aquí el GR es bifurca i nosaltres anirem cap a l'estany Chelat. Passat aquest, es perden les fites durant una estona, en una zona de caos de blocs, cal anar buscant el millor itinerari i no perdre de vista el nostre objectiu que es veu clarament des d'aquí. Més endavant, el desnivell s'accentua i el terreny està format per petites pedres. El camí va fent ziga-zaga. Aviat s'arriba a la cresta. Ara només cal seguir-la per fer cim. Entre aquest i la Tuca de les Culebres hi ha el Pas de Cavall. Després d'aquest segon tres mil, el camí baixa fort i cal mig desgrimir en algun punt i després anem cap al coll de Llauset. Ara ja només cal baixar per una tartera, força còmoda de baixada, per arribar a la capçalera de l'estany de Llauset i tornar al punt d'inici.

El dia 17 de setembre de 2011 deu socis de la Secció de Muntanya de l'entitat vàrem fer aquest itinerari.

BIBLIOGRAFIA

La Ribagorça, Mapa - Guia Excursionista. Ed. Alpina 1:40.000

FITXA TÈCNICA

Desnivell: + 950 m

Distància: 12,6 km

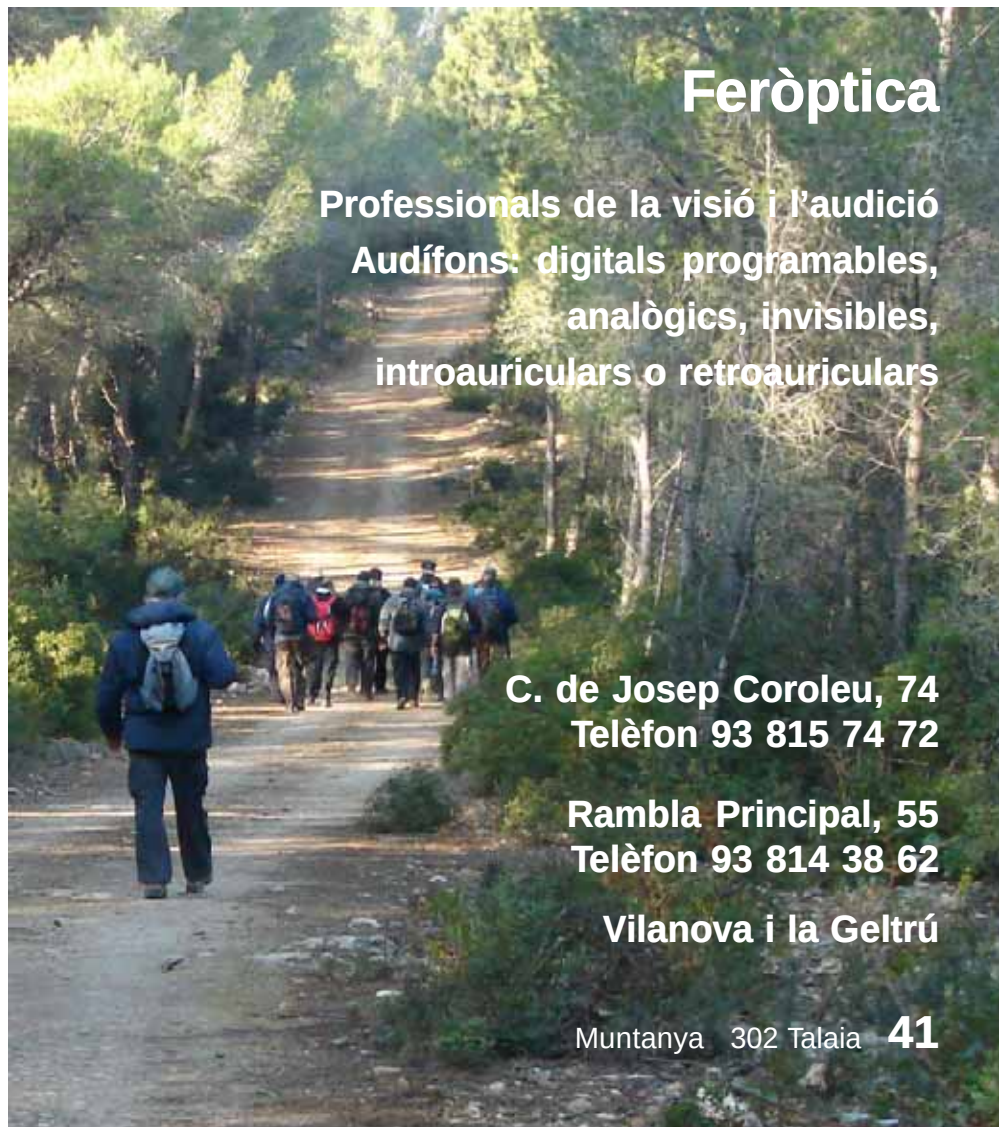
Dificultat: Alta. Recorregut d'alta muntanya amb progressió per cresta aèria durant força estona, ja des d'abans d'arribar al cim, petit tram de desgrimpada passada la Tuca de les Culebres i baixada per tartera descomposta des del coll de Llauset.

Horari: 5 h més parades

Inici i final: Aparcament de l'estany de Llauset

Accés punt de sortida: Des del poble d'Aneto, on s'arriba per la carretera de Viella, cal seguir per la pista asfaltada que va a l'estany de Llauset.

Època recomanada: Estiu o principi de tardor (abans de les primeres nevades), per no trobar neu a la cresta.

Feròptica

Professionals de la visió i l'audició
Audífons: digitals programables,
analògics, invisibles,
introauriculars o retroauriculars

C. de Josep Coroleu, 74
Telèfon 93 815 74 72

Rambla Principal, 55
Telèfon 93 814 38 62

Vilanova i la Geltrú

La serra de Busa

Francesc Descarrega

Excursió realitzada el diumenge 18 de desembre de 2011 per la Secció de Muntanya. Itinerari de muntanya mitjana, d'uns 20 quilòmetres i un desnivell de 770 metres, en un temps global de 8 hores i un total de 15 participants.

Vam sortir de Vilanova a les 6 del matí i vam prendre el nou Eix Diagonal (C15 i C36) fins a Manresa, que permetrà guanyar temps en els desplaçaments cap a l'interior. L'itinerari, el vam començar al monestir de Sant Pere de Graudescales, situat al costat del riu Aigua d'Ora. Val la pena visitar l'edifici romànic del segle XII integrat en un entorn natural admirable.

Des d'aquí vam iniciar el camí seguint la rasa de les Collades, entremig d'un magnífic bosc de pi roig, fins al coll de les Collades on accedirem al pla de Busa. La magnífica visibilitat del dia ens va permetre albirar les serralades de l'interior, el Montseny i Montserrat, que sorgien entremig de la boira. Des del pla pujàrem a la carena nord de Busa, que resseguírem fins al cim del Cogul (1.526 m). Des d'aquesta carena es té una bona vista dels Rasos de Peguera, el Pedraforca i la Gallina Pelada. També es pot percebre la serra del Montsec.

Seguint la carena vam davallar fins al Capolatell o la famosa Presó de Busa, cinglera que està connectada al camí per un pontet metàl·lic. Aquest lloc va servir de presó per als soldats francesos capturats durant la Guerra del Francès i va ser també a Busa on es va proclamar per primer cop fora de Cadis la Constitució de 1812. Hi ha magnífiques vistes sobre Sant Llorenç de Morunys, el santuari de Lord i el pantà de la Llosa de Cavall.

Des del Capolatell retrocedirem en direcció al pla, on vam dinar al costat d'una bassa completament glaçada, prop de l'ermita de Sant Cristòfor. Vam continuar cap a la cinglera sud, des d'on es pot veure tota la vall de l'Aigua d'Ora, i vam prendre el grau d'Orriols. Trobar

l'accés al grau des del pla pot ser complicat ja que no està gaire ben indicat. En aquest tram hi ha una via equipada amb cables i una escala de ferro que no presenta gaire dificultat. El camí davalla ràpidament entre roquissars i un bosc força dens. A cal Riuet vam prendre una pista que ens va portar de nou al monestir. Per últim ens vam acostar a l'estret de Sant Pere per veure les antigues restes de la resclosa utilitzada pels monjos per disposar de peix.

*A sobre: El cingle de la Creu a la serra de Busa.
Foto: Francesc Descarrega*

*A sota: Foto de grup al Capolatell.
Foto: Carles Torras*

CASA ROSET des de 1934

Lampisteria

Aigua

Electricitat

Gas

Climatització

Energies alternatives

Carrer del Recreo, 65

Vilanova i la Geltrú

Telèfon 938 936 011

casarosetsa@casaroset.com

Clínica Dental Solé

Ens especialitzem
en el teu somriure *

Av. Balmes, 30, 1r
Vilanova i la Geltrú

Telèfon 93 815 26 41

Opinió

Salvador Butí

En els últims temps, la paraula risc ha entrat a formar part del nostre vocabulari habitual; expressions com «minimitzar el risc», «risc zero», «assumir el risc»... se senten en molts dels debats sobre l'actualitat i el futur excursionista. De fet, seria molt imprudent i arriscat no tenir en compte el risc que comporta una activitat com la nostra. Correm el risc, però, d'obsessionar-nos en l'avaluació del risc. L'excursionisme, com de fet tota activitat humana, porta un risc associat i tota aquella persona que el practica l'ha d'assumir.

El risc forma part de les activitats de muntanya, però actualment correm el risc de creure que no se'n corre cap, de risc, i si de cas passa alguna cosa hi ha d'haver sempre un responsable que pagui els plats trencats i que, per tant, assumeixi un risc, allà on l'atzar -o sigui, la bona o mala sort- hi té molt a dir.

Per evitar el risc, o si més no minimitzar les conseqüències que podria comportar per a tercers, s'han inventat les assegurances, on ja no tens cap risc sinó la certesa d'haver de pagar per no córrer el risc de pagar més.

M'arriscaria a dir, o sigui, que assumiria el risc d'afirmar que tots plegats ens estem tornant una mica bojós, o com a mínim estem en risc de tornar-nos-hi. També assumeixo el risc, a dia d'avui, qui sap què faré demà, d'encara no utilitzar el GPS per evitar el risc de no agafar un camí per altre.

M'agradaria poder pensar que les futures generacions podran gaudir de la muntanya i la natura en llibertat, sense massa tanques ni taxes, sense la necessitat d'haver de fer formacions prèvies massa tècniques i d'haver d'acreditar que el risc que assumeixen és proporcionat a la formació rebuda, o d'haver de portar un guia, no sigui que ens arrisquéssim a perdre'ns.

És molt convenient informar-se del temps que farà abans de sortir d'excursió per evitar el risc de mullar-nos o alguna cosa pitjor. Això no obstant, algunes vegades, si no ens arrisquem correm el risc de no fer l'excursió i perdre'ns aquell paisatge meravellós de després de la pluja amb els colors pujats de to per la mullena mentre ens eixuguem.

A vegades, superar un risc forma part de l'atractiu d'una sortida; això sí, cal saber avaluar-lo i conèixer les nostres possibilitats de superar-lo, no fos cas que correguéssim un risc massa alt.

No sé pas com m'he arriscat a dir tot això!

Trekking pel sud de Groenlàndia

Antoni Ordovàs

Fotografies de Roland Ordovàs

Si encara queda un lloc, un espai poc visitat, 'inconegut', aïllat pel medi hostil que el nodreix, un territori extensíssim, raonablement no massa lluny de casa nostra, una d'aquestes terres pot ser Groenlàndia. Si d'alguna manera has viscut la teva pròpia experiència fregant hores geladores amb suports precaris o inexistents que el gaudi excursionista t'ha fet dur al camp d'acció de les muntanyes, sempre poden quedar esborralls per a uns nous retrobaments. I si un dia es confabulen unes coordenades en favorable gir, et poden portar a inscriure't en un viatge-excursió-*trekking* (mot que abans no coneixíem i que en català diem *tresc*) potser per memorar les iniciàtiques neus 'montsenyenques' que seixanta anys enrere ens van enlluernar.

Aquella immensa illa blanca que en els anys escolars et mostraven uns mapamundis, rebregats, i en les lliçons es passava de llarg...

El 21 d'agost, en un vol procedent de Reykjavík s'aterrava a Narsarsuaq. Un aeroport petit (l'únic avió present) prop d'una reduïda comunitat d'habitants, al

final d'un fiord encerclat de muntanyes que passen dels mil metres. Dues noies guies (ambdues es deien Arantxa) ens esperaven amatents i ens informen amb normes i detalls a tot el conjunt de participants d'aquest viatge aventura, dotze persones inclosos la Natàlia, el Roland i un mateix. A part del nostre equip personal ens adjudiquen un bon fardell de pvc per encabir tot el que necessitem a dins. També una parca polar, una armilla salvavides... S'hauran de navegar cents de quilòmetres amb zodiac... Pel complex territori costaner no hi ha cap tipus de carretera (només alguns cents de metres al voltant d'alguna localitat). El transport es farà

íntegrament pels camins de l'aigua en una embarcació zodiac batejada amb el nom del llegendari 'Leif Eriksson', que ens acompanyarà en tots els trasllats, amunt i avall pels laberíntics fiords, algun de més de cent quilòmetres de recorregut, amb innombrables illes i illots a tocar de la mar oberta... Això en el curt estiu. Un país on el clima extrem fixa els seus límits a l'hora d'establir infraestructures importants, sovint inexistents.

Aquell mateix dia cap a la tarda

A dalt, iceberg en ruta cap a Narsaq.

A sota, indret prop de Sarloq.

començava la primera travessa amb un pilot inuit que conduïa la zodiac i cadascun de la colla amb la parca i la caputxa posades (amb el logo a l'esquena de Tasermiut-South Greenland Expeditions). Tot el grup col·labora fent cadena per carregar els fardells a bord, lligats al centre de l'estret buc, i la dotació eventual es distribueix al voltant de la flonja i ampla borda. Anant cap a Qaqortoq, capital de Groenlàndia del Sud, amb uns tres mil habitants, s'han vorejat esquerps vessants que s'enfonsen dins l'aigua fins a set-cents metres de profunditat. Els icebergs també ens han començat a acompanyar, amb les seves formes capritxoses i sempre canviants, mentre que a escassa distància les muntanyes que formen les parets del fiord s'enfilen fins als mil metres.

Passarem la nit a Sarloq, un poblat de pescadors, en un casa comunitària dels veïns per anar a veure la televisió i aixopugar pescadors errants de les riberes properes. Durant el capvespre fem un dels primers contactes amb els groenlandesos, una senyora de certa edat comparteix amb nosaltres un te, mentre ressonen com trons secs un parell d'icebergs propers que es van esberlant. Hem navegat cent trenta quilòmetres i el descans es fa amb el sac, a sobre d'un confortable empostissat.

La ruta prossegueix vers el poblet d'Illuitsu Paa (en diuen la capital de la balena del sud) i amb tombes i virades, després d'una tirada de trencar onades, acabem remuntant el Tasermiut, el topònim que dóna nom al nostre *trekking*. Cap a l'hora baixa la proa de la zodiac ratllava l'arena d'una platja deserta, com si ningú no hi hagués estat mai abans. Només uns petits bidons blaus que guarden les que seran les nostres provisions ho contradiuen. Caminant una mica, guanyem alçada cap a un planell herbat per resguardar-nos de petits tsunamis que de tant en tant es produeixen en capgirar-se algun iceberg, i allí ens esperen set tendes iglú que ens acolliran

A dalt, Illuitsut Paa.

Al mig, desembarcament a Tasermiut.

A sota, campament a Tasermiut.

Vista de Nanortalik.

tres nits. Més amunt, dues iurtes fan de cuina i de menjador. Un jove prim i musculat, amb barba i cabell trenat, en Txema, actiu membre de Tierras Polares, ens rep sol·lícit com aquell que fa dies que no ha vist ningú.

L'endemà es fa el primer *trekking* programat. Els inuits, a causa de la variabilitat de les condicions meteorològiques, mai no donen cap pla per fet i sempre solen contestar amb un ambigu 'potser'. Un sender que poc a poc es va tornant costerós ens deixa intuir cap on anem. Descriure el terreny que trepitges quan ignores espècies vegetals esplaiades pel sòl inclement té el seu

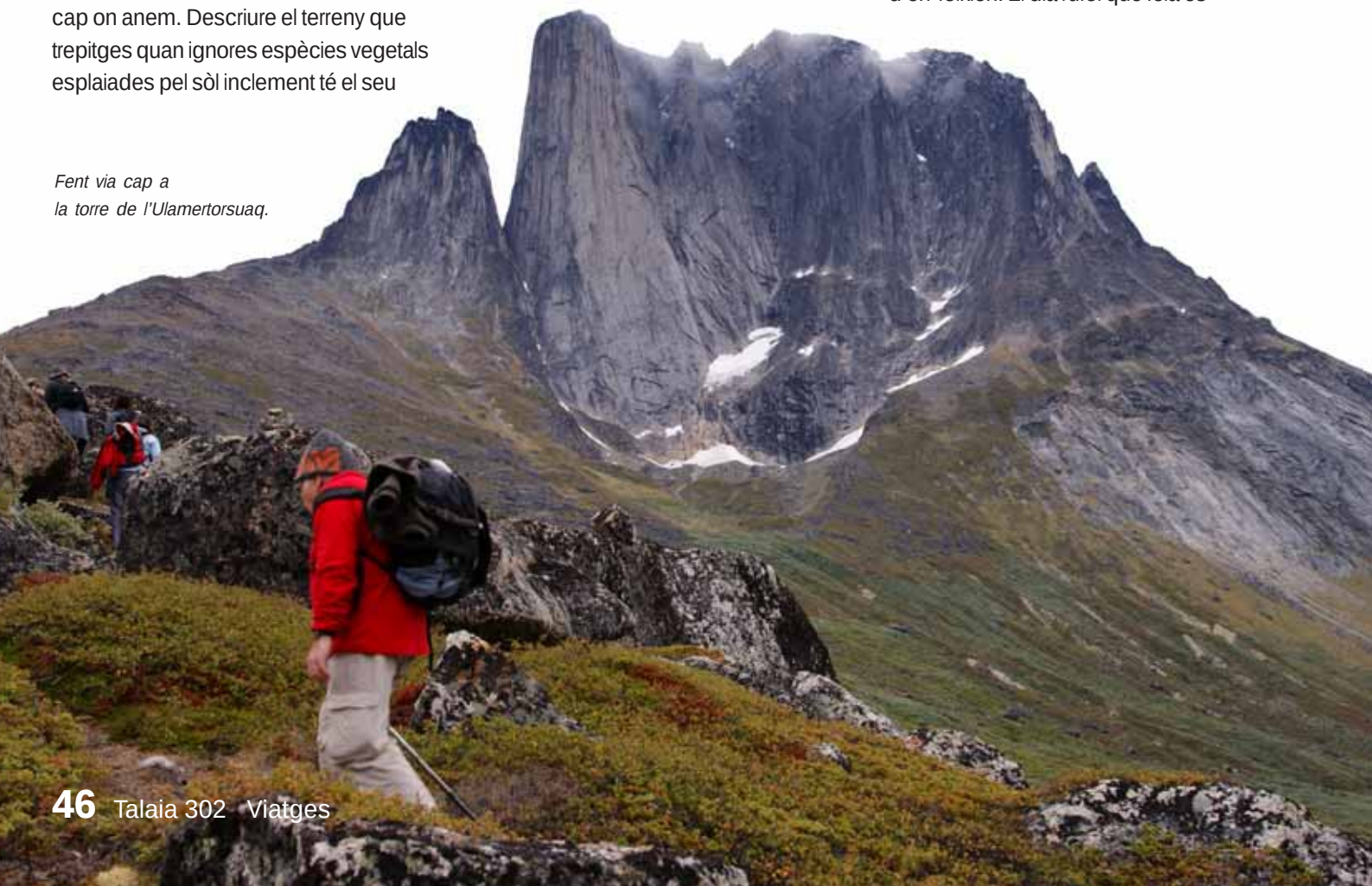
deduir... Un sotabosc de bedolls, que no són arbres i en volen ser, amb els branquells escarransits, retorçats, que no gosen alçar-se malgrat el titànic esforç. I el rocam per on passa el sender, copsat només a voltes, sort d'alguna fita! Mantells de gerderes o molses esponeroses a sobre d'uns altres ja corsecats que van fent gruix. Líquens de tundra cobrint les lloses d'arcaic rovell... En guanyar altitud s'entrellucava, en pujar de biaix (les distàncies són tremendament enganyívoles), la muralla

bessona del Nalumasortoq, de 2.051 metres, la plasmació d'un llibre obert, un big-wall, superior al Capità del Yosemite, amb seracs agombolats als peus. Dia grisós amb algun resquix de sol, amb la presència al fons del fiord amb blaus acerats.

En Txema ens fa un sopar 'extra': musclos agafats a la platgeta durant la marea baixa, arròs... Esbaldir els plats, cascú els seus, en un torrentet dels voltants, amb el llum frontal. L'excusat s'emplaça en un abric megalític que, en desmuntar el camp, assegura que tot restarà impol·lut. Repòs a la tenda amb estoreta i sac, recobrant hàbits que eren perduts.

L'endemà es fa una etapa similar, més cap al sud, amb el mateix desnivell d'uns cinc-cents metres de pujada i s'ateny el circ, la base, de l'Ulamertorsuaq, de 1.850 metres, una torrassa compacta, cònica, fabulosa, d'un plombat de 1.200 metres, negrenc, malèvol, amb caire d'inepugnable (també s'ha escalat!), amb preses invertides, amb un floc boirós que no ens deixa veure el cim. Plecs morrènics, colossals. Si la fantasia vagareja s'adaptaria a la Terra Mitjana d'en Tolkien. El dia rúfol que feia es

Fent via cap a la torre de l'Ulamertorsuaq.

prestava a la visió. Aquesta muntanya i la del dia d'abans estan considerades entre les deu meravelles de l'Àrtic. En davallar podem observar la '*Chamaenerion*', una flor emblemàtica de Groenlàndia. La professora M. Carme Barceló, la nostra consòcia de l'A.E. Talaia, en algun acte cultural en fa glossa sobre el món de la flora i el seu entorn.

En la nova ruta itinerant es remunta el fiord de Tasermiut fins al front glacial de la capçalera, de trenta o quaranta metres d'alçària, pinacles empesos des del 'plateau' per la força de l'inlandsis. Altra vegada de camí, seguint el curs del riu del Saputiit. Tundra, torberes, ocres de vermell a torrat en una vall amplíssima. En algun lloc es conrea farratge i s'albira una granja, ovelles llanudes, cavalls... De farratge, els ramaders inuits encara n'han d'importar; el clima no dona per a més. Horitzó d'altres muntanyes i retallats cims. Creuem un istme i fem cap, després de divuit quilòmetres de marxa, a l'assentament de Tasiusaq, camí que a estones es fa curt si vols assumir el paisatge. Descans en una casa del comú. Un nou dia i la zodiac solca trenta quilòmetres per recalar a Nanortalik (que vol dir «lloc on hi ha óssos»), la població situada més al sud de Groenlàndia, d'uns

Mercat a Nanortalik.

2.300 habitants. Visitem el museu etnogràfic de la cultura inuit, caiacs de tot l'Àrtic, arts de pesca, de balena i premses per prémer l'oli. El conservador, Sr. David, ens atén amb el seu anglès i ens explica com li agrada de fer esquí de fons a l'hivern. Al poble, una oficina de turisme i un 'súper' ben proveït, amb vins de les nostres comarques. El cel és esplèndid, mostra la lluentor dels icebergs, 'suant' davant del moll. Nit en un alberg amb lliteres de lona.

El dia vint-i-set, abans d'embarcar

advertim una llotja, al carrer, vora el port, amb un taulell amb la part d'un cetaci, amb una pell de quatre dits de greix, que el despatxen a unes mestresses a tall de bistec. Si capturen algun d'aquests exemplars l'acostumen a distribuir entre els veïns del fiord.

Aquest jorn farem una bona tirada de navegació. Durant el trajecte es fa una aturada en un toll natural d'aigües termals a 38 graus i hi fem una remullada. A quatre passes sura, o toca fons, un arc parisenc... de gel.

Marea baixa a Qaleralliq.

Per la glacera de Qalerallit Sermia.

Nit a Narsaq, a l'alberg. A mitjanit s'observa una aurora boreal, la dansa del cel com en diuen els nadius, amb els seus vels de tons verdosos, sempre canviants. En dita ciutat (són ciutat les poblacions de més de mil habitants) caldrà restar-hi un dia immobilitzats a causa del vent, que fa massa perillós continuar la navegació. A la badia, les arissades aigües temptegen entre els

Passadissos dins la glacera de Qalerallit Sermia.

cantells del gel escampat. Al migdia, la presència d'un 'burger' invita a seure en una cadira. La bonança del nou dia ens farà continuar fins al campament de Qaleraliq (que en llengua inuit vol dir fletà).

Dos banyams de caribú fan entrada al nou camp de vuit tendes icosàedriques, espaioses i sense terra, amb lliteres de lona directament sobre les sorres d'alguna glacera antiga. Quatre són per a la colla i les més grans fan de menjador i de cuina. El cap del camp, en Víctor, un jove també barbut, ens dóna suport i ens assabenta sobre qualsevol dubte. Compte sempre de ser respectuosos amb el medi! L'Àrtic és especialment fràgil. En ser-hi, en un petit altiplà crida l'atenció d'enllà l'altra riba del fiord el Qalerallit Imaa, dos fronts glaciaris, el de la dreta uns quatre quilòmetres distant, com l'esclat d'un tro llunyà, a intervals de cinc o sis minuts, es desprèn massa del gel, que cau a l'aigua. Entre els dos fronts hi ha un pujol, quasi com la nostra Talaia, que quaranta anys enrere el sobreexia la glacera.

A redós del camp s'hi troben penyals que el cenyeixen, mollals, una llebre blanca que no fuig. Al vespre, pel carenar

d'enfront fan seguici uns caribús.

L'extens sorral dessota el camp durant la marea baixa s'omple de glaçons entre els còdols, talment com un estol de vaixells varats. S'esdevé una nit serena i freda i a mitjanit l'aurora boreal es torna a fer present, visible ja a finals d'agost, aquest cop amb una força i majestuositat pertorbadores, una veritable dansa enmig de la negror i silenci de la nit àrtica.

L'endemà, de bon matí, una altra sortida per conèixer el llac Tasersuatsiaq, un dels més grans del país, encertant un lluminós matí que feia destacar la blavor de l'aigua en l'isolat paisatge. I arribà l'excursió esperada pel singular contingut, una 'passejada' per la glacera, amb grampons. Qalerallit és un dels pocs llocs per on es pot accedir cap a l'interior de l'illa. La 'Leif' ens ve a buscar i ens deixa al front de l'esquerra esmentat. Un desembarc raonablement assequible a la morrena. El guia serà en Patrici, que ja havíem vist al camp, un expert en glaciologia i alta muntanya. Paraneus a les cames i uns grampons de disseny de deu puntes. Per a la majoria dels participants serà la primera experiència. Llavors el guia, amb el seu accent argentí, explica: -'Amigos, han de seguirme, uno detrás de otro, dejando

espacio, en el zigzag, como si fuéramos una víbora, sin que nadie se salga de mis pasos; el glaciar esconde grietas que sólo yo conozco. Vamos, adelante!'- Al principi, el sòl fosc de terra disfressa el gel. Es guanya altitud, uns dos-cents metres, per la massa glaçada. En un indret concret el guia munta un passamà amb un cordino i els cargols adients. Un seguit d'ondulacions van ocultant un nou confí. Som al caire de l'inlandsis, que al centre de l'illa assolirà més de tres mil metres de gruix. Al davant s'estenen més de dos mil quilòmetres de blanca vastitud, una empremta esbalaïdora del quaternari. Davallant admirem estanyols encastats, barranqueres excavant el glaç, cavorques de maragda i tornassols. Sota un cel de plom, a baix, dins el fiord, l'estela subtil generada per la zodiac que ens ve a buscar després de set hores d'absència.

L'u de setembre també serà mogut per la perllongada navegació, tocant l'illeq, un rústic ancoratge. Després seguim pel 'camí dels Reis' i lgaliko, on es troba la base viking de Gardar. Vestigis dels murs d'una catedral del segle tretze. Retorn al moll i ens endinsem pel Qooroq; unes aigües atapeïdes de gel i algun bloc frega la quilla. Finalment, davant una peça de tres metres per damunt nostre, l'embarcació s'atura i l'Arantxa, d'un cop de piolet, en trenca un trosset que es

reparteix per uns gots de plàstic i una mica de whisky que no se sap d'on ha sortit... A set quilòmetres es troba el front d'aquesta glacera activíssima, però hem topat amb una barrera i no es pot avançar més. Girant el rumb ens adrecem cap a Qassiarsuk, un veïnat de pescadors on s'ubica l'alberg insígnia Leif Eriksson, la base principal d'aquella àrea. Confort i serveis després dels jorns 'durs'. Dutxa i canvi de botes per unes xancletes. Molt a prop d'aquí, en un esperó, s'aixeca una bona figura de ferro en homenatge a Leif Eriksson, l'insigne navegant viking que l'any mil tocava terra a Terranova (Vinlàndia).

No lluny de l'alberg fem un altreencontre arqueològic de les ruïnes vikings de Bratthalid. A la darrereria del segle X, Erik el Roig, pare de Leif, va fer cap fins aquí i anomenà aquests paratges Terra verda i inicià la seva colonització. La

permanència viking perdurà fins als segles XIV o XV, quan un refredament més intens en aquesta illa els obligà a regressar a la seva pàtria d'origen. Al cap i a la fi eren europeus; els escandinaus, molt conservadors en el vestir, no es van adaptar en molts aspectes als costums del poble inuit del territori. Una capelleta de fusta i gleva commemora mil anys de cristianisme a Amèrica. La penúltima sortida consisteix en una bona caminada per terreny acaronat per la verdor de la tundra entre roquetars. Travessat un istme s'arriba a l'aigua del Tasiusaq, que arrossega gran quantitat de gel mogut per un corrent desconegut. En uns plans s'hi veu una granja i un diminut cementiri. Fem treva en una iurta de l'organització que dóna suport a uns caiaquistes. Regressem a l'alberg per una llarga i costeruda pista de terra estesa pel fons de la dilatada vall.

El darrer *trekking* es duu a terme a la vall de les 'Mil Flors', a l'altra vora del fiord, per una pista, ran de l'aeroport i més endavant quasi a tocar les restes d'un antic i misteriós hospital de guerra en

Vista de l'inlandsis.

Teixits La Rosa

Confia en nosaltres
Dóna sentit a la teva llar

Plaça de la Vila, 12
Vilanova i la Geltrú

C. de Sant Joan, 5
Vilafranca del Penedès

funcionament durant el conflicte bèl·lic de Corea. Seguint per la llarga vall, bonica, topem amb un vessant abrupte on hi cau un torrentol. Aleshores s'enceta un corriol que s'enfila entre matolls i plaques de rocallís. En quatre o cinc punts es troben unes cordes fixes, maromes gruixudes de color blau (ja es veien de lluny!), que donen seguretat en les parts més dretes i relliscoses; les dues guies ben segures ens hi acomboien. Tres-cents metres d'ascensió i sortim en un terreny esplaïat, plans de granit polit, amb closos d'herba, en un dia incert, de cel tapat amb borrim geladors de primers de setembre. El bon temps s'acaba. A escassa distància del boirí que treu i amaga, es veu la llengua de Kiattut, la massa de gel sempre present.

En un rodal damunt la gespa, les guies,

amb una peça de roba que duen, fan un tendal especial que amb el suport dels bastons de caminar aviat es transforma en un aixopluc. Un abrigo força usat en els Highlands d'Escòcia. Una bombolla protectora per fer el darrer pícnic de passar via. La meitat del grup avui no hi ha participat. Regrés pel mateix lloc, compte amb les cordes ... Hi ha seguretat total.

A la nit se serveix un sopar de comiat, carn de balena, caribú, oli de foca, mattak i cervesa danesa. Groenlàndia manté un estatus semiindependent respecte Dinamarca, país originàriament colonitzador, amb tot, un país modern i obert.

El quatre de setembre s'acaba l'estada a l'illa blanca. En recuperar el bagatge i

deixar els fardells només resta acomiadar-se emotivament de les dues Arantxes guies, que en tot moment ens han guiat, assessorat, protegit, i ens han fet fer una mica de gimnàstica en acabar els *trekkings* més forts. I una bona memòria per al pilot que ens ha fet creuar laberíntics paisatges, i per a la gent amb qui esporàdicament hem tingut contacte en un casal, en una botiga, amb el seu tarannà 'inmaga!', és a dir, potser sí o potser no. En el guiatge d'aquest *trekking* a través d'una part petitíssima d'un territori enorme, gairebé deshabitat, hostil i bell, salvatge, hem anat de la mà d'un explorador, aventurer, de l'equip de 'Al filo de lo imposible', impassible director i fundador de Tierras Polares. Amb un cel tapat de núvols uniformes, al migdia s'envola l'avió de Narsarsuaq rumb a Reykjavík.

Els protagonistes d'aquesta història amb l'inlandsis al fons.

L'Arxiu-Biblioteca, un recurs poc conegut

Entrevista a Marcel·lí Ferrer

Manuel Castillón & Anto Olivares

Des dels seus inicis, l'excursionisme ha estat intimament lligat amb la cultura i el coneixement. El millor referent cultural d'una entitat –excursionista o no– és la seva biblioteca, aquell espai ple de llibres, revistes, fotos i dibuixos i altres «andròmines» que no acostumem a visitar gaire.

L'Arxiu-Biblioteca de l'Agrupació Excursionista Talaia, que es troba a la segona planta de la nostra entitat, té com a missió fonamental aplegar, fer créixer i conservar, des de la seva fundació, els fons bibliogràfics, documentals i audiovisuals relacionats amb totes les activitats que en el transcurs del temps han estat pròpies de la nostra entitat. També, posar-los a disposició dels socis i de la societat en general.

L'Arxiu-Biblioteca de la nostra entitat està integrat en el CCBE (Catàleg Col·lectiu de Biblioteques Excursionistes). Això ens permet, a totes les biblioteques integrades, consultar per Internet els catàlegs dels fons que té cadascuna, així com també consultar les corresponents hemeroteques.

En aquesta entrevista parlem amb Marcel·lí Ferrer, coordinador actual de l'Arxiu/Biblioteca de la Talaia.

Marcel·lí, quantes persones s'encarreguen de les tasques de biblioteca i arxiu de l'entitat? Quines feines hi fan?

N'hi ha hagut altres anteriorment, però actualment les persones que de manera voluntària participen en l'actualització i manteniment del nostre Arxiu-Biblioteca

són el Josep Blanes, el Josep Elías i l'Antoni Ordovàs (recuperació d'informació antiga), la Margarida Carbonell (assessorament en biblioteconomia), la Maria Jesús Casado (catalogació de llibres i documents), el Juli Curià (digitalització de l'arxiu fotogràfic), la Blanca Forgas (catalogació de llibres i documents), el Jani Ferrer (arxiu de documents històrics de l'entitat), el Marcel·lí Ferrer (coordinació), el Robert Masana (assessorament en temes informàtics) i l'Isidre Poch (coordinació de la digitalització de l'arxiu fotogràfic).

Quins dies es poden utilitzar els serveis de la biblioteca?

Els dilluns, dimecres i divendres (que no siguin festius) de 19 a 21 h.

Quines són les tasques que s'hi duen a terme?

En primer lloc hem definit i concretat els criteris d'arxiu i catalogació dels documents que genera l'entitat. Per als fons de què disposa la biblioteca, seguim els criteris del CCBE. Tot això ha quedat redactat en un reglament que es pot consultar en el web www.aetalaia.cat a: Arxiu-Biblioteca > Documents > Reglament.

Aquest reglament està en revisió permanent a mesura que les necessitats ho requereixen. Actualment, el podem resumir en les següents grans línies i grups:

1. Hemeroteca. Documents i publicacions que amb certa periodicitat genera l'entitat. Es poden consultar, llegir i cercar per paraules a Internet des del nostre web, veure-ho a: Arxiu-Biblioteca > Hemeroteca. La situació i disponibilitat en aquests moments és la que podeu veure en el quadre adjunt (*dades de juliol de 2012*).

APV	Anual Programes Variis	11
BRC	Butlletí Revista Consulta	301
CCC	Cultura Coneguem Catalunya	60
CMA	Circular Mensual Activitats	217
CPV	Caminada Popular Vilanova	3
DCT	Divendres Culturals Talaia	12
GMF	Grup Muntanya Família	18
IAA	Informe Anual Activitats	3
MOD	Marxa Orientació Descripció	1
RRF	Resums Reportatges Fotogràfics	30
SSC	Secció Senders Circulars	46
SSD	Secció Senders Dossiers	57
Total		759

Demaneu a totes les seccions i grups de la nostra entitat que editen documentació periòdica i desitgen que quedi guardada a l'arxiu històric de l'entitat, que col·laborin amb nosaltres fent-nos la tramesa dels

documents en format pdf, d'acord amb el que tenim establert. Això ens facilitaria tenir actualitzada l'hemeroteca, ens estalviaria escanejats i temps que podríem destinar a catalogar la documentació antiga.

2. Arxiu fotogràfic. Inclou diapositives, fotografies en paper, digitals, DVD i tot tipus d'audiovisuals.

Amb la irrupció de la tecnologia digital, amb què es fan milers i milers de fotografies, hem hagut de marcar unes pautes. L'arxiu fotogràfic històric de l'entitat recollirà únicament els reportatges autoritzats pels responsables de les seccions o grups. Cada reportatge convé que tingui el mínim de fotografies possible, només les més significatives. Per lliurar-nos els reportatges cal fer-ho com indiquem en el nostre web. Vegeu-ho a: Arxiu-Biblioteca > Documents > AAAResumReportatgesFotogràfics i/o Arxiu-Biblioteca > Documents > AAMReportatgesFotoaCD

Els RRF, resums de reportatges fotogràfics, es pengen a l'hemeroteca. Això ens permet cercar les fotografies per paraules de llocs o persones. Un cop es coneix el número del reportatge i el de la

fotografia, es pot visualitzar en el nostre web, veure-ho a: Arxiu-Biblioteca > Fotografies.

Les còpies de les fotos amb la màxima definició, entregades en un CD, queden també guardades al disc dur de seguretat de l'entitat. Les còpies de les fotos, rebaixades de definició per veure-les al web, queden també guardades al disc dur.

L'objectiu és anar digitalitzant, també, les diapositives i fotografies de paper considerades històriques.

3. Biblioteca. Estem catalogant de nou tots els llibres, mapes i documents i, a la vegada, introduïm les dades en el servidor del CCBE. Això permet consultar per Internet el catàleg de la nostra biblioteca i el de les altres entitats del CCBE, des del nostre web, veure-ho a: Arxiu-Biblioteca > Catàleg.

En introduir les dades definim tres categories de llibres, mapes o documents:

A, d'Arxiu,: Històric, exclòs de préstec.

B, de Biblioteca,: Disponible per a préstec als socis.

C, de Consulta,: Consultar a sala, exclòs de préstec.

Per demanar o consultar un llibre o document, cal cercar a l'ordinador la seva signatura (codi alfanumèric que ens indica la localització física en els prestatges o armaris).

4. Arxiu històric de documents de l'entitat. És tota la documentació de gestió, de la pròpia entitat o relacionada amb ella, que, un cop deixa de ser vigent, es treu de l'armari de Secretaria per passar-la a l'arxiu històric definitiu.

Quina d'aquestes tasques és la més complicada?

En general, les tasques, un cop organitzades, no són complicades. El que cal són persones metòdiques, que tinguin un bon criteri i que l'apliquin sempre.

A part de fer consultes, es pot retirar material en préstec?

El material que els socis de l'entitat poden retirar en forma de préstec és el que dins de l'apartat Biblioteca està classificat com a categoria B.

Les persones que no són socis poden consultar a la sala les categories B i C.

**AUTOCARS
VENDRELL**

**Taxis
Minibuses
Autocars**

**Telèfon 938 922 544
info@autocarsvendrell.com
www.autocarsvendrell.com**

Procurem, al màxim possible, que els documents es puguin consultar per Internet, des del nostre web, per tal de no deteriorar-los.

A preus molt mòdics, podem subministrar, com a servei per als socis, còpies d'audiovisuals, de fotografies, fotocòpies de documents, etc. Això ens ajuda una mica a cobrir les despeses de l'Arxiu-Biblioteca.

Amb quin fons compta actualment la biblioteca?

En aquests moments el nostre registre general de l'Arxiu-Biblioteca està a la ratlla del número 800. Estem parlant de registres catalogats de nou. Quan acabem tot el que ens queda per catalogar creiem que passarem dels 10.000 registres.

El registre general es pot consultar des del nostre web a: Arxiu-Biblioteca > Registre.

Un cop dins, fent un clic sobre el títol del camp Signatura, queden ordenats els registres per signatura. Ens permet veure el nombre d'exemplars, de diferents formats, que ja tenim catalogats.

De quina manera es nodreix el fons de la biblioteca?

Els fons provenen dels documents que genera la pròpia entitat, de donatius, llegats, adquisicions i altres fonts.

I l'arxiu fotogràfic: com està?

Quant a l'arxiu fotogràfic, del qual ja hem parlat abans, disposem d'uns 50 àlbums de fotografies, en paper, perfectament conservades i identificades pel nostre

bon amic i consoci Antoni Ordovàs. Les més antigues són de l'any 1925, trenta anys abans de la fundació de la nostra entitat. Les fotografies d'aquests àlbums s'aniran digitalitzant i amb els corresponents resums de reportatge fotogràfic els anirem penjant a l'apartat de fotografies del web. Igualment ho anirem fent amb les diapositives.

En aquests moments tenim una vintena de reportatges de fotos en paper, d'acord amb el sistema actual, disponibles en el web.

També tenim, ja catalogats, una trentena d'exemplars entre audiovisuals en DVD i fotografies en CD.

Parlem ara de projectes de futur...

Utilitzem les tecnologies més modernes que coneixem i mínimament entenem. Ens agradaria poder estar connectats d'alguna manera amb l'Arxiu Comarcal del Garraf i també amb la xarxa de biblioteques de la comarca. Hem iniciat algun contacte. Hem de tenir molt en

compte els precaris mitjans econòmics de què disposem. En aquest aspecte el primer que ens cal és aire condicionat per al nostre local de treball. A continuació ens caldrà adequar una sala de lectura.

Com dèiem al principi, demanem a totes les seccions i grups de la nostra entitat que editen documentació periòdica i fotografies, i que desitgen que quedi guardada a l'arxiu històric de l'entitat, que col·laborin amb nosaltres fent-nos el lliurament dels documents en pdf, i de les fotografies en CD. Això ens facilitaria tenir actualitzada l'hemeroteca i les fotografies noves, ens estalviaria escanejats i temps que podríem destinar a catalogar la documentació antiga.

El temps i els recursos són limitats, i, per tant, el criteri que seguim és tenir al dia la nova documentació que genera l'entitat. El temps restant el destinem a recuperar la informació antiga. Com més ens ajudeu a tenir la nova informació al dia, més temps podrem dedicar a recuperar la informació antiga.

Farmàcia JORBA

**Carrer d'Olèrdola, 39
Vilanova i la Geltrú**

**Telèfon 93 815 63 46
farmaciajorba@cofb.net**

NOUCLIMA serveis integrals de climatització

**Av. del Garraf, 27
Vilanova i la Geltrú**

Telèfon 93 893 19 72

L'Aneto, el mite dels Pirineus

Crònica d'epopeies pirinenques de la nostra Talaia

Josep Blanes

L'Aneto, 3.404 metres d'alçada, el cim més alt dels Pirineus. El mite de les nostres muntanyes i somni de la nostra joventut. M'he permès recordar, alhora que remenar el bagul dels records i repassar molta bibliografia per revisar i comparar aquella primera ascensió l'any 1958 a aquest cim, que un grup de gent de la Talaia férem seguint l'itinerari utilitzat en la primera de totes les ascensions realitzada per l'equip de l'oficial rus Platon de Tchihatcheff i el comte francès Albert de Franqueville. De fet no són gaire comparables, ja que procedíem de llocs oposats i de circumstàncies diferents, però coincidents –en el temps, 116 anys

més tard- en el tram final dels itineraris (ells pujaren per la vall de Coronas i nosaltres per la vall contigua de Llosars) i trobar-se els recorreguts en la part final dels llacs de Coronas; i també per enfilar-

Pujant la glacera de Coronas. En primer terme, Josep Blanes, després Ramon Lozada i al darrere Josep Julià.

Foto: Antoni Ordovàs

nos després de deixar la glacera i superar el coll de Coronas per incorporar-nos a la glacera de l'Aneto i, com els nostres predecessors, girar amunt fins a deixar la neu i abraçar-nos al darrer i important obstacle com era el Pas de Mahoma i assolir aquell mite dels Pirineus, tot i que nosaltres ja sabíem que aquella no era la via normal d'ascensió a l'Aneto.

A partir d'aquest enunciat inicial intentaré relatar de forma reduïda o abreujada algunes de les circumstàncies, incidències i aspectes històrics més rellevants que varen conformar la conquesta d'aquesta muntanya i que, de mica en mica, la van convertir en un mite. Sense cap dubte, la millor informació completa i detallada la podreu trobar al llibre de Jean Escudier, *L'Aneto i els seus homes*, on ens explica a bastament la història de la conquesta d'aquest massís pirinenc.

Comencem doncs pel 1842, quan el jove oficial rus Platon de Tchihatcheff, tot passejant pels carrers de Banheres de Luishon, anava preguntant a tothom si coneixien el massís de la Maladeta, si algú el podia guiar fins al punt més alt i que ell els contractava. Però no aconseguiria trobar ningú. «Si us plau – deien els possibles guies de Luishon– no volem acabar com ho féu en Barrau!» I

Pujant per l'aresta de neu que envolta l'ivó Coronado al coll de Coronas, que uneix amb la glacera septentrional de l'Aneto.

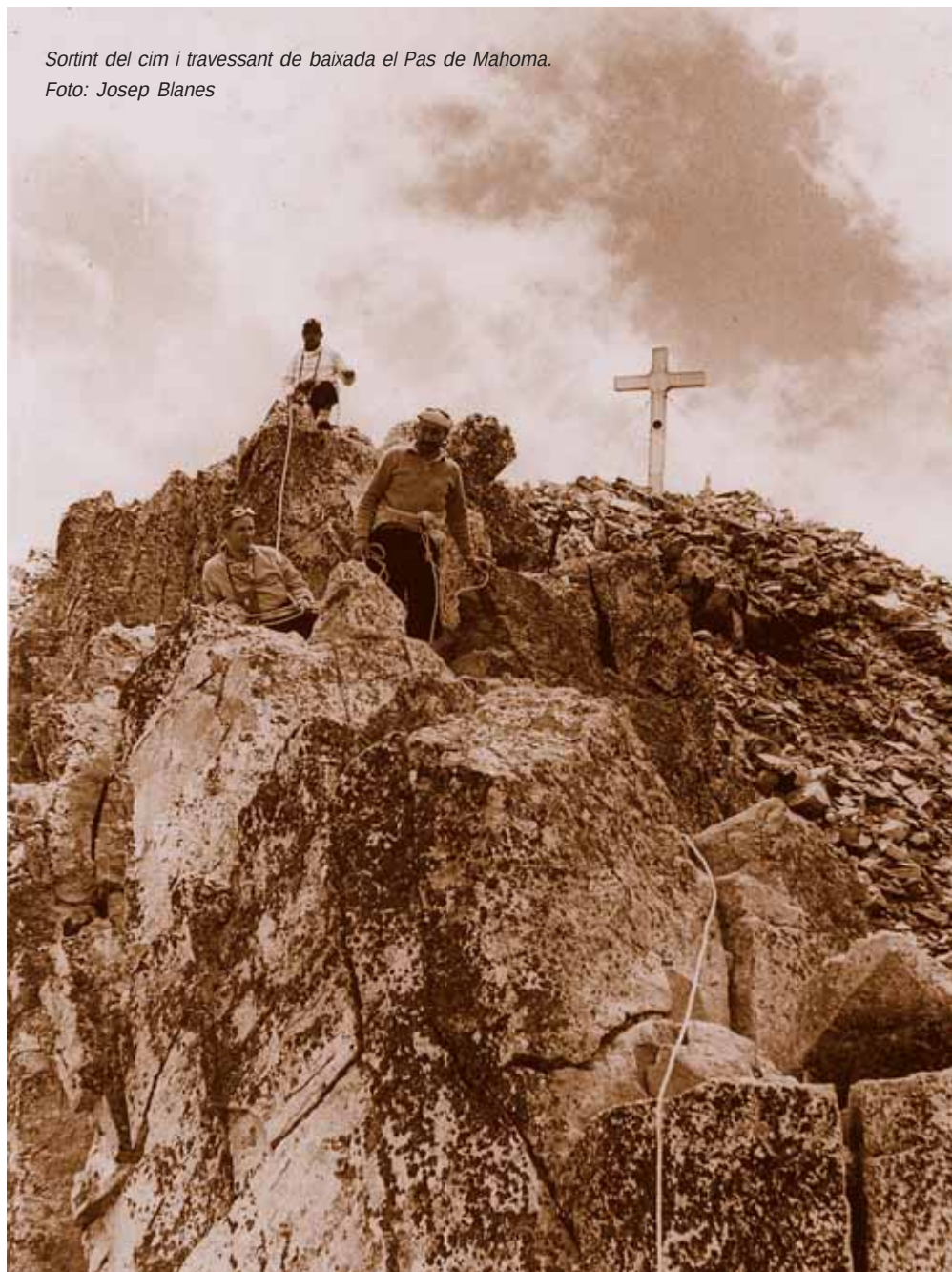
Foto: Josep Blanes

qui era aquest Barrau? Pierre Barrau «Pierrine» era fuster i caçador d'isards, i també feia de guia. Era el màxim expert d'aquella zona, fins i tot ja havia participat en la primera ascensió al cim de la Maladeta, mentre que el veí Aneto (Néthou per als francesos) el deixaven per altra ocasió i perquè potser desconeixien que era el més alt, però també perquè hi havia una important i «perillosa» glacera que els feia por, una glacera igual a la que hi ha al costat nord de la Maladeta. I aquí precisament fou on malauradament l'agost de 1824, en el curs d'una excursió amb dos joves francesos, Barrau fou engolit per una profunda esquerda sense que ningú pogués fer res per salvar-lo, ja que no anaven pas encordats. (Les seves restes foren tornades per la gelera 107 anys més tard!). Aquesta mort provocà una autèntica commoció entre els nadius de la zona, ja molt temorosos de travessar les geleres; tingueren autèntic pànic a aquella muntanya, la qual consideraven maleïda. Es produiria un lapsus de divuit anys d'allunyament fins que arribà el rus i després de molts entrebancs aconseguí trencar el malefici i organitzar l'expedició.

A Banheres, Tchihatcheff s'assabentà que un botànic francès, Albert de Franqueville, també volia fer la mateixa ascensió i decidiren unir els dos grups i pujar junts. Encapçalaven el grup Tchihatcheff i Franqueville, i els donaven

Sortint del cim i travessant de baixada el Pas de Mahoma.
Foto: Josep Blanes

suport com a coneixedors d'aquelles muntanyes Pierre Sanio i Jean Sors àlies «Argarot» com a guies, a més de dos caçadors d'isards, Bernard Arrazau àlies «Ursule» i Pierre Redonnet àlies «Nate». Així, el 18 de juliol de 1848, sortia de Banheres de Luishon aquesta expedició que, en un llarg itinerari, pujaria pel Portilló de Benasc i baixaria per la vall de l'Éssera i pla de la Besurta per anar a parar al barranc de la Renclusa i bivaquejar a la seva balma, a poques desenes de metres de l'actual refugi del mateix nom. L'endemà, després de discutir per on

Blanes, Julià, Lozada i Ordovàs, al peu de la creu de l'Aneto, a 3.404 m.
Foto: Antoni Ordovàs

farien l'ascensió i vista la pressió que exercien guies i caçadors per evitar travessar les geleres i acabar com en Barrau, decidiren fer el tomb per la zona dels llacs, és a dir, remuntar per la pleta de Paderna, bretxa de Tuca Blanca, i per la vall d'Alba saltar cap a l'ivó de Cregüeña i tornar a remuntar cap al coll entre el pic de Cregüeña i els de Quillon, i salvant l'alta carena de cims en forma de ferradura que encercla l'ivó de Cregüeña, el famós «lac Gregonio», segons l'anomenaven els francesos. En una davallada per la font de Pedres Albes, per continuar sense perdre alçada i deixant al fons la vall de Vallhiverna, aquella segona jornada arribaren a la cabana de Corones, just al costat de l'ivonet de

Glacera de Corones. L'Antoni Ordovàs contempla el coll de Corones, al fons, per on pujarem. Foto: Josep Blanes

Corones. A partir d'aquí comença veritablement la conquesta del «Néthou». Només calia remuntar la vall de Corones, resseguir a prop els tres ivons: Inferior, Mig i Superior on van deixar tot l'equipatge, i just allí començava la congesta de neu i gel, per la qual cosa els dos capdavanters es calçaren els rudimentaris grampons per prosseguir l'itinerari fins al coll de Corones. Guies i caçadors, a fi d'estalviar-se la glacera de l'Aneto, intentaren grimpar per l'aresta de roca descomposta del costat dret del coll, però hi renunciaren en vista de les dificultats que oferia i, ben resignats, els sis components de l'equip s'encorden i

remunten per la neu fins arribar al replà que ells creien que era el cim, però allí s'adonaren –després d'aclarir-se la boira– que faltava la dificultat més compromesa: el Pas de Mahoma. Tot i la profunda basarda que produeix aquella aresta acinglerada a ambdós costats, els guies més acostumats a grimpar condueixen tots els membres de la cordada fins al veritable cim. L'estada al cim fou curta, donat el persistent mal temps, però deixaren una fita de pedres amb una ampolla dintre, amb les seves targetes com a registre de primera conquesta, mentre Tchihatcheff i Franqueville realitzaven mesures baromètriques.

Tot i que Tchihatcheff va intuir encertadament que el retorn s'havia de fer travessant la gelera principal de l'Aneto en direcció al Portilló i saltar cap a la Renclusa, la por ancestral a la glacera els féu retornar pel mateix lloc amb l'excusa d'haver deixat part de l'equipatge als ivons de Corones, fent el gran tomb i vorejant el «lac Gregonio», que els tornaria a la balma de la Renclusa on farien nit per marxar l'endemà cap a Luchon on foren rebuts com herois triomfadors.

Pocs dies més tard, Tchihatcheff i Franqueville tornarien a la Renclusa juntament amb els caçadors «Ursule» i «Nate», i amb Laurent, un professor de la Facultat de Ciències de Bordeus, a fi de fer observacions baromètriques i a més

descobrir una via normal des de la Renclusa que assolís el cim travessant la gran glacera septentrional. Però Franqueville –recordem que era botànic– es queda a baix i no puja, prenent nota dels amidaments atmosfèrics i altres observacions naturalistes. Mentrestant, la resta de l'equip, travessant la carena provinent de la Maladeta pel Portilló Inferior, descobreixen la glacera. Fent ziga-zagues i evitant alguna esquerra, amb neu fins als turmells, després de tres hores de pujada fan cim sense cap problema. Amb una setmana havien aconseguit establir les dues vies més normals d'ascendir als 3.404 metres de l'Aneto. Havien vençut el mite.

Però aquest mite es faria més gran l'any 1916, malauradament en produir-se un desgraciat accident i precisament el dia abans de la inauguració del refugi de la Renclusa (CEC), qüestió que havia reunit una notable munió d'assistents a l'acte. El 27 de juliol, mossèn Jaume Oliveras, escalador i vinculat tant al CEC com a la nova edificació, i José Sayó, guarda del refugi i guia de muntanya de Benasc, es troben amb dos muntanyencs alemanys: l'Eduard Kröger i l'Adolf Blass, i decideixen pujar a l'Aneto per la via normal. Amb un bon temps de sortida i que de mica en mica es torna rúfol, assoleixen el cim. Quan retornaven pel pas de Mahoma i la cordada Oliveras-Kröger era al davant, comença el *brunzir de les abelles*, la tempesta retruny i un llamp provoca la

mort de Sayó i Blass. Aquest accident tingué un gran ressò en el món excursionista català i constituí un fet mediàtic de primera magnitud. Evidentment s'ajornà la inauguració del nou refugi mentre els muntanyencs mantingueren un dol respectuós. Pocs dies després tingué lloc la dolorosa tasca d'aixecar i recuperar els cadàvers dels dos muntanyencs, missió que realitzà una comitiva de joves del poble encapçalada per mossèn Oliveras i acompanyada pel jutge delegat, el fiscal i l'agutzil de Benasc.

Permeteu-me que ara el protagonisme ens correspongui a nosaltres; però hem

Quatre talaiencs preparats per al bivac prop dels Ivons de Corones.

Foto: Josep Blanes

En el primer intent de pujar a l'Aneto l'any 1958.

A partir del Portilló Superior, una forta tempesta els féu retrocedir.

Foto: Josep Blanes

de començar no només per la gent de la nostra Talaia com a conqueridors de l'Aneto, sinó pels primers que ens antecediren, que foren el grup excursionista vilanoví Serrats Amunt, que el juliol de 1926 assolí el cim més alt dels Pirineus. Aquest equip de sis vilanovins foren: Joan Albà, Valentí Vallès, Magí Mestres, Pau Mercader, Josep Ricart i Joan Ricart, als quals s'havia afegit el barceloní J. Roure. Els féu de guia l'Antonio Abadias, gendre del malaguanyat Sayó i que, com ell, també era guarda del refugi de la Renclusa i que recordem que li deien «El León de l'Aneto», potser perquè assoliria, segons deien, més de 400 ascensions al cim.

I ja no hi ha cap altra ascensió vilanovina fins ben passada la guerra civil. I és precisament l'Antonio Ordovàs, de la generació dels de la preTalaia i veritable impulsor de la nostra entitat, que en

solitari, el dia 3 d'agost de 1954, fent nit al refugi lliure de la Renclusa, s'ajunta amb dos companys de la Garriga, Francesc Puigdomènech i Joan Torra, i fan cim sense cap problema. Una altra ascensió té lloc el primer d'agost de 1956, i també té com a protagonista principal l'Antoni Ordovàs, el qual ja era soci de ple dret de la novella Talaia, juntament amb el vilanoví Josep Gatell i un company de Barcelona, Antoni Cebrià. Igual que en les anteriors ascensions, feren el recorregut per la via normal, o sigui, des de la Renclusa pel Portilló Superior i per la glacera fins al cim.

Ara ja correspon comentar aquella quimera que, al 1958, va representar l'«expedició» per intentar conquerir la paret nord de l'Aneto! Doncs sí, tal com sona! Sense gairebé cap experiència pirenaica ni tampoc en escalada, ni amb els materials adequats, aquell projecte de

voler conquerir una paret nord -que segons es va creure no s'havia escalat mai- ens donaria, si hi reeixíem, un plus de categoria excursionista i d'escalada, una categoria que la nostra novella Talaia crèiem que necessitava per sortir de l'anonimat. Però allò estava condemnat al fracàs. Potser per sort la logística prevista s'estimbà només en arribar a Benasc i en l'intent de muntar el campament amb molts col·laboradors que era previst a la vall de Llosars. No hi havia mules per transportar la farda (estaven en època de sega) i a més el preu que demanaven no entrava en el nostre pressupost. La solució passava per muntar el campament -en tot cas de vacances d'estiu- en el pla sota els Banys de Benasc, prop d'on s'uneixen les aigües del riu Gregüña amb el riu Éssera. Això de moment allunyava les possibilitats d'acostar-nos no sols a la paret nord, la qual està situada a la vall de Barrancs, sinó que, a més, ens féu adonar que amb la gent que havia de col·laborar i que no estava gens habituada a l'alta muntanya, muntar un campament a la pleta de Llosars, a 2.200 m, remuntar fins als 3.200 m de la bretxa de Tempestats, davallar per l'altre costat a la glacera del mateix nom i flanquejar sota l'espallat d'Aneto, pujar per la gelera de Barrancs fins a uns 3.300 m i llavors, sí, posar-se a escalar la paret, era francament una bogeria o un error de càlcul descomunal degut a la inexperiència. La llàstima fou que ningú no havia consultat correctament el llibre *L'Aneto i els seus homes*, on Jean Escudier (1957) ja donava la dada que la primera ascensió a la paret nord de l'Aneto es va realitzar el 1935 pels francesos J. Arlaud, P. Grelhier i J. V. Parant. D'altra banda, Marcos Feliu, en el seu llibre *La Conquista del Pirineo*, també assegura que la primera nacional per la cara nord la va aconseguir mossèn Jaume Oliveras el 1910. Al final de tot plegat, aquell despropòsit s'abandonava i es traduiria en només un primer intent i en una pujada a aquell cim tan cobejat.

Així, el nostre primer intent d'assolir l'Aneto fou el 6 d'agost de 1958, on la colla dels més adults del campament -jo encara

Platon de Tchihatcheff, primer conqueridor de l'Aneto (1848). Foto: Arxiu (Internet)

no havia fet els dinou anys— ens plantàrem a la Renclusa, però ens entretinguérem massa i sortíem a migdia en direcció al Portilló Superior, on arribàvem a quarts de quatre de la tarda i amb una forta tempesta que ens féu girar cua avall embolicats amb les capelines. Decebuts per aquell intent, faríem nit al refugi lliure de la Renclusa per baixar l'endemà cap al campament dels Banyes de Benasc.

Però el dia 10 decidim pujar, no per la via normal sinó pel coll de Coronas. Som quatre talaiencs: Ramon Lozada, Josep Julià, Antoni Ordovàs i qui això escriu, Josep Blanes. A l'entrada de la vall de Vallhiverna ens trobem amb les mules que traginen els troncs estassats i els mulaters ens conviden a pujar fins a mig camí. Finalment, en comptes de passar per la vall de Coronas ho fem per la vall de Llosars, remuntant prop de l'ivó de Llosars fins a entrar per la bretxa inferior cap als ivons de Coronas. Allí a prop preparàrem un confortable bivac ja que feia bon temps. A partir d'aquí l'itinerari coincidirà amb el que van realitzar Tchihatcheff i Franqueville en la seva primera ascensió. O sigui que ja ens teniu flanquejant la glacera en diagonal cap al coll de Coronas fins al darrer tram, que s'ha de grimpar per la roca. Ara bé, a la sortida una bonica duna de neu protegia

El refugi de la Renclusa l'any 1958 (del CEC i FAM). Foto: Josep Blanes

el petit i mig glaçat ivó Coronado i tot seguit ens incorporem a la glacera septentrional i sense deixar la neu girem amunt fins al replà abans del Pas de Mahoma. Ara tocava travessar allò que Franqueville qualificava de Pont de Mahoma, que per als musulmans és el camí per entrar al Paradís, però que la llegenda diu que és tan estret com el fil d'una espasa, per on només passen els justos i a més ho han de fer ajupits com si estiguessin resant. Nosaltres ens ho vam prendre bé, amb la seguretat que donava tenir algú com l'Ordovàs que l'havia travessat en dues ocasions, i l'obstacle es traduí en una agradable grimpada, això sí, amb la corresponent timba a cada banda. Finalment un grup compacte de la Talaia assolí aquella muntanya mítica. Fotos i signatures al llibre registre i ens acomiadem satisfets del cim.

La tornada gairebé no té història: no tornàrem enrere pel mateix lloc sinó que travessàrem en diagonal la glacera fins al Portilló Superior, seguiríem avall per davant la Renclusa i per la Besurta i l'Hospital de Benasc, per fer cap finalment al campament de la nostra Talaia al pla de Banyes de Benasc. Bo i resumint: havíem culminat aquell fantasiós projecte amb una senzilla ascensió al cim que fou el mite de la nostra joventut.

Cal fer, però, una darrera consideració: encara que sigui un mite, a l'Aneto se li ha perdut la por i el respecte que li tingueren, sobretot, aquella generació del Romanticisme, per convertir-se ara en

escenari d'ascensions, curses i tota classe de proves fins a saturar d'allaus d'excursionistes la glacera i el pas de Mahoma. Si aquesta massificació no es pot evitar, cal que almenys algú vetlli perquè això no perjudiqui aquest medi natural tan fràgil i que costa tant de conservar.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

El Aneto y sus hombres - Jean Escudier (Centre Excursionista de Catalunya, 1957)

La Conquista del Pirineo - Marcos Feliu (Sua Edicioak, 1999)

El massís de la Maladeta, de les valls als cims - Tòfol Tobal, Jordi Pons, Ramon Solís (Cossetània Edicions, 2007)

De Vilanova al pic d'Aneto - Magí Mestres Estradé (J. Rius Vila Editor, 1951)

Mapa - Guia Maladeta-Aneto (Editorial Alpina, 1999)

El Pirineu - Estanislau Torres, F.Català Roca (Edicions Destino, 1979)

Assaig per a piolet i corda. Article d'Antoni Ordovàs (Talaia, Revista d'excursionisme – Oct.-Nov.-Des. 1993)

Els Llamps de la Maleida - Mossèn Jaume Oliveras (Cossetània Edicions, 2003)

Dossier Aneto - PYRÉNÉES magazine (Milan Presse SAS, núm. 139, Gen.-feb. 2012)

Montmalús 2781 m

Carles Torras

L'ascensió al cim del Montmalús (Andorra) des de l'aparcament de Grau Roig es considera una sortida senzilla i serveix per iniciar-se a l'alta muntanya, especialment hivernal. La meitat del recorregut es fa dins de les pistes d'esquí de Grandvalira, per tant no és pas el millor itinerari d'estiu, ja que el seu gran impacte ambiental queda realment palès quan desapareix la neu. A l'hivern, però, les pistes són un aliat nostre i faciliten força l'ascensió i el descens. Ho converteixen en una ascensió d'iniciació tant d'esquí de muntanya com de raquetes. La part més dura de l'ascensió és en els darrers metres abans d'arribar al coll i d'aquí fins al cim.

Cim d'extenses vistes panoràmiques, des del Canigó a la llunyana Mola de Sant Llorenç del Munt, el Cadí, les muntanyes ceretanes i el Pirineu andorrà.

DESCRIPCIÓ DE L'ITINERARI

Al principi cal passar la zona on comencen els telecadieres del sector de

Grau Roig i dirigir-se en direcció sud cap a la pista d'esquí Montmalús. La seva part inicial té un pendent moderat, però al cap de poc s'accentua, ja que es tracta d'una pista vermella. El fet de pujar per una pista d'esquí, quan hi ha esquiadors que estan baixant perquè les pistes estan obertes, fa que sigui obligatori pujar molt al marge de la pista i no es puguin fer massa esses, cosa que augmenta el cansament. Quan sortim del bosc s'obre davant nostre el circ dels Colells. En aquest punt la pista d'esquí i el telesquí fan un gir brusc cap a la dreta i nosaltres podem continuar en línia recta (direcció sud) cap als llacs, fent molt més atractiva

i muntanyenca l'ascensió, ja que ens acostem a la paret del circ. Quan s'arriba al primer llac cal girar a la dreta (oest) per anar a buscar el coll del Montmalús. Aquest és el tram amb més pendent de l'ascensió juntament amb la part final del coll al cim, on el gran pendent cap al sud pot fer aconsellable calçar-se els grampons i treure el piolet, en funció de les condicions de la neu.

A sobre, avançant per la vall dels Colells.

A sota, tot el grup a punt d'iniciar l'ascensió.

A la pàgina següent: Últimes rampes del coll de Montmalús.

Fotos: Carles Torras

El descens el farem per l'itinerari d'estiu passant per la part final del telesquí Montmalús, aliniat pràcticament amb el coll, i d'aquí es poden escollir dues pistes per baixar: Montmalús (vermella, per on s'ha pujat) o Granota (negra).

El diumenge dia 26 de febrer de 2012, un grup molt nombrós de socs de la Talaia, 15 amb esquís de muntanya i 5 amb raquetes, vàrem realitzar aquesta ascensió.

FITXA TÈCNICA

Desnivell: + 700 m

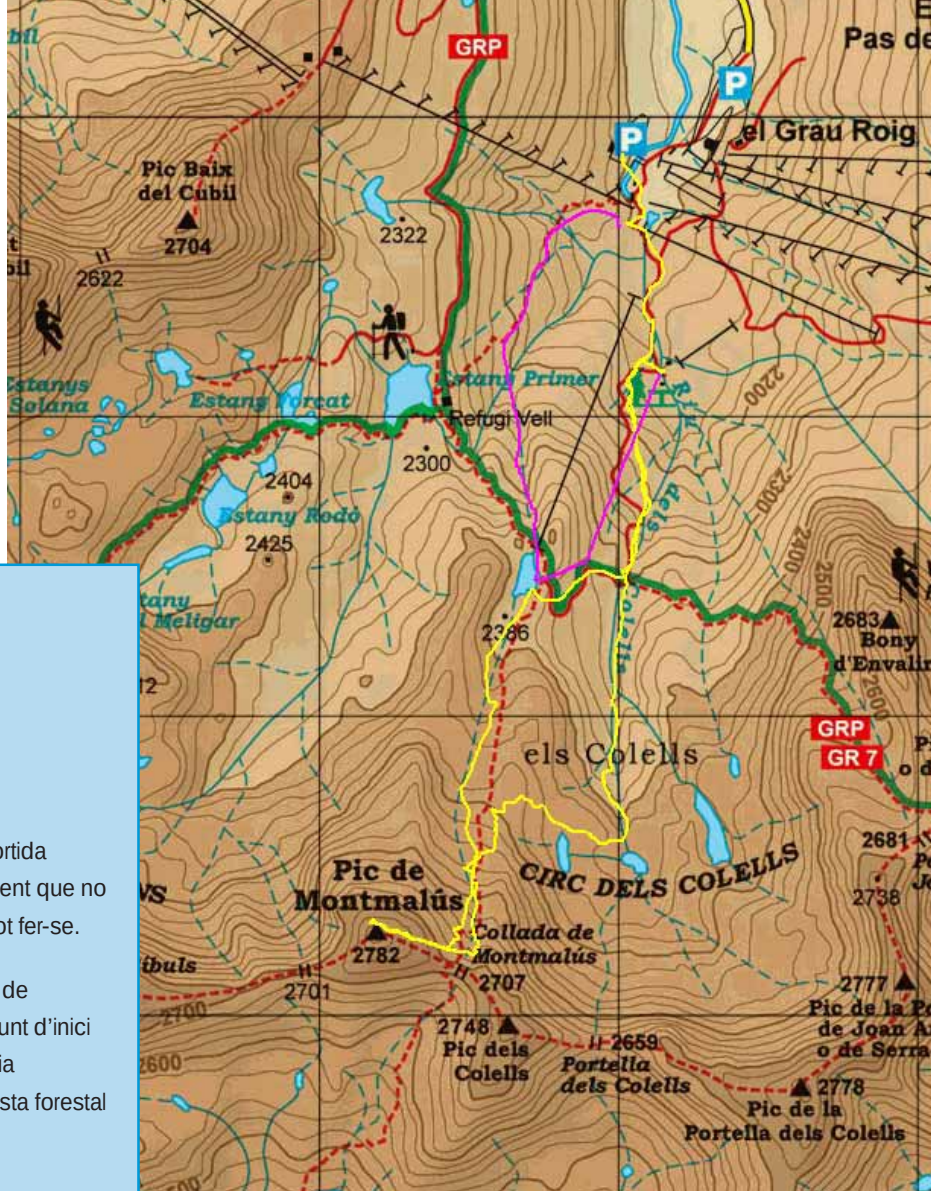
Distància: 8 km

Dificultat: Baixa

Horari: 4 h 30 min (més parades). Com que és una sortida d'iniciació, cal anar molt més lents, sobretot si hi ha gent que no ha practicat mai abans aquest esport. En unes 3 h, pot fer-se.

Inici i final: Aparcament de Grau Roig, estació d'esquí de Grandvalira (Andorra). Això permet arribar sempre al punt d'inici perquè la carretera sempre està transitable, a diferència d'ascensions on cal fer una aproximació prèvia per pista forestal amb cotxes.

Època aconsellable: Hivern.

ITINERARI PEL GARRAF I EL BAIX PENEDEÈS

Des de Vilanova i la Geltrú, passant per Cubelles, el puig de Tiula, mas Trader, Ricreu, el Salze, els Sis Camins i Vilanova

Descripció itinerari i fotos: Josep Blanes

Itinerari i horari : Pere Fernández

PRESENTACIÓ

El lloc conegut com Puigdetiula és una de les sortides habituals cap a la banda occidental o de ponent des de Vilanova, i ha sigut -i és encara- un dels itineraris preferits pels excursionistes i colles de caminaires que proliferen per aquestes contrades. Es tracta, doncs, de fer el tomb via Cubelles i acostar-nos fins aquesta petita elevació de 173 metres, on conflueixen, entremig del bosc, tres camins senyalitzats: un d'ells és la carrerada de Santa Coloma, també conegut com fondo de l'Avenc i que surt del terme de Cunit; l'altre ve des de Cubelles i passa pel costat de les instal·lacions auxiliars de la Central Tèrmica, posades a la banda de dalt de l'autopista C-32, i que amb una bona pujada envoltada de pins ens serviran en aquest itinerari per confluïr dalt de tot com a senders del GR 92-5a (provinent de Cubelles), l'altre seguint en direcció a Castellet; i finalment, un tercer com a connexió amb el PR-C 143, el qual, segons la FEEC, arriba fins a Sant Pere de Ribes. Cal tenir en compte que en aquest petit cim no tenim possibilitat d'albirar cap panoràmica, ja que es troba envoltat de pins. Haurem de davallar una mica fins que el paisatge s'aclareixi i puguem derivar per visitar la masia de Puigdetiula, amb la companyia d'algunes torres elèctriques de MAT presents a tot l'itinerari. En el descens tampoc no podrem deixar de banda les múltiples

urbanitzacions que ocupen aquella zona.

Farem cap a la piramidal font d'inici de la urbanització de Mas Trader. Seguirem

pel pont de Foix i avall una estona per la carretera de Cubelles, i girarem sobtadament per la urbanització paral·lela a l'habitualment seca llera del Foix per

anar cap a Ricreu i la masia del Salze. Poc abans de la masia, girarem pel camí de Rocacrespa, i previ pas per les rotondes sota l'autopista continuarem pel mateix camí fins arribar als Sis Camins, al barri de la Collada, i fer cap al parc de la Quadra d'Enveja. Seguint pel carrer de la Torre d'Enveja arribarem a la creu de terme de Sant Joan, just al peu de l'edifici dels Jutjats, on donarem per acabat aquest recorregut.

Aquest itinerari, de nou és una gentilesa de la Colla dels Dimecres, el col·lectiu que precisament aquest dia de la setmana es dedica a recórrer la nostra comarca i també les properes.

Inici 0 h 00 min. Plaça Xoriguer

Sortim de la plaça Xoriguer seguint en direcció a ponent pel carrer de l'Aigua. Arribem a la Rambla Arnau de Vilanova (14'). Passem a tocar la creu de terme de Sant Gregori, i girem per la Ronda Ibèrica (6') seguint aquesta ampla avinguda fins a la rotonda i trencall que va al Fondo de Somella (11'). Des d'aquesta rotonda derivarem en sentit descendent pel camí vell de Cubelles. (Compte que és un camí amb força trànsit!). Ben aviat passarem pel pont sota la variant de la carretera C-31 (6'), la qual, seguint aquest camí pavimentat, ens quedarà a

l'esquerra. Continuem una bona estona fins arribar davant la fita de terme de Vilanova (18'). Davant nostre, la rotonda de la C-31 i el poble de Cubelles.

Entrada a Cubelles 0 h 55 min.

L'entrada a Cubelles la farem pel carrer de Sant Antoni, que tenim davant mateix del camí de Vilanova. Seguirem per aquest carrer on, cap a la meitat i a mà dreta, podrem veure la petita ermita de Sant Antoni, construïda el 1694. Damunt la porta ostenta una llinda amb la inscripció del sant, l'any de construcció i el nom de la propietària. El mateix carrer ens portarà a tocar de l'església parroquial de Santa Maria i el seu campanar d'estil barroc, dels s. XVI-XVII, i

seguirem per arribar a la carretera C-31 fins a passar pel pont sobre la riera del Foix (11'). Tot seguit tombem a la dreta, deixant a l'esquerra com a referència les instal·lacions de Jardiland i més endavant algunes naus i magatzems. El camí ens portarà decididament a creuar el pont sobre l'autopista C-32 (10'), mentre que hurem deixat a la dreta una branca d'aquest camí. Retrobem l'itinerari i tot seguit ens queda a la nostra esquerra un recinte amb les instal·lacions auxiliars de

Pàgina anterior: Fita de terme entre Cubelles i Vilanova i la Geltrú.

En aquesta pàgina: Pista de pujada cap al cim del puig de Tiula (a dalt) i Colla del Dimecres al cim del puig de Tiula, de 173 m (a baix).

Grup de caminaires davant la masia de Puigdetiula.

la central tèrmica, havent deixat un camí a l'esquerra (5'). A continuació travessarem un canal de rec procedent del pantà del Foix (2').

Canal del rec 1 h 23 min.

A partir d'aquí seguirem paral·lels a una tanca metàl·lica que tindrem a l'esquerra. Deixem un trencall a la dreta (5'). Trobem una bifurcació i seguim la branca esquerra (6'). Retrobem la pista i seguim un corriol pujador tocant a la tanca (5'). Ara pista. Seguim en la direcció que portàvem però ara baixant (6'). Se'ns presenta un canvi de rasant prop d'una línia elèctrica de molt alta tensió (MAT) (6'); aquí a prop deixarem la pista i seguirem un sender a l'esquerra en sentit ascendent i entremig de pins assolirem

(6') la màxima alçada d'aquest itinerari: el puig de Tiula, de 173 m d'altitud, tot i que en els mapes no ho reconeixen així i sí en canvi assenyalen el lloc i la propera masia com a Puigdetiula. Aquí dalt trobarem la confluència senyalitzada de senders com el GR 92-5a i el PR-C143, que hauréu seguit molt poca estona.

El puig de Tiula 1h 57 min.

Sortirem d'aquesta elevació envoltats de bosc; tot seguit passarem a tocar d'una torre de suport de la línia elèctrica de MAT (3') i deixarem un trencall a la dreta (2'). Som a la carena nord del puig de Tiula i seguirem un sender baixador que ens portarà fins a la masia de Puigdetiula (7').

Masia de Puigdetiula 2 h 09 min.

Sortirem de la masia pel mateix camí per on hem arribat, tot reculant fins a la carena nord, per seguir a continuació un senderó baixador a l'esquerra (on hi ha marques) (10'), i que coincidirà amb el fondo del Corral de l'Almirall. Al final de la baixada, girem a la dreta (12') tot deixant a l'esquerra les ruïnes d'una antiga edificació. Passem a tocar d'uns edificis d'una zona mig urbanitzada. Deixarem un trencall a l'esquerra (5'). A l'esquerra deixem una camí barrat amb una cadena que ve del corral de l'Almirall (3'), des d'on ens dirigirem fins a desembocar a la carretera interior provinent de la urbanització Costa Cunit (Compte amb el trànsit!). Seguint a la dreta i en sentit descendent, farem cap a l'espectacular font piramidal de l'entrada de la urbanització Mas Trader (4').

Urb. Mas Trader 2 h 43 min.

No entrarem pas en aquesta urbanització, sinó que seguirem en direcció a migdia per la carretera que traspasa un pont damunt la llera del Foix, i continuarem per la vorera fins a arribar a la indicació de camí del Molí Nou, i seguirem la desviació a l'altra banda de la carretera (8'). Un centenar de metres seguint pel carrer de l'Arboç, aquest, més enllà, pren el nom d'avinguda del Salze. Però primer hauréu de passar per Ricreu, a la vora del Foix, mentre enlairades a la dreta ens queden les urbanitzacions Corral d'en Cona i Corral d'en Tort. Farem

cap a la masia del Salze, tocant a la carretera comarcal BV-2115 (25').

Masia El Salze 3 h 16 min.

Arribats davant la masia del Salze ens desviarem tot seguint vers migdia pel camí que ve de Rocacrespa i continuarem fins a les primeres edificacions del Corral d'en Tort (12'). De seguida entrarem a l'esquerra per un senderó entremig de pins que ens portarà a la primera rotonda (3') sota l'autopista d'encreuament amb la carretera de l'Arboç (BV-2115) i continuarem per sota fins a arribar a la segona rotonda i recuperar amunt i a l'esquerra el camí de Rocacrespa, que resseguiem entre marges de pedra seca. Passarem a prop del mas d'en Palau, que destaca al costat esquerra del camí, fins que una estona més tard fem cap al conegut entreforc dels Sis Camins (25'), avui ja sis carrers urbans excepte el que acabem de recórrer nosaltres, el de Rocacrespa, encara de terra i pedres.

Els Sis Camins 3 h 56 min.

Des dels Sis Camins seguirem avall per l'avinguda de Rocacrespa i, sense perdre aquesta direcció, continuarem fins al

carrer del Dr. Zamenhof; el creuarem per entrar al parc de la Quadra d'Enveja i passar per l'ermita de Sant Joan (20'). Continuarem una estona pel carrer de la Torre d'Enveja i travessarem el carrer de Josep Coroleu. A l'altra banda, hi ha l'edifici dels Jutjats. Just a tocar la façana de migdia trobarem la Creu de terme de Sant Joan (9'). És precisament aquí on donem per finalitzat aquest itinerari.

**Creu de Terme de Sant Joan
4 h 25 min.**

Temps total: 4 hores i 25 minuts
(temps net de caminar, sense incloure ni descansos ni aturades).

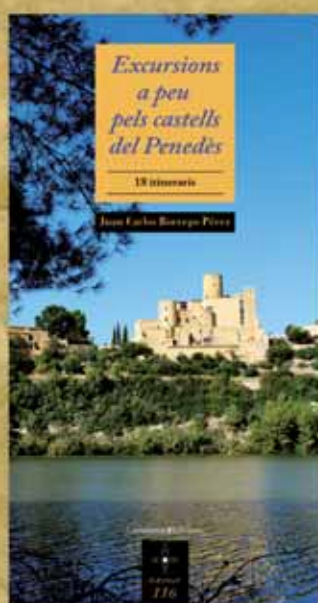
Mapes utilitzats:

Parc del Foix i Parc d'Olièrdola 1: 20.000
Editorial Piolet

Mapa de l'ICC zona Baix Penedès -
Garraf 1: 25.000

Google Maps, sector Cunit-Vilanova

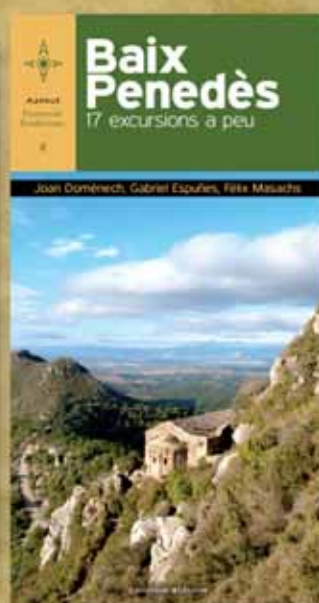
N O V E T A S

EXCURSIONS A PEU PELS CASTELLS DEL PENEDÈS

18 itineraris
Autor: Juan Carlos Borrego
Nombre de pàgines: 156
Nombre d'il·lustracions: 59
Preu: 13,10 euros
ISBN: 978-84-9791-790-2

Aquest llibre combina tres activitats en un sol manual: una guia per llegir a casa, consultar davant un castell i usar durant una caminada. Es presenta com un catàleg de castells romànics, torres de guaita, torres de defensa o alimares i masies fortificades d'entre el segle IX i el XIII que es troben al llarg dels 18 itineraris.

BAIX PENEDÈS 17 excursions a peu

Autors: Joan Domènech / Gabriel Espuñes / Fèlix Masachs
Nombre de pàgines: 120
Nombre d'il·lustracions: 68
Preu: 12,30 euros
ISBN: 978-84-15456-12-4

En aquesta guia hi trobareu 17 excursions per fer a peu per la comarca del Baix Penedès. S'ha tingut cura que hi fossin presents els tres àmbits geogràfics de la comarca. Tot i que la majoria d'itineraris tinguin com a decorat la zona més muntanyosa, també podreu gaudir de passejos per la plana entre vinyes ben conreades, o d'altres, amb el blau infinit del mar com a teló de fons.

Raquetes de neu a Ribes Roges

Diumenge 11 de desembre la sorra de la platja de Ribes Roges va viure una experiència inèdita. Durant tot el matí, raquetistes de totes les edats van fer-hi curses, circuits i tallers relacionats amb les raquetes de neu, activitats que la Talaia, juntament amb l'Estació Nàutica de Vilanova, va organitzar amb motiu de la presentació del VII Circuit de Raquetes de Neu i de la V Copa Catalana de Raquetes de Neu.

Els actes, que van comptar amb el suport de la FEEC i de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, van consistir en completar un circuit d'orientació, en què calia trobar diverses balises amb l'ajut d'un mapa, córrer amb raquetes un circuit amb desnivells fet a la sorra i detectar aparells ARVA situats prèviament al subsòl de la platja. L'activitat va aplegar molts curiosos que s'ho miraven des del passeig i va comptar amb la participació de persones de totes les edats i de la cinc vegades campiona d'Europa en raquetes de neu Laia Andreu, de la Selecció Catalana de Raquetes de Neu i de Curses de Muntanya.

Lliurament de les medalles de 25 i 50 anys

Tradicionalment, un dels darrers actes i més emblemàtics de cada any és el lliurament de les medalles a les persones que han complert 25 i 50 anys de sòcies a l'entitat. Aquests darrers anys, a més, per donar més relleu a aquest acte s'ha demanat a algun soci que pronunciés un parlament dedicat als socis i sòcies homenatjats. L'any 2011 era el tercer,

JOAN RAVENTÓS

després dels parlaments dels consocis Antoni Ordovàs, l'any 2009, i Josep Blanes (Pitu), l'any 2010. En aquesta ocasió, i amb una sala d'actes plena de gom a gom, vam poder gaudir d'un interessant i emotiu parlament del consoci Francesc Xavier Puig Rovira.

Van rebre la medalla de 50 anys a la Talaia els socis Ramona Gallart Nadal, Manuel Marquès Montané i Teresa Quintas Soler. La medalla de 25 anys la van rebre els socis Josep Maria Casas Vidal, Virtut Castro Cañaveras, Joan Gómez Robert, Eduard Montané Socias, Núria Moya Peral, Eliseu Oltra Vilaplana, Blai Poch Farré, Joan Baptista Rovira Pascual i Maria Carme Sagarra Mas. En acabat, tots els assistents van poder celebrar el Nadal amb torrons i cava, i alguns fins i tot van cantar nadeses vora el pessebre instal·lat al vestibul.

JOAN RAVENTÓS

Esturçons hivernant sota cobert

Uns excursionistes de la Talaia que un dia d'hivern havien sortit a caminar pel Penedès van localitzar i fotografiar diversos exemplars d'esturçó ibèric (*Vipera latastei*) a l'interior d'una cova. Per evitar ensurts, de seguida ho van comunicar a l'ajuntament corresponent, el qual ho va fer arribar al Cos d'Agents

EDUARD C.

Rurals, que al seu torn van traslladar l'avís al Servei de Biodiversitat i Protecció dels Animals de la Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat.

Als tècnics d'aquest servei, el fet que escurçons ibèrics -una espècie protegida i amenaçada molt escassa- haguessin triat una cova per hibernar els va semblar tan excepcional que poc després van anar fins a la cova per inspeccionar-los. Fins al mes de març, en van fer el seguiment per extraure'n el màxim de dades. Segons els tècnics, la informació publicada sobre la hibernació d'aquesta espècie és molt escassa, i no han trobat cap referència a un cas com aquest. El més normal, és que aquests animals hibernin en caus, esquerdes de les roques, sota lloses o dins de marges de pedra seca, en tots els casos espais molt petits en què no hi pot entrar cap persona. Aquest cas, doncs, és excepcional i totalment desconegut. Sembla que properament se'n publicaran les conclusions en alguna revista científica.

Antoni Ordovàs i Rabinal guardonat

El passat 30 de març, en el marc de la Festa de la FEEC, el president de la Federació, Jordi Merino, va lliurar

ISIDRE POCH

l'Ensenya d'Or de la FEEC al nostre consoci Antoni Ordovàs i Rabinal, un dels membres fundadors de la nostra entitat que ha dedicat tota la seva vida a impulsar el món de l'excursionisme i que continua en actiu, fent senderisme i incursions a l'alta muntanya i a l'esquí.

Es dóna el cas que el mateix dia 30 de març l'Ajuntament de Vilanova, reunit en sessió plenària, li concedia el Diploma de Reconeixement de la Ciutat, que li va ser lliurat el 25 de maig passat, en un acte multitudinari que va deixar la sala de plens més petita que mai.

Després d'una breu intervenció de l'alcalde, Neus Lloveras, el president de l'entitat, Joan Raventós, va fer una glossa de l'homenatge, en què va destacar la constància i la fermesa d'Antoni Ordovàs, que per a la Talaia era tot un referent a seguir. Després de diverses intervencions dels grups municipals, l'alcalde va lliurar-li el Diploma de la Ciutat i Ordovàs va dirigir unes paraules al públic nombrosíssim i

àvid d'escoltar-lo, en què es va dedicar a recordar els seus companys que, amb ell, havien iniciat i aixecat l'Agrupació Excursionista Talaia. Als llargs aplaudiments, van seguir animades converses i salutacions de tots els presents a l'acte.

Sens dubte, aquella data quedarà incorporada a la història de la nostra entitat per l'emotivitat de l'acte i per la multitudinària concentració d'amics i amigues talaïens en un saló de plens que potser no havia vist mai una cosa semblant.

Curses i raids a la Talaia

El Grup de Curses i Raids de la Talaia va organitzar diumenge 22 d'abril la IX Cursa de muntanya de la Talaia, alhora Campionat de Catalunya per Equips de Curses de Muntanya 2012, com cada any amb sortida i arribada al Càmping Vilanova Park. La participació va arribar als 574 corredors, amb 358 participants a la cursa de 22 km i 216 a la d'11 km.

GRUP DE CURSES I RAIDS

La Cursa de Muntanya de la Talaia s'ha anat consolidant durant els darrers anys com a referent en el trail running de les nostres comarques. Es tracta d'un circuit que aplega al mateix temps tècnica, distància, desnivell, vistes, entorn i tot allò que els corredors de muntanya busquen en una competició com aquesta. La matinal esportiva començava amb el desplegament dels prop de 100 col·laboradors entre controls, avituallaments i logística.

Els primers masculins classificats de la cursa de 22 km van ser Just Sociats Asensio, del C.E. Callús-Stadion, amb un temps de 1:37:47, seguit de Josep M. Pijuan Pardell, del Borges Trail-AAEET de Valls, amb 1:38:40, i de Gabriel Crosas Salvans, del Diedre-Petzl, amb 1:38:45.

Les primeres classificades a la cursa de 22 km van ser Núria Picas Albets, de l'Associació Esportiva Mountain Runners, amb un temps d'1:55:41, seguida de la corredora Laia Andreu Trias, del C.E. Callús-Stadions, amb 1:58:56, i de Montse Martínez Guerrero, de l'Associació Esportiva Mountain Runners, amb 1:07:51.

Per categories, els resultats de la categoria sènior tant masculina com femenina va anar encapçalada per les mateixes persones que van guanyar la general, anomenades anteriorment. Pel que fa a la categoria de veterans masculins, van encapçalar-la Javi Delgado López, amb un temps d'1:42:48, seguit de Josep Lluís Rubio Marticella, amb 1:49:14, i de Ramón Senar Sánchez, amb 1:50:50. Pel que fa a la categoria veterana femenina, van classificar-se en els primers llocs Sílvia Soler Gómez, amb un temps de 2:11:12, seguida de molt a prop per Djanina Freytag, amb 2:12:35, i de Lola Brusau Alòs, amb 2:15:13.

Pel que fa a la cursa d'11 km, els tres primers classificats masculins van ser Manuel Torres Alcázar, amb un temps de 00:52:47, seguit de Víctor Peña Cortés, de l'Evasión Running Vilanova, amb 00:53:36, i de Jordi Fort Bustos, amb un temps de 00:56:13. La classificació femenina va estar encapçalada per M. Vinyet Noguero Planas, amb un temps d'01:01:33, seguida per Yolanda Civit Canals, amb 01:09:49, i de Maria Rossell Tallada, amb 01:11:01.

Destaquem el bon paper dels atletes locals vilanovins que van rebaixar el llistó

GRUP DE CURSES I RAIDS

de les dues hores com Ivan Artigas, de l'equip Yaencontre.com Haglöfs Sural, amb 1:54; Javi Sánchez, de la UEC Anoia, amb 1:55; Jesús Tenor, amb 1:57, o Manuel Linares, de l'Evasion Running Vilanova, amb 2:00. La resta de classificacions les podeu consultar a l'apartat de la Cursa de la Talaia que hi ha al nostre web.

Pel que fa al Campionat de Catalunya per equips de curses de muntanya, es van endur el campionat l'equip C.E.CALLÚS-STADION, amb 434 punts, seguit de molt a prop per l'ASSOCIACIÓ ESPORTIVA MOUNTAIN RUNNERS DEL BERGUEDÀ, amb 430 punt, i de l'A.E. Matxacuca, amb 284 punts.

Simultàniament a la Cursa, el Grup de Marxes i Caminades de l'entitat va organitzar la III Caminada Popular Simultània que va aplegar unes 200 persones, que van recórrer un traçat dissenyat expressament perquè poguessin coincidir en diversos punts amb els corredors però sense interferir-ne el pas.

D'altra banda, el diumenge 19 de maig va tenir lloc la 8a edició del Raid Garraf, puntuable per a la IX Copa Catalana de Raids d'Aventura, amb sortida i arribada a la població de Santa Margarida i els Monjos. La prova, multidisciplinària, incloïa les modalitats de cursa a peu, cursa d'orientació, orientació urbana, BTT,

GRUP DE CURSES I RAIDS

patins en línia, descens en ràpel i vies ferrades. La categoria Copa Catalana (3 corredors per equip) i Elit (2 corredors) va ser de 79 km i 1.750 m de desnivell acumulat. La categoria Open Aventura (2 corredors per equip), de 53 km i 950 m de desnivell.

Després d'un recorregut força exigent, va guanyar la categoria de Copa Catalana l'equip Catraid-Trangoworld, seguit del Medilast Sport, i de l'Ace Bombers BCN. En la categoria Elit es va endur el primer lloc l'equip Això Raid Xteam, seguit de l'Sport HG - Lafuma. Pel que fa a la categoria Open Aventura, el primer equip classificat va ser el Traces Team, seguit del Piri i del Cambrils Raid Team.

Parada de llibres per Sant Jordi

JOAN RAVENTÓS

Enguany Sant Jordi queia en dilluns. La Talaia va tornar a ser a la rambla Principal amb una llarga parada de llibres i altres publicacions de muntanya. El punt de llibre que es va editar era de color daurat i amb un estètic dibuix de Sant Jordi i el drac, obra del nostre consoci Josep M. Also. Per atraure els visitants a la parada, es van preparar dos plafons amb fotografies de les nostres activitats: un dels plafons, dedicat a activitats diverses, i l'altre, dedicat completament a les excursions del Grup de Muntanya en Família. Tots dos murals van tenir molt d'èxit i durant tot el dia hi va haver curiosos que van buscar-se entre les

JOAN RAVENTÓS

fotografies que s'hi exhibien.

La venda de llibres va anar prou bé, fins al punt que es van vendre més llibres que en el darrer any, però amb una recaptació semblant. La parada de Sant Jordi va ser possible gràcies a la col·laboració d'un bon equip de persones de l'entitat que van treballar-hi a fons fins als últims minuts i durant tot el dilluns 23 d'abril.

Cinema de Muntanya al Bosc

Un altre any hem pogut gaudir de dues de les pel·lícules guardonades al Festival de Cinema de Muntanya de Torelló. Va ser el dijous 24 de maig, a la sala 5 del Cinema Bosc, on vam poder veure asseguts còmodament les pel·lícules *Cold* (Anson Fogel i Cory Richards. USA. 19'), la primera ascensió d'un cim himalaienc a l'hivern, que va obtenir el premi FEEC a la Millor Fotografia 2011, i *What happened on Pam Island* (Eliza Kubarska. Polònia. 63'), una història d'escalada amb un guió una mica ensucrat que no va acabar de fer el pes, però que va rebre el Premi del Jurat 2011.

L'acte va comptar amb la presència del director del Festival de Cinema de Muntanya, Joan Salarich, que va adreçar unes paraules al públic assistent, que va superar les 175 persones. El patrocini de l'acte va anar a càrrec del Grup Espeleològic Talaia, el Grup d'Escalada i Alta Muntanya, la Secció de Muntanya i la Secció d'Esquí, a més de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, que es va fer càrrec del lloguer de la sala.

La 10a Trobada d'Escaladores, tot un èxit

El cap de setmana del 5 i 6 de maig va tenir lloc a

Vilanova de Meià la 10a Trobada d'Escaladores amb la participació de 106 escaladores procedents de tot Catalunya i també de València, Pamplona, Vitòria, Saragossa i Madrid.

Durant tot el dissabte, les esportistes van escalar les parets del Montsec i van

completar vies com la Musical Exprés, la Necronomicón, el Pas Nou i la Zona Ecam. Al vespre es va fer un sopar multitudinari, un concert musical amb la Banda del Paca i un sorteig de material d'escalada. Diumenge es va iniciar amb una tradicional xocolatada i amb més activitat d'escalada a la zona del Montsec i també a Terradets, on algunes es van desplaçar.

Les organitzadores de l'activitat, aplegades al Club de Fans de les Pubilles Sambaris –que compten amb pàgina al Facebook- i les participants a la trobada valoren molt positivament l'ambient creat i el fet que hagi servit per crear llaços d'amistat entre moltes escaladores.

La Trobada va tenir el suport organitzatiu de l'AE Talaia i de la FEEC, i el patrocini de diverses marques comercials de material esportiu i d'escalada.

II Recollida d'aliments i III Caminada de la Creu Roja

Per segon any consecutiu, la Talaia ha organitzat una recollida d'aliments per al banc d'aliments de l'Assemblea Local de la Creu Roja. Durant dues setmanes, els socis de l'entitat han fet aportacions fins arribar als 220 kg d'aliments, força superior als 150 de l'any passat, en una mostra de solidaritat i fermesa que és un dels trets que defineix la gent de la nostra entitat. El material va ser recollit per una furgoneta de la Creu Roja local i anirà destinat a cobrir les necessitats bàsiques d'algunes famílies de la ciutat.

CRISTÓFOL SOLER

CRISTÓFOL SOLER

D'altra banda, el diumenge 3 de juny, el Grup de Marxes i Caminades va organitzar la III Caminada de la Creu Roja, en el marc del Sorteig de l'Or. Tot i que va ploure, els participants van poder completar el recorregut previst.

Col·laboracions per Festa Major

La hissada de la senyera al campanar de Sant Antoni i la Caminada van ser els dos actes amb què la Talaia va col·laborar amb la Festa Major d'aquest any, a banda de l'apadrinament de diverses alfàbregues. Tots dos actes es van fer durant el primer cap de setmana previ a la festa.

Així, el divendres 27 de juliol es va organitzar la pujada de la senyera, que s'havia anat assajant durant les setmanes anteriors. Ho van dur a terme els escaladors, escaladores i espeleòlegs de la Talaia. Enguany, la hissada de la senyera va tenir un seguiment multitudinari i va anar acompanyada d'un acte ritual que involucrava diverses

JOAN RAVENTÓS

persones i entitats de la ciutat i diversos balls populars. D'altra banda, el diumenge 29 de juliol es va fer la Caminada de Festa Major per la part de ponent de la ciutat, amb sortida i arribada als jardins de Francesc Macià, i com cada any a càrrec del Grup de Marxes i Caminades de la Talaia.

Nova guia d'escalada

Tres talaïencs del Grup d'Escalada i Alta Muntanya (GEAM) han publicat la guia *Escalades a 20 minuts de Vilanova i la Geltrú*, un recull de més de 300 vies d'escalada esportiva sobre roca calcària de les parets de la Talaia, Can Figuera, el fondo de Mas Carlús, Torrelletes, la Facu, les penyes de Can Marcer i els Sumidors.

Els sectors més antics, com ara la Talaia, les penyes de Can Marcer o la Facu, han viscut l'evolució de l'escalada en primera persona: des de les tècniques d'artificial a l'escalada en lliure, dels claus i tacs de fusta als parabolts i químics, de les botes als peus de gat. En l'actualitat, aquests sectors gaudeixen d'una segona joventut gràcies al GEAM, que en els últims anys ha fet tasques d'equipament, reequipament i neteja. Així mateix, altres escaladors s'han encarregat dels sectors més moderns com ara Can Figuera, Torrelletes, els Sumidors i el recent fondo de Mas Carlús.

Segons els seus autors, aquesta guia, a part de constituir un recull d'escalades, vol ser una mostra d'agraïment a tota aquella gent que, durant anys, de manera directa o indirecta, ha fet que actualment puguem gaudir d'aquestes zones d'escalada. En trobareu més informació a www.laguiaclimb.com i a www.facebook.com/laguiaclimb.

conkurs

És molt fàcil!

Conkurs obert a tothom!

Butlleta de concurs

Els anuncis d'aquesta revista estan muntats sobre fotos dels articles que hi apareixen. La persona concursant haurà de relacionar el màxim nombre d'imatges amb els anunciants corresponents.

A la dreta teniu la butlleta amb una llista numerada dels peus de foto de les imatges i una altra llista amb els anunciants, on caldrà escriure el número corresponent. Per cada anunci encertat es guanyen 10 punts.

Per augmentar la puntuació, la persona concursant podrà presentar tiquets de compra dels anunciants. Per cada 10 € de compra: 1 punt. Per cada anunci visitat: 30 punts.

Qui tingui més punts, guanyarà el concurs.

Com ens podeu fer arribar aquesta butlleta?

- a la Secretaria de la Talaia (c. Comerç, 4)
- enviant-la a revista@aetalaia.cat
- empenant-la directament per Internet al nostre web (www.aetalaia.cat)

Els tiquets de caixa o factures, les heu de fer arribar a la Secretaria de la Talaia, en un sobre tancat, a nom de: *Revista Talaia - Concurs 302*.

El termini de presentació de la butlleta i dels tiquets de compra s'iniciarà l'1 d'octubre de 2012. La data de finalització es publicarà al nostre web i a la circular mensual d'activitats.

Les persones guanyadores del concurs rebran una carta que els explicarà com han de recollir el premi corresponent.

Premis:

1r premi: Bicicleta Mountain Bike, marca BIOCICLE, amb 21 velocitats, per valor de 279 €, d'I.R.D. GÁLVEZ.

2n premi: Curs d'anglès per Internet amb prova de nivell inclosa, de BEEPMECA Centre d'Estudis.

3r premi: Lot de vuit llibres d'EL CEP I LA NANSÀ Edicions.

4t premi: Lot de llibres de muntanya, de Cossetània Edicions.

Guanyadors del concurs 301:

1r premi: Margarida Paterna Sanz, amb 548 punts
(Jaqueta tècnica de GRIFONE)

2n premi: Xavier Capdet Soler, amb 427 punts
(Lot de llibres de Cossetània Edicions)

3r premi: Eduard Montané Socias, amb 341 punts
(Curs d'informàtica de BEEP MECA)

4t premi: Isidre Poch Milà, amb 311 punts
(Bullidor d'aigua de Cal Vicentó)

Nom i cognoms:

Adreça:

Població

Telèfon:

1. Avançant per la vall dels Colells.
2. Baixant cap a l'estany de Llauset.
3. Cala Estreta, a la Costa Brava.
4. Camí dels Reis.
5. Col·lector de Carrasua a la cota -500 m.
6. De tornada cap a Vilanova, la Caminada Popular va seguint un marge de pedra seca.
7. El cingle de la Creu a la serra de Busa.
8. En el primer intent de pujar a l'Aneto l'any 1958. A partir del Portilló Superior, una forta tempesta els féu retrocedir.
9. Fent via cap a la torre de l'Ulamertorsuaq.
10. Fita de terme entre Cubelles i Vilanova i la Geltrú.
11. Fruint del penúltim llarg.
12. Glacera de Corones. L'Antoni Ordovàs contempla el coll de Corones, al fons, per on pujarem.
13. Iceberg en ruta cap a Narsaq.
14. La 54a Marxa va transcórrer per un paisatge típicament penedesenc.
15. La Bretxa de Clavera i el Pic oriental de Clavera.
16. La tensió del segon llarg atrau els voltors.
17. Lectura de la 54a Marxa, tres mesos abans de la seva celebració.
18. Les profunditats de l'Arieja cobertes de boira.
19. Marea baixa a Qaleralliq.
20. Observant falgueres a les Muntanyes de Prades.
21. Per la glacera de Qalerallit Sermia.
22. Pista de pujada cap al cim del puig de Tiula.
23. Pujant per l'aresta de neu que envolta l'ivó Coronado al coll de Corones, que uneix amb la glacera septentrional de l'Aneto.

Autocars Vendrell

BEEPMECA

Casa Roset

Caves Torelló

Celler Can Pujol

Centre Fuji

Clínica Dental Solé

Condis Mar Blau

El Cep i la Nansa

Esports Prieto

Farmàcia Jorba

Feròptica

Herbolari L'Espígol

I.R.D. Gálvez

Instituts Odontològics

Intersport Olària

Llibreria La Mulassa

Magatzems Chacon

Mesón El Giralduillo

Nouclima

T.O.T. Hobby's

Teixits La Rosa

Xurreria Trifón

Professionals de l'esport

Vilanova i la Geltrú
Pl. de Soler i Gustems, 5
Av. de Francesc Macià, 50
Av. de Francesc Macià, 101

Vilafranca del Penedès
C. de la Parellada, 18

El Vendrell
C. d'Àngel Guimerà, 34

Sitges
C. de Sant Francesc, 18

Socis Talaia:
10% de descompte en articles de muntanya

CAVES TORELLÓ

Passió per les vinyes

www.torello.es

Activitats

Activitats culturals

Alta muntanya

Aplecs

Audiovisuals i projeccions

Caminades populars

Campaments

Carnaval

Conferències

Curses i raids

Descens de barrancs

Escalada

Espeleologia

Esquí alpí i de muntanya

Excursionisme

Expedicions

Exposicions

Marxes tècniques

Medi ambient

Muntanya

Presentacions

Raquetes de neu

Sardanes

Senderisme

Sortides en família

Tertúlies literàries

Visites culturals

Serveis als socis

Arxiu històric

Assegurances

Bar

Biblioteca de muntanya

Cursos de formació

Descomptes en refugis i altres

Full mensual d'activitats

Lloguer de material

Local social (Casa Coloma, s. XVIII)

Mur Artificial d'Escalada

Pàgina web

Revista d'excursionisme

Sala d'actes

Sales de reunions

Secretaria

Tramitació de llicències

Agrupació Excursionista Talaia

C. del Comerç, 4

Vilanova i la Geltrú

Telèfon 93 893 12 57

www.aetalaia.cat

fes-te'n soci

Adherida a:

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya

Federació Catalana d'Espeleologia

Federació Catalana d'Esports d'Hivern